

KYLKIRAUTA

kylkirauta.fi

3/2025

Itämeri

Puolustusministeriön kansliapäällikön haastattelu

JUMP[®] 20-X

Unmatched Flexibility Across Sea and Land

AV's JUMP[®] 20-X is an advanced, group 3 VTOL UAS designed for unmatched flexibility and precision to meet the demands of evolving missions. Featuring a multi-fuel, multi-payload design, it excels across all domains.

LEARN MORE

Vaahtopäitä ja muuttuvia rantoja

Kylkirkiraudan juhluvuosi jatkuu Itämeri-teemaisella numerolla. Meri samanaikaisesti yhdistää ja erottaa meidät läheisistä ystäväistä ja liittolaisistamme. Se kytkee meidät osaksi pitkää kulttuurista ja historiallista jatkumoa, kuten puheenjohtajan kirjoituksesta voimme hahmottaa. Itämeren tapahtumat ja sen tulevaisuus määrittävät vahvasti myös omaa tulevaisuuttamme. Tulevaisuutta sekä muutamaa erittäin vaiherikasta kulunut vuotta pohtii *Kylkirkiraudan* haastattelussa myös puolustusministeriön kansliapäällikkö, kenraaliluutnantti Esa Pulkkinen. Hänen viestiään eurooppalaisen osaamisen merkityksestä ja uudenlaisen turvallisuussympäristön vaatimuksista kannattaa pysähtyä hetkeksi pohtimaan. Kansliapäällikkö myös jatkaa juhluvuoden lehdestä tutuksi tulneiden lukuvinkkien sarjaa.

Itämeren puolustusta merellisestä näkökulmasta avaa merivoimien komentaja omassa kirjoituksessaan. Toimintaympäristö on vaikeasti ennakoitava ja edellyttää suorituskykyisiä joukkoja sekä aluksia. Myös ajattelutavan muutos on välttämätöntä meripuolustuksemme ollessa osa liittokunnan pelotetta ja puolustusta. Puheet Naton sisämerestä kannattaa jättää omaan arvoonsa, sillä sotilaalliset ja muut uhat ovat jatkossakin läsnä lähivesillämme. Uhat ovat myös monipuolistuneet ja ulottuvat aina merenpohjasta avaruuteen saakka, kuten amiraali toteaa.

Meripuolustuksemme kytkeytyy tiiviisti myös meriliikenteen suojaamiseen ja kauppamerenkulun toimintaedellytysten turvaamiseen. Suomalaisen merenkulun turvaaminen on tämän päivän maailmassa yhä ajankohtaisempaa. Ukrainastakin on saatu arvokasta oppia, kuten Suomen varustamoiden toimitusjohtajan Tiina Tuurnalan artikkelista voimme todeta. Kotimaista merenkulkua ei voi korvata tai liikennettä ohjata muualle. Jo kuluneeksikin käynyt toteamus ”Suomi on saari” pitää valitettavan hyvin paikkansa. Merellisen turvallisuuden parissa työskentelee kauppameren-

kulkijoiden ja Merivoimien lisäksi iso joukko muita viranomaisia Rajavartiolaitos etunenässä. Komentaja Mikko Hirvi avaa viranomaisyhteistyön merkitystä myös viime aikojen tilannekehityksen tuomalla näkemyksellä. Henkilökohtaisten verkostojen merkitys on näissäkin tilanteissa ensiarvoisen tärkeää. Jo nykyisellään ja jatkossa yhä enemmän nämä verkostot ovat luonteeltaan myös kansainvälisiä.

Itämeri-teemanumeromme ei keiku pelkästään meren aalloilla, vaan hakeutuu myös ystävällismielisiin satamiin sekä kuivalle maalle. Suhteemme Ruotsiin on aivan erityinen. Tätä kuvastaa jo tämän teemanumeron aihekin. Itämeri sijaitsee meistä länteen, mutta Tukholmasa katsottuna itään. Nimi ilmentää pitkää yhteistä historiaamme. Tässä numerossa Ruotsin puolustuspolitiikkaa ja sen mahdollisia kehityssuuntia avaa sujuvalla suomella kirjoittamassaan artikkelissa Ruotsin puolustusasiamies Helsingissä, eversti Niklas Niemi. Kuten sujuvasta kielestä ja sukunimestä voi päätellä, myös puolustusasiamiehellä on suomalaisia sukujuuria, kuten myös edeltäjällään. Yhteistyön hyviä käytänteitä tämäkin.

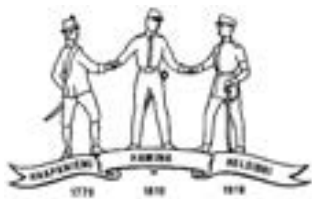
Ruotsin lisäksi Itämeren ja Suomen turvallisuuden kehitysnäkymille keskeinen toimija on Saksa, jonka merkittävää suunnanmuutosta Maanpuolustuskorkeakoulun tutkija Antti Seppo arvioi artikkelissaan. Toinen eurooppalaisen puolustuksen tulevaisuuden muovaaja on Saksan rajanaapuri Puola. Tässä lehdesä Puolaa käsittelevä artikkeli on monessa mielessä perinteinen ja samalla historiallinen. Teksti pohjautuu yleisesikuntaupseerikurssin diplomityöhön, kuten lukuisat tekstit *Kylkirkiraudan* sivuilla vuosikymmenten saatossa. Näillä näkymin tämä on viimeinen lajissaan diplomityön poistussa yleisesikuntaupseerikurssin vaatimuksista nyt valmistuvan kurssin jälkeen. Tästäkin huolimatta olen varma, että näemme nuorien ja asiantuntijavien upseereiden mielenkiintoisia kirjoituksia myös jatkossa lehtemme sivuilla.

Pitkin historiallisiin kaariin kytkee meidät myös edellinen päätoimittaja Ville Vänskä, joka tuoreeseen kirjaansa pohjautuvassa artikkelissa avaa sadan vuoden takaisesta suuronnettomuudesta tunnetun S2-torpedoveneen aiempia vaiheita. Positiivisempia historiallisia tapahtumia voimme puolestaan ihailla kuvissa, joissa valmistunut kadettikurssi vastaanottaa heille lahjoitusvaroin hankitut upseerimiekat. Hienoa nähdä joskus menetetyksi luullun perinteen palaavan. Perinteiden ja upseeritoveruuden merkeissä liikutaan myös Kadettitoverikunnan satavuotista taivalta käsittelevässä Marko Palokankaan artikkelissa. Kadettiaikana luodut siteet kestävät, kuten kurssitapaamisista ja Kaaderigolfista kertovat jutut osoittavat.

Tässä numerossa keikumme vielä Itämeren tutuilla, joskin nykyään turvallisuuspoliittisessa mielessä yhä vaikeammin ennakoitavilla aalloilla. Toivottavasti viihdytte mukana. Seuraavassa numerossa suuntaammekin jo isommille vesille.

Christian Perheentupa

Everstiluutnantti
Päätoimittaja
christian.perheentupa(at)
kylkirauta.fi

*Vyötti miekan vyötärölle
kupeellensa Kylkiraudan.*

*Teiss' on taiston tulta, peistä,
kylmyyttä myös Kylkirauan.
– Eino Leino*

*Kadettikunta ry on itsenäisen
Suomen kadettikouluissa upsee-
rin tutkinnon suorittaneiden up-
seerien ja Maanpuolustuskor-
keakoulussa opiskelevien kadet-
tien maanpuolustusaatteellinen
yhteisö.*

- 1 Vaahtopäitä ja muuttuvia rantoja
Christian Perheentupa
- 3 Saaresta kantamuuriksi
Mika Kalliomaa
- 4 Puolustusministeriön kansliapäällikön haastattelu
Christian Perheentupa
- 12 Merivoimat Itämeren muuttuneessa toimintaympäristössä
Tuomas Tiilikainen
- 18 Elintärkeä Itämeri
Tiina Tuurnala
- 22 Viranomaisyhteistyö vastaa monitahoisiin ughiin
Mikko Hirvi
- 26 Quo vadis Ruotsi?
Niklas Niemi
- 30 Zeitenwende
Antti Seppo
- 35 Kolumni
Tapani Montonen
- 36 Puola – Naton itäinen pilari
Ari-Pekka Pietikäinen
- 40 Torpedovene S2 historian myrskyissä
Ville Vänskä
- 44 Kadettitoverikunnan 100 kestävä kunnian vuotta
Marko Palokangas
- 48 Perinnepalsta
Jussi Ahokas
- 49 Pirullisen behaviorismin paluu
Aki-Mauri Huhtinen
- 50 Kolumni
Heikki Välivehmas
- 51 Pääsihteerin palsta
Heikki Pohja
- 52 Tapahtumia ja muuta ajankohtaista
- 68 In memoriam

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n jäsenlehti

vuodesta 1935, N:o 306, 3/2025
ilmestyy neljä kertaa vuodessa
painos 6 300 kappaletta

Tilaukset, osoitteenmuutokset ja laskutus

Sabina Krogars, puh. 050 470 7291
sabina.krogars(at)kadettikunta.fi
Kadettikunnan toimisto
Eino Leinon katu 12 E 64, 00250 Helsinki

Tilaushinnat

Vuosikerta 40,00 €, irtoronro 10,00 €

Painopaikka

PunaMusta Oy
ISSN 0454-7357

Kansi Pasi Väätäinen

Kannen kuvat

Pixabay.com, freepik.com,
defensenews.com ja
US Navy Photo.

LEHDEN TOIMITUS

Päätoimittaja

Everstiluutnantti
Christian Perheentupa
christian.perheentupa(at)kylkirauta.fi
puh. 040 732 6690

Artikkeli- ja kirjallisuustoimittaja

Komentaja evp Kari Aapro
kari.aapro(at)kylkirauta.fi
puh. 040 503 1483

Kuvatoimittaja

Majuri evp Pasi Väätäinen
pasi.vaatainen(at)kylkirauta.fi

Kieliasiantuntija

FM Elias Salminen
elias.salminen(at)kylkirauta.fi

Ulkoasu

PunaMusta Oy, Sisältö- ja suunnittelu-
palvelut, Eira Rantanen

Verkkotoimittaja

Everstiluutnantti evp Kari Sainio
kari.sainio(at)kylkirauta.fi

Kylkiraudan verkkolehti

www.kylkirauta.fi

Seuraava numero

Seuraavaan numeroon tarkoitetun
tekstimateriaalin on oltava toimituksella
(toimitus(at)kylkirauta.fi) ja kuvamateri-
aalin kuvatoimittajalla 27.10.2025
mennessä. Kuvat tulee toimittaa joko
digitaalisessa muodossa tai paperiku-
vina. Digikuvien tulee olla jpeg-muodossa
vähintään 300 dpi:n resoluutiolla.
Ei internetkuvia, kaavioita, taulukoita
eikä Powerpoint-kuvia. Toimitus muokkaa
ja lyhentää artikkeleita tarvittaessa.
Toimitus päättää sisältösuunnittelun
yhteydessä, mikä osa materiaalista julkais-
taan paperilehdessä ja mikä osa verkko-
lehdessä.

Ilmoitusmyynti

TJM-Systems Oy, Sari Aarnio
sari.aarnio(at)tjm-systems.fi
puh. 044 566 7194

Kadettikunnan verkkosivut

www.kadettikunta.fi
facebook.com/kadettikunta
X.com/kadettikunta

Saaresta kantamuuriksi

Maamme kohtalot ja käänteet ovat olleet kytkettyinä Itämeren geostrategiseen asemaan läpi vuosisatojen. Vallitseva tuulensuunta Suomenlahdella on lounaasta, mutta turvallisuuspoliittiset tuulet, erityisesti myrskyt, ovat nousseet idästä.

Itämeren sotilasstrategista asemaa ja tilannetta on hallinnut Venäjän ja aiemmin Novgorodin halu päästä läntisille merille tämän Atlantin sokkeloisen vuonon läpi. Rantavaltioiden ja niiden liittoumien intressit ovat olleet sekä aluettaan puolustavia että kaupankäyntiä mahdollistavia merireittejä suojelevia. Lisäksi Euroopassa riehuneet sodat ovat osoittaneet, että Itämeren alue liittyy aina myös muihin eurooppalaisiin strategisiin alueisiin ja kiistoihin niiden hallinnasta.

Käänteitä Itämeren turvallisuusympäristössä on ollut sadan vuoden välein. 1700-luvun alkuvuosina Venäjän laajenemispoliittikka näyttäytyi Pietarin kaupungin perustamisena Nevajoen suistoon. Suuren Pohjan sodan aikana Ruotsin merivoimat käytännössä tuhoutuivat Riianlahden taistelussa. Tästä oppineena Ruotsi panosti merkittävästi toimintaan Itämerellä. Lopputuloksena oli saaristolaivasto ja Suomen rannikon linnoittaminen, jonka kruunaksi ryhdyttiin rakentamaan Suomenlinnaa vuodesta 1748 alkaen. Itämeren merimahtia Ruotsi koeteli menestyksekkäänsä Ruotsinsalmen taistelussa vuosisadan lopulla.

Suomenlahdella valtiikka siirtyi seuraavaksi sadaksi vuodeksi Venäjän laivastolle. Vuonna 1854 alkoi Itämerellä Krimin sotaan kuulunut Oolannin sota, jossa Britannia ja Ranska yrittivät painostaa Venäjää katkaisemalla meriyhteydet tuhoten Suomen rannikon linnoituksia. Pariisin rauhansopimuksessa 1856 päätettiin muun muassa demilitarisoida Ahvenanmaa.

1900-luvun alkupuolella Venäjän romahtamisen jälkimainingeissa Kustaanmiekkään nostettiin 12. toukokuuta 1918 Leijonaliippu ensin punapohjaisena valtioliippuna, mutta pian paikkansa otti nykyinen kielekkeinen leijona-

lippu. 1900-luvun alusta saakka Suomi on omilla aluevesillään vastannut suvereniteetistaan.

2000-luvun alussa Itämeren alueella oli seuraava käänne. Neuvostoliiton romahdettua edellisen vuosisadan lopulla Itämeren alueen aluksi epävarma turvallisuuspoliittinen tilanne asemoitui uudelleen. Puola liittyi Natoon vuonna 1999 ja Baltian maat vuonna 2004. Käytännössä Nato laajeni Suomenlahden pohjukkaan. Suomen ja Ruotsin liittyminen Natoon on muuttanut Itämeren Naton sisämereksi.

On ollut perusteltua ajatella Suomi saareksi lännen rajalla, ainakin huoltovarmuuden ja logistiikan näkökulmasta. Saarella elo saattaa henkisesti eristää ihmiset muista.

Käynnistynyt uusi aika saattaa muuttaa Suomen asemaa saaresta sillan kantamuuriksi. Suomi on monella tapaa Itämeren alueen yhteisen puolustuksen ja logistiikan kantamuri, jonka varaan sillan paino laskeutuu tukea saadakseen.

Siltaa tarvitaan yhdistämään ihmisiä ja tekemisiä. Sotilaallisesti yhdistäminen tapahtuu konkreettisesti ja henkisesti.

Itämeren alueen Naton rantavaltiot tulevat tekemään aivan uudella tavalla yhteistyötä maalla, merellä ja ilmassa. Siltana Suomi yhdistää alueen maiden huoltovarmuuteen ja sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvät logistiikka- ja kuljetusvirrat. Myös Baltian maat hyötyvät toimivista yhteyksistä.

Fyysisten ja konkreettisten yhteyksien lisäksi henkinen side liittää maita toisiinsa. Kahden- ja monenväliset alueelliset yhteistyöt ovat Naton yhteisen puolustuksen rinnalla erittäin merkityksellisiä.

Jo yli kymmenen vuotta kestänyt Venäjän hyökkäys Ukrainaan on muuttanut Pohjois-Euroopan turvallisuusympäristöä pysyvästi. Suomen rooli saarelaisesta aktiiviseksi sillan rakentajaksi on mahdollistanut kokoaan suuremman yhteistyön rakentajan roolin.

Kansainvälisyys ei enää ole ulkomaille menoa, vaan kaikilta osin Suomen artikla kolmen mukainen asevelvollisuuteen perustuva puolustus on aktiivinen osa myös artikla viiteen perustuvaa puolustusta. Nyt rakentuva 2030-luvun sotilaallinen puolustus on sukunäköä entiselle mutta aivan eri sukupolvelle.

Uuden tekemiseen tarvitsemme osaa, yhteistyökykyistä ja uudistushaluisia kadettiupseeristoa. Muutama viikko sitten valmistunut kadettikurssi on palveluksessa vielä 2050-luvulla. Ikäluokka liittyi jatkumoon, jossa kadettiupseerit omalta osaltaan pitävät sotilaallisen maanpuolustuksen ennakkoivasti oikeana suhteessa turvallisuus- ja toimintaympäristön muutokseen.

Tällä takaamme maailmme sen, että voimme turvallisella mielellä laskea yhteistyön siltojen kantamuurit Suomen ympärillä.

Mika Kalliomaa

Kenraalimajuri

Kadettikunnan puheenjohtaja

Yhtenäisenä ja vahvempana kohti tulevaa

Puolustusministeriön kansliapäällikön haastattelu

HAASTATTELU: CHRISTIAN PERHEENTUPA

Neuvotteluhuone, jossa kansliapäällikkö Pulkkinen istahtaa alas iltapäivän päätteeksi huokuu historiaa ja samalla muistuttaa sotiemme velvoittavasta perinteestä. Muutaman askeleen päässä sijaitsevat kansliapäällikön ja puolustusministerin työhuoneet. Näissä toimistoissa ei ole viime vuosina rauhallisia päiviä juuri koettu. Kylkiraudan haastattelussa keskusteltavaa riittäisi useammankin lehden tarpeisiin, mutta nyt keskitymme erityisesti turvallisuusympäristön muutoksen tuomiin vaatimuksiin sekä eurooppalaisen puolustuksen kehitysnäkymiin.

Puolustusministeriön kansliapäällikkö, kenraaliluutnantti Esa Pulkkinen on palvellut Suomen ja Euroopan turvallisuuden parissa lähes viiden vuosikymmenen ajan. Haastatteluhetkellä kansliapäällikön seuraajahaun hakemusaika on jo päättynyt, mutta nykyisen viranhoitajan katse on tiukasti kiinni jäljellä olevissa viidesssä kuukaudessa. *Kylkiraudan* pyynnöstä Pulkkinen suostuu kuitenkin hetkeksi katsahtamaan myös menneeseen ja avaamaan ajatuksiaan murroksen vuosista, jotka ovat muuttaneet puolustushallintoa merkittäväällä ja pysyvällä tavalla. Palvelustehtävät ovat kuljettaneet Pulkista Lapin pakkasista aina Afrikan trooppiseen kuumuuteen. Matkan varrella on rakentunut poikkeuksellinen suhdeverkosto, joten näkemyksistä löytyy sekä syvyyttä että leveyttä.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan oli monelle eurooppalaiselle maalle herätyksen aika. Turvallisuuden ja puolustuksen parissa oli nukuttu ruusun unta kylmän sodan päätyttyä saakka. Sota Euroopassa pakotti maat muutokseen. ”Kriisi on tiivistänyt, tehostanut ja kehittänyt yhteistyötä eurooppalaisen puolus-

tuksen hyväksi. Samalla liittolaisemme sekä itse olemme huomanneet, että Suomessa monet asiat puolustuksen parissa on hoidettu poikkeuksellisen hyvin. Olemme hoitaneet Naton artikla 3:n vaatimuksia hyvin jo vuosikymmenet ennen liittokunnan jäsenyyttä ja nykyistä turvallisuustilannetta”, Pulkkinen toteaa. Toisaalta etukäteiset puheet Suomen Nato-valmiudesta ja siitä ajatuksesta, että hyvin valmistautuneen Suomen jäseneksi liittyminen olisi ollut vain töpselin seinään kytkemistä, kansliapäällikkö ampuu alas. ”Ainakaan siinä kaapelissa ei olisi ensimmäisinä hetkinä kulkenut virta täydellä teholla.” Paljon on jo opittu, mutta omaksumista ja tekemistä uusien asioiden parissa riittää vielä vuosiksi tai jopa vuosikymmeniksi, kuten monet vanhemmat jäsenmaat ovat todenneet.

Isommat vastuut edessä

Keskustelun kääntyessä lähitulevaisuuden haasteisiin kansliapäällikkö Pulkkisella on selkeä huolenaihe. Vaikka puolustukseen suunnataan tulevina vuosina poikkeuksellisen suuria rahamääriä, on organisaatio rakennettu huomattavasti pienempien resurssien

kohdentamiseen. ”Nyt olemme 1,3 prosentin aikakauden organisaatiolla ottamassa 3,5 prosentin vastuita”, hän toteaa viitaten puolustusmäärärahojen nopeaan kasvuun. Kyse on myös siitä, että osaamme hyödyntää yhteiskunnan meille osoittamat varat järkevällä, suunnitelmallisella ja kestäväällä tavalla. ”Monet puolustushankintojaan vuosikausia laiminlyöneet maat ovat nyt rynnänneet hankkimaan kaikkea mahdollista, mitä nopeasti vain saa. Tuollaisessa kiireessä usein kokonaisuuden hallinta kärsii, eikä lyhyellä valmistautumisajalla osata huomioida riittävän kokonaisvaltaisesti puolustuksen kehittämisen eri puolia”, Pulkkinen analysoi tilannetta. Samalla kansliapäällikkö korostaa vastuuta veronmaksajien rahojen tehokkaasta ja läpinäkyvästä käytöstä tiukkenevassa kansantalouden tilanteessa.

”Kustannustehokkaan, uskottavan ja kestäväen puolustuksen rakentaminen nykyisessä toimintaympäristössä edellyttää organisaatiota ja rakenteita, jotka tukevat kokonaisuutta oikealla tavalla. Tämä edellyttäne myös organisaation kehittämistä jollakin aikavälillä, jotta

vastaamme ennakoimattoman toimintaympäristön, liittoutumisen ja suurempien resurssien mukanaan tuomiin vaatimuksiin”, ennakoii Pulkkinen tulevia vuosia. Samalla kansliapäällikkö nostaa selkeänä vahvuutena esiin osaavan ja laajan reservimme, joka on selkeä etu muuttuvassa ympäristössä. Reservi tuo joustoa henkilöstöpuolella, jossa monella liittolaisellamme on isoja vaikeuksia rekrytoinnin kanssa. Samanaikaisesti korkeasti koulutettu reservimme voi olla suuri vahvuus muun muassa uusien järjestelmien käyttöönotossa ja teknologioiden hyödyntämisessä. Ukrainan puolustustaistelu on osoittanut nopean sopeutumisen ja kyvyn ottaa uusia teknologioita käyttöön elintärkeäksi.

Liittoutuminen ja erilaiset kumppanuudet tuovat meille vahvaa tukea sopeutumisessa ja muutosten läpiviemisissä. Pohjoismainen yhteistyö, Yhdysvaltojen kanssa tehtävä kahden- ja monenvälinen yhteistyö sekä esimerkiksi Ison-Britannian vetämä JEF-konaisuus (*Joint Expeditionary Forces*) rakentavat toki pelotteestamme monipuolisempaa ja avaavat uusia yhteistyömahdollisuuksia muun muassa puolustusteollisuuden alalla. Suomi–Ruotsi-yhteistyö on näyttänyt muillakin foorumeilla esimerkkiä, miten pitkälle yhteistyössä on mahdollista päästä. Nyt Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden myötä tiivistynyt ja konkreettinen tekeminen on laajentunut koskemaan koko Pohjolaa. ”Nordefco-rakenteisiin on syntynyt aivan uudenlaista tulokulmaa ja innostusta muutoksen myötä”, toteaa Pulkkinen tyytyväisenä. Puolustuksen lisäksi huoltovarmuuden kysymyksissä tiivistynyt yhteistyö avaa aivan uusia näkymiä. Konkreettisen tekemisen lisäksi laajat kumppanuusverkot myös avartavat puolustushallinnon näkökulmia ja tuovat kattavuutta kaikissa toimintaympäristöissä, kansliapäällikkö päättää kumppanuuksia koskevat puheenvuoronsa.

Nato-prosessi opetti

Sodan aikana puolustusministerinä toimineen ja Mannerheimin läheisen ystävän kenraali Rudolf Waldenin rintakuva katselee ikkunalaudalta, kun laajan kansainvälisen kokemuksen hankkinut kansliapäällikkö alkaa pohtia liittoutumisprosessimme vaiheita. Nato-hakemusprosessin eri käänteet ovat vielä lähellä ja tuoreena muistissa. Prosessi oli hyvä kertaus siitä, että asioista sopimi-

nen on kovaa työtä. Turvallisuuden parissa eri mailla on paljon kansalliseen turvallisuuteensa liittyviä intressejä ja etuja valvottavanaan. Alun kiire vaihtui odotteluksi, kun viimeisiä vahvistuksia jäsenyyden hyväksynnälle saatiin odottaa. ”Olimme jättäneet hakemuksen, mutta muodollista liittoutumisen tuomaa suojaa ei vielä ollut”, Pulkkinen muistelee jännitteisiä kuukausia.

”Olemme saapuneet pöytään kesken illallisen. Täytyy olla perillä missä ruokalajien suhteen mennään ja millaisia puheenvuoroja pöydässä on jo käytetty, jotta löydämme oman paikkamme ja näkemyksemme tulevat kuulluiksi sekä huomioiduiksi”, Pulkkinen kuvaa pari

vuotta jäsenenä olleen Suomen asemaa yli 75-vuotiaassa sotilasliitossa. Uusi turvallisuuspoliittinen tilanne ja uudet jäsenmaat väistämättä muuttavat painopisteitä myös liittokunnan sisällä. Omien vaatimusten ja näkemysten vaikutusta muiden edistämiin kantoihin on osattava arvioida huolella ja mieluiten jo etukäteen. Kotimaassa tämä vaatii yhä tiiviimpää yhteistyötä etenkin puolustusministeriön ja ulkoministeriön välillä, muita ministeriöitä unohtamatta, kansliapäällikkö kuvailee. Suomen on saatava oma näkemys kuulumaan samalla äänellä, oli kyseessä poliittisen puolen tai sotilaspuolen käsittely. ”Myös upseereiden on tunnistettava aiempaa

Kuva: Puolustusministeriö.

Unioni ei jää Naton varjoon

Euroopan unionin rooli on erityisesti suorituskykyjen tuottajana, linjaa yli kymmenen vuoden kokemuksen erilaisista unionin tehtävistä omaava kansliapäällikkö Pulkkinen. ”Euroopan unioni on työkalu Naton eurooppalaisen pilarin suorituskykyjen varmistamiseksi”, hän jatkaa arviotaan. Nyt kaikkien Euroopan maiden lisätessä panostuksia puolustukseen unionilla on mahdollisuus edistää aitoa teollista yhteistyötä kansallisten teollisuuspoliittisten näkökulmien rinnalla ja sijasta. Ukrainatuki on tiivistänyt yhteistyötä ja luonut uusia toimivia tapoja aikaansaada tuloksia. ”Hieman kärjistäen voisi sanoa, että Putin yhdisti ja Trump itenäisti unionia puolustuskysymyksissä”, entinen EU:n sotilasesikunnan päällikkö toteaa.

Euroopan unionin keskeiseksi merkitykseksi ja ydinsisällöksi Pulkkinen nostaa pitkän rauhan kauden, jonka myötä se on rakentanut vahvan positiivisen keskinäisriippuvuuden jäsenmaiden välille. Haasteina kansliapäällikkö näkee yksimielisyysvaatimuksen mukanaan tuoman mahdollisuuden päätöksenteon vesitymiseen. Päätöksentekokykyyn kytkeytyy myös unionin rakenteellinen sirpaleisuus. Jossakin jäsenmaassa on aina vaalit ja tämä voi keikauttaa voimasuhteita koko unionin tasolla. Omalta Brysselin kaudeltaan hän nostaa muistona esiin Ison-Britannian eron unionista eli brexitin. Tällä dramaattisella päätöksellä oli merkittävä vaikutus suurien jäsenmaiden keskinäiseen tasapainoon sekä esimerkiksi suoraan talouslinjauksiin. Nyt puolustuksen ja turvallisuuden kysymykset ovat kuitenkin jälleen lähentämässä saarivaltiota unioniin, tulkitsee brittien kanssa säännöllistä yhteistyötä tekevä kansliapäällikkö.

Vaikuttamisessa ajoitus ratkaisee

Suorituskykyjen rakentamisen lisäksi Euroopan unionin keskeinen työkalu turvallisuuden rakentamiseksi on säädösvalta. Ylikansallisen lainsäädännön avulla unioni voi ohjata jäsenmaita huomiomaan turvallisuuskysymykset yhä paremmin kansallisessa päätöksenteossaan koko yhteiskunnan kattavasti. Tähän liittyen unioni on käynnistänyt erityisen varautumisunionihankkeen. Tätä hanketta ja sen sisältöjä sekä tavoitteita voi pitää suomalaisen ennakko-vaikuttamisen esimerkkisuorituksena.

selkeästi paremmin sotilaspoliittiseen rajapintaan kuuluvat asiat. Liittoutumisen myötä näiden asioiden määrä kasvaa jatkuvasti. Se edellyttää puolustushallinnossa henkilöstöresurssien kohdentamisen lisäksi yhä tiiviimpää vuoropuhelua Kaartin korttelin sisällä”, linjaa Pulkkinen viitaten ministeriön ja Pääesikunnan yhteistyöhön, jonka hän toteaa olevan nykyiselläänkin tiivistä ja toimivaa.

Liittokunnan sisällä puolustusministeriön kansliapäällikkö pitää näkymiä mielenkiintoisina. ”Haagin huippukokous osoitti yksimielisyyttä ja halua panostaa merkittävästi puolustukseen. Samalla vahvistettiin Yhdysvaltojen sitoutumista yhteiseen puolustukseen”, Pulk-

kinen vetää yhteen kesän antia. Naton suhteen asiat näyttävät toistaiseksi siis olevan mallillaan huolimatta vaikeasta toimintaympäristöstä, niin sotilaallisella kuin poliittisella tasollakin. Suomella on vielä paljon opittavaa ja toimintavoissamme kehitettävää, mutta samaan aikaan osaamistamme tullaan opiskelemaan ja meistä halutaan ottaa mallia. Ylipistymiseen tai laakereilleen lepäämään jäämiseen ei ole kuitenkaan varaa. ”Ei tehrä tästä ny numero”, kuuluu myös Ilveksen mieheksi tunnustautuvan kansliapäällikön seuraikoni Raimo Helmiseltä lainaama toppuuttelu ulkomaisten kumppanien ylisanoille ja niistä vedettävälle liiallisille johtopäätöksille.

na. Monet Suomen ajamat näkökulmat ja tavoitteet päätyivät komission papeeriin lähes sellaisenaan. Tavoitetta edisti myös presidentti Niinistön virkakautensa jälkeen komission puheenjohtajan tilauksesta laatima raportti, josta on tunnistettavissa monia meille tuttuja kokonaisuuksia, vaikka Niinistö laatikin raportin omalla riippumattomalla arvionaan. ”Meillä oli oikea tuote, oikeaan aikaan ja oikeiden ihmisten edistämässä”, valottaa kansliapäällikkö Pulkkinen hallitusohjelmaan kirjattun tavoitteen onnistumista.

Oikeiden ihmisten merkitystä ja instituutioiden tuntemusta ei voi liiaksi korostaa, jatkaa Pulkkinen. Hän on huolissaan suomalaisen EU-osaamisen heikkenemisestä, koska virkaura Euroopassa ei enää houkuttele jäsenyyden alkuaikojen tavoin. Myös upseereita kansliapäällikkö kannustaa hakeutumaan Euroopan unionin tehtäviin. ”Vaikka tällä hetkellä Nato-tehtävät saattavat vaikuttaa houkuttelevimmilta ja tarpeellisimmilta, niin monessa EU-puolen tehtävässä vastuu ja rooli saattaa olla paljon monipuolisempi. Tämä tarjoaa jopa paremmat edellytykset kotimaassa monipuolisten tehtävien hoitamiseen jatkossa”, Pulkkinen kannustaa kansainvälisiä tehtäviä pohtivia upseereita.

Turvallisuuskomitean ruorissa

Esa Pulkkiselle on puolustusministeriön kansliapäällikön roolin lisäksi vastuutettu Turvallisuuskomitean puheenjohtajan tehtävät. Komiteassa kaikkien ministeriöiden kansliapäälliköt, keskeisten turvallisuusviranomaisten johto sekä elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat kokoontuvat säännöllisesti yhteensovittamaan kokonaisturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Aiheista ei ole viime vuosina ollut pulaa. ”Ajankäytöllisesti kaksoisrooli on haastava, kun kansliapäällikönkin tehtävillä saa näinä aikoina kalenterinsa moninkertaisesti täyteen. Toisaalta puolustusministeriö on varautumiseen ja valmiuteen jatkuvasti keskittyvänä toimijana luonteva paikka tälle.” Nykyinen järjestely myös varmistaa puheenjohtajan epäpoliittisuuden sekä tuo tehtävänjohtajaksi henkilöitä, joilla on uskottavuutta ja kokemusta turvallisuusasioiden parista, aprikoi Pulkkinen.

Kokonaisturvallisuuden nykytilaa Turvallisuuskomitean puheenjohtaja pitää hyvänä. Vuoden alussa julkaistu Yh-

teiskunnan turvallisuusstrategia jalkautuksineen on luonut hyvän pohjan yhteiselle tekemiselle viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen välillä sekä entisestään lisännyt kansalaisten tunte- musta aiheesta. Laaja-alainen yhteinen kirjoitusprosessi sitoutti eri toimijat yhteiseen näkemykseen ja tulkintaan koko-

naisturvallisuudestamme. Erityisen arvokkaaksi Pulkkinen näkee kirjaukset, jotka vastuuttavat myös yksilöitä kokonaisturvallisuuden ylläpidosta. Hyvänä kehityksenä hän näkee myös käynnistetyn tavan, jossa vuosittain varautumisen tilaa arvioivan Yhteiskunnan turvallisuusraportin keskeiset johtopäätökset

Kuvat: Puolustusvoimat ja europa.eu. Kuvanmuokaus Pasi Väättäinen.

julkaistaan kaikkien saataville. Tällä toimintamallilla on myös vahva ylimmän valtiojohtoon tuki, puheenjohtaja toteaa.

Kokonaisturvallisuuden mallista on uuden turvallisuustilanteen myötä tullut myös osa Suomen maa-kuvaa. ”Omissa pohdintoissani on usein myös kysymys, kuinka voimme kaupallistaa nykyistä paremmin tätä osaamistamme”, Pulkkinen pohtii. Teollisuus pitää saada tähän entistä paremmin mukaan. Toki jo nyt tietyillä osa-alueilla, kuten väestönsuojeluun liittyvissä järjestelmissä, on vientiä syntynekin. Turvallisuuskomitean puheenjohtajan ajatuksissa esimerkiksi erityisten maanpuolustuskurssien muokkaaminen ulkomailta kutsuttaville vierailijalle voisi olla eräänlainen keino entisestään markkinoida malliamme yhteistyössä suomalaisen teollisuuden kanssa. ”Jos saisimme edes pienen siivun niistä 1,5 prosentista, jotka liittokunnan maat Haagin linjausten pohjalta ovat käyttämässä puolustusta tukevaan infraan, niin tällä olisi jo kansantaloudellisia vaikutuksia”, laskee Pulkkinen.

Osana yhteiskuntaa

Nykyisen kaltaisen järjestelyn, jossa puolustuspolitiikkaa ohjataan erillisellä puolustuselonteolla, kansliapäällikkö näkee toimivaksi myös Nato-aikana. ”Tässä ajassa on tarve erillisille ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä puolustuspolitiikan selonteolle. Selonteolle antaa oman erityisroolinsa se, että ne käsitellään eduskunnassa ja näin saavat laajan parlamentaarisen käsittelyn ja tuen taakseen. Näinä aikoina yhtenäisyydellä on erityinen arvo turvallisuuden kysymyksissä.” Eri ministeriöiden välisen yhteistyön Pulkkinen näkee sujuvan hyvin, vaikka erilaisia selontekoja ja strategioita tuotetaan varsin runsaasti. Näissä on kuitenkin puolustusministeriön väkeä mukana ja tällöin tilannekuva säilyy yhtenäisenä, hän linjaa.

”Kansalaisille puolustuksen asioista viestimisessä tulee välttää pelottelua ja turhaa alarmistisuutta”, toteaa kansliapäällikkö Pulkkinen. Asevelvollisuus luo pääosalle suomalaisista joko suoraan tai läheisten kautta kosketuspinnan maanpuolustukseen konkreettisella tasolla. Tämä on myös keskeinen tekijä maanpuolustustahtomme ylläpidossa. Myös Nato-aikana strateginen viestimme lähtee vahvasta kansallisesta puolustuksesta yhdistettynä asevelvollisuuteen ja korkeaan maanpuolustustahtoon, hän sum-

maa. Reserviläisillä on keskeinen rooli järjestelmässämme ja myös Naton piirissä pidämme lähtökohtana, ettei reserviläisiä lähtökohtaisesti suljeta mistään toimista pois. ”Reservin osaamisen kautta pystymme tarjoamaan suomalaista osaamista monipuolisempiin tehtäviin.”

Evp-upseerien rooli on ollut korvaamaton Nato-taipaleemme alkumetreillä, kiittelee Pulkkinen. Monet nopeasti auenneet tehtävät on saatu täytettyä kokeneella ja osaavalla evp-upseerilla ja näin osoitamme osaamistamme ja keräämme kokemusta liittokunnassa työskentelystä. Samanaikaisesti kotimaassa vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa evp-upseerit ovat keskeisessä roolissa muun muassa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä, jonka kursseille ja koulutukseen on ollut ennätysmäärä tulijoita viime vuosina.

Keskustelun kääntyessä uuden toimintaympäristön vaatimuksiin, kansliapäällikkö Pulkkisella on selkeät näkemykset. Kielitaito on välttämättömyys, jonka kehittämiseen ja ylläpitoon kannattaa panostaa. ”Esiintymistaidon ja terveen itseluottamuksen merkitystä kansainvälisissä yhteyksissä ei voi liiaksi korostaa. Jo käytöksemme viestittää osaamisestamme”, hän painottaa. Nykypäivänä upseerin on kyettävä verkottumaan ulkomaisten kollegoiden lisäksi myös muuhun yhteiskuntaan. Kansainvälisessä toiminnassa epäviralliset yhteydet ja taustakeskustelut ovat usein ratkaisevia Suomen näkemysten edistämiseksi oikeissa paikoissa ja oikeaan aikaan, kansliapäällikkö kannustaa nuorempia kadettiupseereita itsensä kehittämiseen.

Omalta uraltaan puolustusministeriön kansliapäällikön paikalta alkuvuodesta 2026 eläköityvä kenraaliluutnantti Esa Pulkkinen ei osaa nostaa yhtä erityistä huippuhetkeä, mutta tunnistaa lukuisia avainkokemuksia, jotka ovat muovanneet häntä ihmisenä ja upseerina. ”Tietysti nuorena luutnanttina Panssariprikaatissa kasvoi vastuuseen. Myöhemmin joukko-osaston komentajuus Jääkäriprikaatissa Lapissa oli kokemusrikasta aikaa. Samoin esimerkiksi EU-sotilasesikunnan päällikkönä koulutusoperaatioihin Afrikkaan tehdyt matkat. Kokonaisuutena kansainväliset tehtävät ovat olleet merkittävässä roolissa ja olenhan tässäkin talossa (puolustusministeriö) palvellut neljään eri otteeseen”, summaa Pulkkinen uraansa.

Päätoimittajan kysyessä minkä ohjeen kansliapäällikkö antaisi nuorelle

Kuvat: Puolustusministeriö ja Esa Pulkkinen kotialbumi. Kuvamuokkaus Pasi Väättäinen.

kadetti Esa Pulkkiselle, kenraaliluutnantti katsahtaa kysyjää ja vaipuu hetkeksi ajatuksiinsa: ”Laita rima korkealle silloin, kun se on tarpeen. Älä sano liian usein ei. Välillä pitää myös hakeutua ja tuoda oma osaaminen esille”, tiivistää hän ohjeensa. Lopuksi kansliapäällikkö Pulkkinen vielä antaa *Kylkiraudan* pyynnöstä lukuvinkkinsä, johon voi perehtyä ohessa.

Virka-aika on jo selkeästi ylitetty, kun aiottua pidemmäksi venähtänyt haastatteluajamme päättyy. Kansliapäälliköille tämä ei suinkaan tarkoita työpäivän päättymistä, vaan käytävällä vastaantulevien sihteerin ja sotilasavustajan puheista on pääteltävissä, että työpöydän

valo palaa Kasarmitorin laidalla tänäkin iltana myöhään. Lämmin kädenpuristus päättää haastattelutuokiomme. Kadettikunta ja *Kylkirauta* kiittävät haastattelusta ja toivottavat kansliapäälliköille jatkuvaa menestystä.

Kylkiraudan päätoimittaja haastatteli kansliapäällikkö Esa Pulkkista 20. elokuuta 2025. Kannanotot vastaavat haastatteluajankohdan näkemyksiä, eivätkä siten huomioi kiivaasti muuttuvassa toimintaympäristössä mahdollisesti tuon ajankohdan jälkeen tapahtuneita merkittäviäkin muutoksia.

Kansliapäällikkö Esa Pulkkisen lukusuositus

Olivier Norek:

Les guerriers de l'hiver

(*Talven soturit*. Käännös Susanna Tuomi-Giddins. Otava, julkaisupäivä suomeksi 27.8.2025.)

Kansliapäällikön lukusuosituksena on juuri haastattelua seuraavalla viikolla sopivasti suomeksi julkaistava ranskalaisen menestyskirjailija Olivier Norekin teos *Les guerriers de l'hiver – Talven soturit*. Kirja on talvisotaan sijoittuva kertomus, joka avaa ulkomaisille lukijoille uudella tavalla suomalaisten kokemusta sodasta ylivoimaista vihollista vastaan ja auttaa tunnistamaan sen vaikutuksia myös nykypäivän suomalaisen ajatteluun.

Ranskankielentaitoisena kenraaliluutnantti Pulkkinen pääsi perehtymään kirjaan tuoreeltaan ja on avannut sen merkitystä muun muassa ranskalaisille ystävilleen. ”Olen suositellut tätä kirjaa luettavaksi, jos haluaa ymmärtää suomalaista mielenmaisemaa maanpuolustukseen ja varautumiseen liittyen. Tässä ajassa se on myös valitettavan ajankohtainen ja saa uutta syvyyttä Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan.”

Testamenttilahjoitus

Kadettikunnan maanpuolustusaatteellista työtä tai Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön avustustoimintaa voi tukea testamenttilahjoituksella.

Yleishyödyllisen yhteisön, kuten Kadettikunnan, ei tarvitse maksaa testamenttilahjoituksesta perintöveroa.

Merivoimat Itämeren muuttuneessa sotilaallisessa toimintaympäristössä

TEKSTI: TUOMAS TIILIKAINEN

Itämeren alueen sotilaallinen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi.

Suurimpia muutostekijöitä ovat olleet Venäjän hyökkäys Ukrainaun sekä Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyys. Uusi tilanne on haastanut Merivoimia tarkastelemaan meripuolustuksemme perusteita ja toimintatapoja. Muutosvoimat vaikuttavat meripuolustukseen sekä niistä johdettaviin Merivoimien kehittämissuuntiin osana Suomen ja liittokunnan puolustusta.

TUOMAS TIILIKAINEN

Itämeri on matala ja operatiivisesti tarkasteltuna lähes suljettu merialue. Alueen sotilasoperaatioille on ominaista saariston ja rannikon läheisyys, vuodenaikojen voimakas vaihtelu sekä tiivis maa-, meri ja ilmavoimien yhteistyö. Käytännössä kaikkialle Itämerellä voidaan vaikuttaa maalta käsin, mikä luo erityisen haasteen meripuolustukselle. Edellä mainitut seikat edellyttävät näihin olosuhteisiin sovitettuja toimintatapoja ja suorituskykyä.

Uhat ovat moninaistuneet merellä. Ne ulottuvat nykyään merenpohjalta avaruuteen saakka ja sisältävät myös epäsymmetriset uhat kuten kyberhyökkäykset ja informaatio-operaatiot. Sotilaallisten kohteiden lisäksi uhka voi kohdistua myös meriyhteyksiimme liittyviin kokonaisuuksiin kuten merenkulun ohjausjärjestelmiin, satamiin ja merikuljetuksiin. Myös elinkeinoelämämme kannalta kriittiset vedenalaisen infrastruktuurin kohteet ovat, kuten olemme huomanneet,

alttiita tuhotyölle. Nämä tekijät peräänkuuluttavat Merivoimien kykyä reagoida nopeasti ja tukea muita viranomaisia. On kyettävä ylläpitämään paitsi korkea toimintavalmius, myös jatkuva tiivis yhteistyö muiden viranomaisten, yritysten ja liittolaisten kanssa.

Toiminnallisesti normaalioloissa tämä tarkoittaa aktiivista merivalvontaa, näkyvää läsnäoloa ja meriyhteyksien turvaamista myös aluevesiemme ulkopuolella. Joukkotuotannon rinnalla suurin osa Merivoimien rauhanaikaisesta toiminnasta on operatiivista – alueellisen koskemattomuuden valvontaa ja turvaamista sekä valmiuden ylläpitämistä. Tiivis yhteistoiminta muiden puolustushaarojen kanssa on vaikuttavan toiminnan mahdollistamiseksi välttämätöntä.

Itämeri on sen kaikille rantavaltioille elintärkeä. Itämerta reunustavat valtiot, joiden sotilaalliset suorituskyvyt eroavat toisistaan merkittävästi. Itämeren aluetta on merisodan näkökulmasta kuitenkin

kin käsiteltävä aina yhtenä kokonaisuutena. Alueellinen merivoimayhteistyö onkin tiivistä. Merivoimallinen yhteistyö etenkin Ruotsin, Viron, Yhdysvaltojen sekä Naton merellisten johtoportaiden kanssa on säännöllistä ja se syvenee edelleen. Yhteistyön käytännön tasosta kertoo esimerkiksi se, että kansainvälinen tilannekuvayhteistyö liittolaistemme kanssa on jo nyt päivittäistä ja kaikkia osapuolia hyödyttävää. Nato on perustanut myös alueelle merellisen johtoportaan. Se mahdollistaa koordinoitujen merioperaatioiden niin normaalioloissa kuin kriisitilanteissakin.

Meripuolustuksen muutosta ajavat tekijät

Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyys on muuttanut Itämeren alueen sotilaallista tasapainoa ja pakottanut tarkastele-

maan uudelleen meripuolustuksen ratkaisuja. Liittokunnan lisäksi myös Venäjä toimii Itämerellä aktiivisesti pyrkien suojaamaan omia meriyhteyksiään ja säilyttämään toimintavapautensa.

Aiemmin Merivoimien toiminnan painopisteenä poikkeusoloissa on ollut vastustajan toiminnan estäminen tai vaikeuttaminen. Tämä niin sanottu merenhallinnan kiistämisen periaate on ollut kustannustehokas ja toimiva puolustusratkaisu. Se on nojannut vahvaan rannikkopuolustukseen, miinoitteisiin ja ohjusaseeseen. Tämä lähestymistapa on edelleen täysin validi ja toimii hyvin valitun puolustusstrategian osana.

Uudessa tilanteessa pelkkä vastustajan toimintamahdollisuuksien estäminen ei yksin enää riitä. Suomen huoltovarmuus ja yhteydet muuhun maailmaan riippuvat meriyhteyksistä, sillä ulkomaankaupastamme lähes 97 prosenttia kulkee meritse. Merikuljetuksia ei voi korvata muilla kuljetustavoilla. Siksi yhteiskunnan ja sotilaallisen huoltovarmuuden ylläpito edellyttää osallistumista liittokunnan merellisiin operaatioihin. Merialueita on kyettävä hallitsemaan aktiivisesti, jotta omien joukkojen ja liittolaisten toiminnan vapaus voidaan turvata.

Merenhallinta ei tarkoita jatkuvaa ylivoimaa kaikkialla, vaan kykyä ylläpitää kattava tilannekuva ja luoda ajallisesti ja alueellisesti ylivoima oman toiminnan kannalta operatiivisesti tärkeille toimintasuunnille ja -alueille. Merenhallinnan tarve voi liittyä esimerkiksi tilannekuvan täydentämiseen, merikuljetusten suojaamiseen, kriittisten väylien ja liikenteen solmukohtien turvaamiseen tai vihollisen vaikutuksen rajoittamiseen tietyillä alueilla.

Muuttunut tilanne johtaa Merivoimien toiminta-alueen ja tehtävien laajentumiseen myös Suomen aluevesien ulkopuolelle. Se tarkoittaa myös siirtymää käyttöperiaatteissamme kohti aktiivisempaa ja laajempaa merialueiden hallintaa yhteistyössä liittolaisten kanssa. Suomella ja meripuolustuksellamme on erinomaiset edellytykset vastata Pohjois-Itämeren merenhallinnan haasteeseen, sillä olemme Itämerellä aina läsnä ja toimintavalmiina. Meripuolustuksen tulee myös mahdollistaa liittolaisten tukeutuminen alueellemme ja liittokunnan operaatioiden toimeenpano Pohjois-Itämereltä ja aluemereltämme yhteensopivasti kansallisten joukkojemme tukena. Eräissä yhteyksissä olenkin puhu-

Kuvat: Puolustusvoimat ja armyrecognition.com.

nut Suomesta ja rannikostamme käyttäen termiä *Sea Fortress Finland*.

Merivoimien sotilaallinen toimintaympäristö muuttuu yhä monialaisemmaksi, teknisemmäksi ja useampaa eri operatiivista toimintaympäristöä yhdistäväksi kokonaisuudeksi. Oman toimintakyvyn turvaaminen ja suojan merkitys korostuvat kaikkialla. Taisteluketä läpinäkyvyyden merkittävä lisääntyminen, erilaisten miehittämättömien järjestelmien yleistymisen ja elektronisen sodankäynnin korostuminen ovat myös Merivoimien kehittämisen keskeisinä ajureina. Teknologinen etumatka valituissa järjestelmissä ja toiminnoissa on kyettävä ylläpitämään.

Merivoimien kehittäminen

Merivoimien kehittäminen muutoksiin vastaamiseksi edellyttää kokonaisvaltaista johtamista. Se vaatii selkeän päämäärän, jatkuvaa toimintaympäristön analysointia ja sopeutumiskykyä – riittäviä resursseja unohtamatta. Kehittäminen kohdistuu niin käyttöperiaatteisiin (doktriini), ihmisiin, materiaaliin, organisaatioihin kuin toimintakulttuuriinkin. Muutos ei tapahdu parhaista pyrkimyksistä huolimatta hetkessä, vaan se on vuosien, jopa vuosikymmenen työ.

Suomen merivoimia kehitetään ennistä tiiviimmäksi osaksi kansallista ja liittokunnan puolustusjärjestelmää. Vain näin kykenemme hyödyntämään puolustusjärjestelmän, muiden viranomaisten ja liittolaisten suorituskykyä, mutta myös tukemaan niiden toimintaa. Rakentuva Pohjanmaa-luokka ilmentää tätä vastavuoroista toimintaa erinomaisesti. Monitoimikorvettien suorituskyvyt parantavat merkittävästi Merivoimien kykyä operoida avomerellä kansallisesti tai osana liittokuntaa, osallistua yhteisen puolustuksen tehtäviin sekä turvata Suomen huoltovarmuutta ja strategisesti tärkeitä merikuljetuksia.

Vaikka avomerikyvykkyyttä kehitetään, rannikon ja saariston merkitys ei vähene. Ne tarjoavat edelleen strategisesti tärkeän suojan, josta voidaan vaikuttaa kauas merelle sekä huoltaa ja ylläpitää operatiivisia yksiköitämme. Kykyämme taistella ja turvata toimintavapautemme aluemerellä ja saaristossa kehitetään. Tulevaisuuden rannikkojoukoilla on muun muassa kyettävä suojaamaan kansallisia tai liittokunnan operatiivisia laivasto- ja rannikkoujoukkoja tai toimintoja. Tämä kehitystyö tulee näkymään monin eri tavoin erityisesti rannikkoujoukkojen, mutta myös pienemmän aluskaluston uudistamisessa.

Kuva: Puolustusvoimat.

Laivastojoukoilla on muun muassa turvattava alueellinen koskemattomuus merellä ja kyettävä suojaamaan liittokunnan merikuljetuksia pohjoisella Itämerellä osana Naton yhteistä puolustusta. Yhteisoperointi kansallisesti tai osana liittokuntaa, entistä laajemmalla operaatioalueella, korostaa eheän ja kattavan tilannekuvan sekä selkeän ja verkottuneen johtamisjärjestelmän, mutta myös monipuolisemman ja ulottuvamman vaikuttamiskyvyn merkitystä.

Taistelukenttä muuttuu entistä yhteensulautuneemmaksi. Merivoimilta edellytetään niin ikään kykyä toimia eri toimintaympäristöissä jo normaalioloissa. Tämän tulee näkyä siinä missä ja milloin toimitaan, millä keinoin ja mihin pyritään. Nämä vaatimukset tulee ulottaa myös suorituskykyvaatimuksiin.

Kyky tuottaa paikallisesti ja ajallisesti kohdennettuja vaikutuksia perustuu yhtenäiseen ja kattavaan tilannekuvaan, siitä muodostettuun yhteiseen tilanneymmärrykseen ja harjoiteltuihin toimintatapoihin. Uusien järjestelmien on siis mahdollistettava vaikuttaminen toimintaympäristöstä toiseen – joko välittömästi tai välillisesti. Tämä tarkoittaa, että meripuolustuksen suorituskykyjä on kyettävä hyödyntämään esimerkiksi myös maalla ja ilmassa käytävien ope-

raatioiden tukemiseen. Merivoimien on tuotettava vaikutuksia, jotka edesauttavat yhteisten operatiivisten tavoitteiden saavuttamista. Ei vain merellä, vaan kaikissa toimintaympäristöissä, mukaan lukien avaruus ja kyber.

Tällainen taistelukenttä korostaa erilaisten tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien merkitystä. Erityisen tärkeää on varmistaa, että näistä osajärjestelmistä voidaan muodostaa toiminnallinen kokonaisuus. Tässä tekoäly on jo tuonut paljon uusia mahdollisuuksia. Tavoitteenamme on parantaa tilannekuvaa, lyhentää päätöksentekoaikaa sekä mahdollistaa oikea-aikaiset merioperaatiot ja tuki puolustusjärjestelmälle ja liittokunnalle.

Muutoksessa ei ole kyse kuitenkaan vain käyttöperiaatteista ja uusista järjestelmistä tai teknologioista, vaan myös ihmisistä. Merivoimien tulee painottaa henkilöstönsä jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Uudet teknologiat ja vaatimukset korostavat entistä monipuolisempaa osaamista, mikä asettaa korkeat vaatimukset niin asevelvollisten kuin palkatun henkilöstön koulutukselle. Korkea valmius edellyttää ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä ja riittävää materiaalista valmiutta, joiden avulla Suomi voi ylläpitää uskottavaa puolustuskykyä kaikissa tilanteissa.

Yhtä tärkeää on yhtenäinen toimintakulttuuri, joka mahdollistaa saumattoman yhteistyön eri puolustushaarojen, viranomaisten sekä liittolaisten kanssa. Yhteinen ymmärrys syntyy käytännön yhteistyössä – harjoituksissa ja operaatioissa – joissa kokeillaan ja todennetaan niin uusia toimintatapoja kuin teknologioitakin. Suomen erityisvahvuutena on yhteiskunnallinen resilienssi sekä toimiva siviili-sotilasyhteistyö, joiden varaan myös meripuolustuksemme rakentuu.

On myös muistettava, että meripuolustuksemme ei rakennu pelkästään Merivoimien varaan. Esimerkiksi pitkän kantaman vaikutusjärjestelmät maalta, Ilmavoimien suorituskyvyt sekä kybervaikuttaminen muodostavat jo yhtenäisen vaikuttamisverkoston. Tämä verkosto voi estää vastustajan toiminnan ja suojata omia operaatioita dynaamisesti ja ajallisesti joustavasti.

Myös tulevaisuudessa Merivoimilla on pysyvä ja monipuolinen tehtävänsä Itämerellä etulinjassa. Tätä tehtävää toteutetaan jatkossa entistä vaikuttavammin osana laajempaa kansallista ja kansainvälistä kokonaisuutta.

Kontra-amiraali Tuomas Tiilikainen palvelee merivoimien komentajana.

Maailma, jossa kaikki näkevät kaiken

Teknologian nopea kehitys mahdollistaa ennennäkemättömän tarkan tilannekuvan ja nopean tiedonjakelun. Sensoreiden ja tulivoiman läpivalaisemista taistelukentistä on tullut nykyisiä konflikteja määrittävä tekijä. Jos ei hallitse naamiointia ja harhautusta, häviää ennen kuin varsinainen toiminta edes alkaa. Huipputeknisestä monispektrinaamioinnista on muodostumassa välttämätön osa asevoimien perusvarustusta.

Naamiointikykyjen on katettava koko sähkömagneettinen spektri. ”Mottona on luoda viholliselle yhtäaikaista haasteita”, sanoo **Niklas Ålund**, Saabin Barracuda-liiketoimintayksikön strategia- ja liiketoiminnan kehitysjohtaja. ”Omat toimet ja liikkeet on pidettävä piilossa ja epä-määräisinä samalla harhauttaen ja houkutellen vihollista väärin päätöksiin ja hyödyttömiin toimiin – näin säilytetään aloite ja voitetaan. Harhautus on kognitiivinen keino vaikuttaa taistelun kulkuun.”

Ukrainan sodan opit

Saab on kehittänyt sähkömagneettisen spektrin hallintatyökaluja 1960-luvulta lähtien vähentääkseen kohteiden, ihmisten tai ajoneuvojen havaittavuutta ja lisätäkseen yksiköiden selviytymiskykyä. Yritys hyödyntää myös Ukrai-

nan sodasta saatuja oppeja: Yli 80 % tappioista johtuu sensoriväestöstä pitkän kantaman tuesta, jossa havaittuun kohteeseen isketään minuuteissa, ja tekoäly nopeuttaa sensorifuusiota ja arviointia merkittävästi. Molempien osapuolten käyttämät miehittämättömät lennokit (UAV), kohdetta odottavat ammuksot ja FPV-droonit ovat muuttaneet sodankäynnin luonnetta ja vaativat nopeaa reagoitua.

Ruotsin armeijan 18. panssariyrykmentin majuri **Håkan Darvall** toteaa: ”Ukrainan konfliktissa olemme nähneet, että ajoneuvot ja paikallaan pysyvät kohteet on olennaista naamioida yhte-näisesti havaittavuuden välttämiseksi – erityisesti drooneilta ja tiedustelulentokoneilta.” Tämä yksikkö on käyttänyt Saabin staattisia naamiointiverkkoja vuodesta 2016, ja vuonna 2022 se lisäsi

taisteluaajoneuvojen liikkuvat Barracuda-järjestelmät naamiointikeinoihinsa. ”Tämä on tärkeä keino suojata yksiköitä ilmauhilta”, Darvall selittää. Niistä on muodostunut yksi kynnyskysymyksistä selviytymiselle, mutta tähän asti investoinnit ovat olleet yksipuolisia: armeijat ovat panostaneet pääasiassa sensoreihin ja niiden kehittämiseen, mutta tuskin lainkaan teknologiaan, joka voisi harhauttaa a. sensorijärjestelmiä käyttävää vastustajaa. Puolustusteollisuuden mukaan juuri nyt on käynnissä maastouttamis- ja naamiointijärjestelmien sekä häivetekniikan kysyntäbuumi. Niklas Ålund: ”Yhä monialaisemmassa konfliktissa kehittyneimmät sensorit syöttävät tietoa globaalilla kantamalla varustetuille tekoälyn ohjaamille tappajajärjestelmille. Euroopan ja maailman asevoimat oppivat nykyisistä konflikteista, mitä

tapahtuu, jos naamiointikyvyn moninkertaistavaa voimaa ei oteta käyttöön.” Vuoden 2019 alussa myös Ranskan hallitus päätti hankkia monispektrisiä naamiointiverkkoja. Vuonna 2022 perusteellisen arvioinnin jälkeen valinta kohdistui Saabin uusimman sukupolven ULCAS-järjestelmään.

Kaikkiin ympäristöihin soveltuva järjestelmä

Modernit CCD-järjestelmät estävät säteilyä ja heijastuksia sekä imevät säteilyä koko sähkömagneettisen spektrin alueella. Tämä mahdollistaa kohteiden sulautumisen ympäristöönsä, jolloin ne ovat havaittavissa ja tunnistettavissa vain lähietäisyydeltä. Saabin Barracuda-järjestelmät voivat jo nyt vähentää suojattavien kohteiden havaittavuutta 80-90 % koko spektrillä. ”Tehokas maastouttamisjärjestelmä vaikeuttaa maalin löytämistä ja kykenee siten ehkäisemään vastustajan iskun suojattavaan kohteeseen”, Ålund toteaa.

Naamiointiverkot toimivat kuin ajoneuvon univormu. Käytettyihin materiaaleihin, kuten PVC tai sopivat tekstiilit, lisätään teknologiaa. Materiaalien on oltava kevyitä ja säänkestäviä. Liikkuvat naamiointiverkot tarjoavat saman suojan suurille ja liikkuville kohteille rajoittamatta ajoneuvon toimintakykyä. ULCAS ja MCS voidaan räätälöidä tarkasti sotilaallisten koko- ja muotovaihtelujen mukaisesti.

ULCAS:in ja MCS:än yhdistäminen maksimoi naamiointivaikutuksen vaikeuttaen yksiköiden havaitsemista ja niitä vastaan hyökkäämistä – näin raportoi myös Tanskan armeija, joka käyttää molempia Saabin järjestelmiä. Samalla lisäominaisuudet – kuten esimerkiksi parannukset lämpöhallintaan – tarjoavat naamiointiverkoille lisää voimaa vähentämällä ajoneuvojen ja moottorien jäähdytystarvetta ja siten polttoaineen kulutusta. Jo nyt Saabin naamiointiverkot voivat vähentää ajoneuvojen, komentopaikkojen, teltojen ja konttien lämpenemistä jopa 80 %.

Yksi järjestelmä kaikille joukoille

Naamiointikonseptien kehityksessä ei ole kyse vain havaittavuuden hallinnasta. Erityisesti verkottuneessa toiminnassa, kuten Naton tapauksessa, kaikkien järjestelmien on oltava yhteensopivia. Eri kansallisten järjestelmien ja varusteiden integrointi on haaste ja suuri riski tehokkaalle havaittavuuden hallinnalle. Yhdenkin yksikön tai alustan naamiointin puuttuminen voi vaarantaa koko operaation. Niklas Ålund: ”Aikoina, jolloin sotilasbudjetit kasvavat mutta hankintalistat ovat pitkiä, järjestelmien yhteensopivuus tuo myös merkittäviä kustannussäästöjä. Kaikki Saabin CCD-tuotteet ovat yhteensopivia keskenään, mikä mahdollistaa nopean reagoinnin uusiin kehityksiin ja olemassa olevien järjestelmien päivittämisen.”

Elintärkeä Itämeri

TEKSTI: TIINA TUURNALA

Logistiikan infrastruktuuri ja riittävä kuljetuskapasiteetti ovat kriittisen tärkeitä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja yritysten toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta. Maantieteellisestä sijainnistamme johtuen olemme täällä pussin perällä poikkeuksellisen riippuvaisia merikuljetuksista. Suomen ulkomaankaupasta jopa 95 prosenttia kulkee meriteitse.

Pohjoiset olosuhteet tuovat meillä lisähaasteita merilogistiikan toimivuuteen. Navigointi matalissa ja karikkaisissa vesissä sekä talvella jäätilanne vaativat osaamista ja paikallisten olosuhteiden tuntemusta. Suomeen voivat turvallisesti liikennöidä talvisin vain jäävahvistetut ja jääluokitettut alukset.

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on lisännyt jännitteitä ja hybridi-vaikuttamista Itämerellä. Venäjän hyökkäyssodan ja siitä johtuvien sanktioiden vaikutukset öljykuljetuksiin ovat olleet merkittävät. Venäjän öljy matkaa tällä hetkellä Suomenlahden satamista muun muassa Intiaan ja Kiinaan varjolaivaston kyydissä.

Varjolaivasto on kasvattanut öljyonnettomuuden riskiä Itämerellä. Öljytankkereita ei ole romutettu kolmeen vuoteen. Kaikkein huonokuntoisimmat alukset liikkuvat nyt Suomenlahdella. Osa varjolaivaston aluksista seilaa sellaisen lippuvaltioiden rekistereissä, joita ei näillä vesillä ole ennen näkynyt. Useat näistä lippuvaltioista, kuten Komorit, Kamerun ja Palau, ovat satamavaltiotarkastusten Paris MoU -rekisterin mustalla listalla eli korkean tai erittäin korkean riskin lippuvaltioita. Varjolaivaston aluksista suuri osa ei ole jäävahvistettuja ja miehistön kokemattomuus näillä vesillä navigointiin lisää onnettomuusriskiä.

Satelliittipaikannuksen häirintä tuo oman haasteensa navigointiin vierailta vesillä. Merenkulkijoiden on kiinnitettävä erityistä huomiota paikannusjärjestelmien tietojen luotettavuuteen ja tarvittaessa navigoitava ilman niitä.

Oppeja Ukrainasta

Huoltovarmuusorganisaation Vesikuljetuspooli tilasi selvityksen sodan vaikutuksista kauppamerenkulkuun ja merikuljetuksiin Ukrainassa. Keväällä 2025 julkaistu *Ukrainan merisodan opit* -selvitys on laaja tietopaketti ja analyysi Venäjän Ukrainaan kohdistamien sotatoimien vaikutuksista maan ulkomaankauppaan ja erityisesti merikuljetuksiin ja satamatoimintoihin.

Venäjän hyökkäyssota on mittavien muiden tuhojen lisäksi vaikuttanut vahvasti Ukrainan kauppamerenkulkuun ja ulkomaankauppaan. Venäjä on sodan mittaan pyrkinyt erilaisilla keinoilla vaikeuttamaan Ukrainan merikuljetuksia. Näitä ovat olleet esimerkiksi merialueiden käytön estäminen, miinasodankäynti, alusten pysäyttämiset ja laittomat alustarkastukset sekä yli 300 ohjus- ja drooni-iskua satamiin, joissa noin 40 kauppa-alusta on vaurioitunut. Aluksiin kohdistuneiden iskujen kiivain vaihe ajoittui hyökkäyssodan kahteen ensimmäiseen kuukauteen.

Aluskäynnit Ukrainan merisatamisissa loppuivat Venäjän hyökkäyssodan alkaessa helmikuussa 2022 puoleksi vuodeksi käytännössä kokonaan. Hyökkäyssodan alettua ja merikuljetusten pysähtyttyä pääsatamiin, maayhteyksien ja Ukrainan Tonavan-satamien merkitys korostui. Samalla Ukrainan hallinnassa olleet satamat siirtyivät sotilasviranomaisten valvontaan ja niiden turvataso nostettiin ylimmälle tasolle, millä ne olivat vielä kesäkuun alussa 2025. Sodan sytyttyä Ukrainan satamiin jäi saar-

TIINA TUURNALA

roksiin yli 300 kauppa-alusta ja vähintään 1 000 merenkulkijaa.

Liikenne Ukrainan merisatamiin alkoi uudelleen Mustanmeren viljasopimuksen tultua voimaan heinäkuussa 2022. Venäjän irtauduttua viljasopimuksesta heinäkuun lopulla 2023 liikenne Ukrainan merisatamiin loppui muutamaksi kuukaudeksi jälleen. Loppuvuonna 2023 meriliikenne saatiin ohjattua Romanian rannikon suojatulle käytävälle. Vuoden 2024 aikana Ukrainan meriliikenteen volyymi vakiintui noin puoleen hyökkäyssotaa edeltäneestä tasosta. En-

Poikkeusolojen vaikutuksia meriliikenteen jatkuvuuteen.

simmainen konttilaiva helmikuun 2022 jälkeen saapui Tšornomorskin satamaan huhtikuussa 2024, yli kaksi vuotta hyökkäyssodan alkamisen jälkeen.

Suomen riippuvuus merikuljetuksista

Selvityksen havaintoja on peilattu mahdollisiin vastaaviin kehityskuluihin Itämerellä ja Suomen merikuljetuksiin. Mustameri toimintaympäristönä eroaa monin tavoin Itämerestä. Selvityksessä on tuotu esiin näitä eroja – mutta myös samankaltaisuuksia – erityisesti merenkulun ja ulkomaankaupan näkökulmasta.

Suomen ulkomaankaupan tonneista yli 95 prosenttia kulkee meritse, eli olemme huomattavasti riippuvaisempia merikuljetusten toimivuudesta kuin Ukraina. Merikuljetusten jatkuvuuden varmistaminen on kriittisen tärkeää Suomelle. Vaihtoehtoisia reittejä on oltava, mutta Suomessa merikuljetuksia ei pystytä korvaamaan muilla kuljetusmuodoilla kuin pieneltä osin. Huoltovarmuuskuskuksen arvion mukaan noin 10 prosenttia Suomen ulkomaankaupasta on mahdollista siirtää muihin kuljetusmuotoihin. Kansainvälisen saavutettavuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta merikuljetusten toimintavarmuus ja jatkuvuus ovat siis avainasemassa.

Ukrainan merisodan opit -selvitys nostaa esiin useita keskeisiä toimia me-

rikuljetusten jatkuvuuden varmistamisessa. Selvityksessä korostuivat suojattujen merikäytävien merkitys, vaihtoehtoiset kuljetusreitit, poikkeusolojen vakuutusjärjestelyt, satamien resilienssi sekä aluskapasiteetin saatavuus. Jäävähvistetun tonniston ja talvimerenkulun avustuksen tarve sekä jääolosuhteissa liikkumisen osaamistarve on Suomessa aivan eri tasolla kuin Mustallamerellä. Suomalaisen tonniston ja varustamoiden toimintakyvyn ylläpitäminen kriisin aikana on äärimmäisen tärkeää. Se myös nopeuttaa toiminnan palautumista ja kriisistä toipumista tilanteen normalisoiduttua. Suojatut merikäytävät ovat osa Naton yhteistoimintaa myös Itämerellä, ja ne ovat merkittävä vahvuus merikuljetusten jatkuvuuden varmistamisessa.

Merikuljetukset turvattava kaikissa oloissa

Suomessa huoltovarmuuden ja merikuljetusten jatkuvuuden hallinta perustuu paljolti normaaliolojen toimintamalleihin ja toimiviin markkinoihin. Niin kauan, kun väylät, satamat, meriliikenteenohjaus, luotsaus ja jäännurto toimivat normaalisti ja vakuutuksia on saatavilla eikä turvallinen, kannattava liiketoiminta vaarannu, merikuljetukset hoituvat markkinaehtoisesti.

Mikäli turvallisuustilanne kehittyisi niin, että nämä eivät toteudu, vaikeutuu aluskaupaston saatavuus merkittävästi ja

huoltovarmuutemme on poikkeusoloja varten tehtyjen erityisjärjestelyjen sekä kotimaisen tonniston ja huoltovarmuuskuljetuksia hoitavien merenkulkijoiden varassa. Merikuljetusten jatkuvuuden varmistamisessa valtion vakuutustakuulla on myös keskeinen merkitys jo ennen valmiuslain käyttöönottoa. Lisäksi merenkulun turvallisuusviranomaisilla ja Natolla on tärkeä rooli kaupparennikun turvaamisessa. Kuvan kaaviossa on karkealla tasolla kuvattu eri poikkeusolojen vaikutuksia meriliikenteeseen, tonniston ja merenkulkijoiden saatavuuteen sekä Suomen toimenpiteisiin,

Kuva: ESL Shipping/Viking Line.

joilla pyritään varmistamaan yhteiskunnan elintärkeiden kuljetusten jatkuvuus.

Suomen lipun alla on tällä hetkellä hieman yli 100 ulkomaankaupassa toimivaa kauppaa-alusta. Kaikki alukset ovat jäissäkulkukykuisia ja suurin osa merenkulkijoista on niin sanotun VAP-menetelyn piirissä eli he palvelevat kriisiaikana isänmaata hoitamalla yhteiskunnan tarvitsemia huoltovarmuus- ja sotatarvikekuljetuksia.

Rahtialusten ohella matkustaja-autolauttojen ja ropax-alusten merkitys huoltovarmuuden turvaamisessa on huomattava. Merkitys korostuu entises-

tään poikkeusoloissa, koska ne soveltuvat erityyppisten lastien kuljettamiseen, polttoaineista sotatarvike- ja evakuointikuljetuksiin. Näillä aluksilla kulkee valtaosa Suomen kappaletavarasta, mukaan lukien elintarvikkeet, lääkkeet ja teollisuuden varaosat.

Suomi on varautumisen suurvalta. Historia on opettanut meille sen, että jokaisen kansakunnan on huolehdittava omasta varautumisesta ja puolustuksesta. Suomen vahvuutena on pitkäjänteinen varautuminen ja saumaton viranomaisyhteistyö sekä systemaattinen huoltovarmuusyhteistyö viranomaisten

ja elinkeinoelämän välillä. Huoltovarmuusorganisaatiossa on tehty varautumistyötä viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyössä jo hyvän sään aikana. Lisäksi yhteistyö viranomaisten kesken toimii esimerkillisen hyvin. Meidän on vastaisuudessaakin pidettävä huoli siitä, että tämä elintärkeä väylä pysyy toiminnassa.

Toimitusjohtaja, diplomi-insinööri Tiina Tuurnala työskentelee Suomen Varustamot ry:n toimitusjohtajana ja toimii Huoltovarmuusorganisaation Vesikuljetuspoolin puheenjohtajana.

Vartiolaiva Turva ja Merivoimien öljyntorjunta-alus Louhi harjoittelevat merestä kerätyn öljyn tyhjentämistä Euroopan meriturvallisuusviraston välivarastotankkeriin kansainvälisessä öljyntorjuntaharjoituksessa Viron aluevesillä kesällä 2025.

Viranomaisyhteistyö vastaa monitahoisiin uhkiin

TEKSTI: MIKKO HIRVI

Euroopan turvallisuustilanteen muutos vaikuttaa monella tavalla yhteiskunnalliseen turvallisuuteen ja vakauteen Suomessa ja lähiympäristössämme. Erilaiset merenkäyttöön ja merialueisiin liittyvät haastavat turvallisuustilanteet ovat viime aikoina nousseet esille Itämeren alueella.

Monitahoiset turvallisuustilanteet haastavat alueella toimivien viranomaisten suorituskyvyt, toimivaltuudet ja viranomaisyhteistoimintakyvyn uudella tavalla. Itämeren monimutkaisessa turvallisuustilanteessa ja monialaisissa uhkakuvissa tarvitaan monialaista vastetta yhteistoiminnassa turvallisuusviranomaisten- ja toimijoiden kautta.

Pohjoisen Itämeren ja Suomenlahden turvallisuustilanne on heikentynyt. Öljynkuljetusliikenne Venäjältä on jatkunut kasvavalla volyymilla jo vuosikymmeniä samaan aikaan kun risteävä liikenne erityisesti Helsingin ja Tallinnan välillä on korkealla tasolla. Öljykuljetuksia nykytilanteessa toteuttavan varjolaivaston ikääntyneet alukset ja epäselvä vakuutus tilanne muodostavat kuitenkin entistä suuremman riskin onnettomuudelle avomerellä, jossa meren päätyvän öljyn vaikutukset sekä ympäristölle, rannikon elinkeinoille että vapaalle merenkäytölle ja meriliikenteelle voivat olla suuria. Mikäli samassa tapahtumassa on yhteentörmäyksen kautta osallisena matkustaja-alus, voi edessä olla myös suuronnettomuuden ihmishenkien pelastaminen.

Riskiä kasvattavat erityisesti globaalin satelliittipohjaisen navigointijärjes-

telmän häirintä sekä yhteentörmäyksien estämiseksi toimivan alusten automaattisen tunnistusjärjestelmän peukalointi. Vedenalaisen kriittisen infrastruktuurin valvonta ja rikkoutumisten tutkintatoimet sekä tapahtumien ennaltaehkäisy ovat edellyttäneet Rajavartiolaitokselta sekä kaikilta muilta merellisiltä toimijoilta kykyä pitkäkestoisiin operaatioihin vaativissa sääolosuhteissa avomerellä myös eteläisellä Itämerellä.

Itämeren merkitys on ollut esillä laajasti. Laivoilla kulkeva kaupallinen liikenne on kansallinen elinehto, mutta meri ja merenpohja ovat myös energian siirtämisen ja tiedon kulkemisen valtaväylä. Monitahoinen ja eri näkökulmista erilaisilla tavoilla haastava turvallisuustilanne on tyypillinen merialueen olosuhteissa. Monimutkainen kansallinen sekä kansainvälinen lainsäädäntö, juridisesti erilaiset alueet sekä samalla maantie-

MIKKO HIRVI

teellisellä alueella yhdistyvät erilaiset intressit ovat arkipäivää. Sääolosuhteet asettavat vaatimuksen laaja-alaiselle operaatiokyvyille.

Itämeren toimintaympäristöön ja merkitykseen Suomelle liittyvät myös satamat, jotka voidaan nähdä porttina meren ja mantereiden välissä. Rajavartiolaitoksen näkökulmasta satamat muodostavat monialaisen työskentelykentän, jossa yhdessä muiden viranomaisten kanssa sekä torjutaan laitonta maahantuloa ja toteutetaan aluevalvontaa että osallistutaan alusturvallisuuden valvontaan ja merenkulun turvatoimilain mukaisiin tehtäviin. Nykyhetkessä tärkeän tehtäväkentän muodostavat Venäjältä tulevan vähäisen rahtialusliikenteen konkreettiset alus- ja rajatarkastukset.

Viranomaisyhteistyön monet tasot ja kasvot

Viranomaisyhteistyön tasoja ja muotoja on paljon, ja voidaan perustellusti sanoa asian leikkaavan yhteiskunnan läpi. Muodollisesti säädellyt rakenteet, joko lainsäädännön suoraan tukemana

tai ilman sitä, muodostavat pelikentän, joka luo pysyvyyden ja suuntaa käytännön kenttätoimintaa strategisella tasolla. Esimerkkeinä ovat lainsäädännöllä muotoiltu Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen lainvalvontaviranomaisia yhdistävä PTR-rakenne tai toisaalta ilman suoranaista lainsäädäntöä toimiva merellisten toimijoiden METO-yhteistyö, jonka 30-vuotista taivalta juhlittiin syksyllä 2024.

Seuraavalla tasolla toteutetaan operaatioita. Julkisuudessa on viime vuosikymmenen aikana käsitelty ainakin Aisturin Helmen, itärajan laittoman maahantulon tilanteen hallinnan ja Eagle S -öljytankkerin operaatioita esimerkkinä Suomalaisten viranomaisten kyvykkyydestä toimia yhdessä, yhteisen operaation päämäärien eteen ja vastata uhkaan päättävällä tavalla.

Isojen ja monesti näyttävien operaatioiden takana ovat kuitenkin arkipäivän lähellä kansalaista olevat turvallisuustehot, kuten meripelastusjärjestelmän ja pelastustoimen yhteiset hälytysvasteet pelastettaessa ihmistä vedestä uimaran-

noilla tai Rajavartiolaitoksen liittyminen ensivasteena tukemaan saaristossa tapahtuvaa ensihoitoa. Merialueen öljyntorjuntaa emme ole onneksi joutuneet toteuttamaan avomerellä käytännössä vuoden 2019 Suomen Leijonan alusöljyjäästön torjuntatoimien jälkeen, mutta jo sen harjoittelu on melkoinen viranomaisyhteistyön paraati. On myös muistettava, että viranomaisyhteistyö yleisesti, ja tässä esimerkissä erityisesti, ei saa tarkoittaa vain virkapukuisia tahoja. Kunnat, jätehuoltotoimijat, satamat, ympäristöviranomaiset ja liikenteen toimialan viranomaiset ovat aivan yhtä tärkeässä roolissa ison ympäristöönnettomuuden hallinnassa.

Askelmerkkien pitää olla kunnossa, kun työskennellään yhdessä. Teknisten seikkojen, kuten yhteinen puhekieli, puheryhmät, voimankäytön perusteet ja suojavälineet sekä esimerkiksi pintapelastamisen toimintataktiikka tai helikopterien lentotoiminnan menetelmät isossa erikoisoperaatiossa, pitää olla itsestään selvästi yhteensopivia ja ennalta treenattuja. Ei siis ole muuta vaihtoehtoa kuin

Kuva: Rajavartiolaitos.

Onnistunut viranomaisyhteistyö vaatii yhteisten rakenteiden lisäksi halukkuuden ja yhteiset toimintataktiikat käytännön kenttätoiminnan tasolle asti.

Kuva: Rajavartiolaitos ja Helsingin poliisilaitos.

Eagle S poistuu Suomen aluevesiltä alukseen kohdistuneiden tutkintatoimien päättymisen jälkeen.

harjoitella yhdessä, mutta myös tehdä yleisesti ajatellen ehkä vähemmän sanakirjaista työtä tietojärjestelmien yhteisen koodaamisen ja ohjeiden laatimisen parissa erilaisissa työryhmissä.

Tuttujen kasvojen merkitys

Yhteistä ja tärkeää tälle kokonaisuudelle, eli suomalaiselle tavalle tehdä yhteistyötä yli viranomaisrajojen ja hyödyntää toistemme osaamista, ovat kuitenkin tutut kasvot. Nähdäkseni meillä suomalaisessa yhteiskunnassa on ainutlaatuinen mahdollisuus aidosti henkilökohtaisella tasolla tuntea kollegat, jotka tahoillaan työskentelevät joko suoraan turvallisuusviranomaisina tai muuten turvallisuuskriittisten tehtävien parissa. On helpompaa hallita nopeasti alkava epäselvä tilanne vaikkapa joulunpyhien aikana, kun oman puolen pelaajat ovat tuttuja ja luottamus on jo ennal-

ta rakennettu puolin ja toisin. Tämän asian merkitystä ei voi liikaa korostaa.

Vastaavat näkökulmat koskevat myös kansainvälistä yhteistyötä. Kenttätoiminnan tasolla Rajavartiolaitoksessa kansainvälinen ulottuvuus näkyy kahdenvälisten operaatioiden lisäksi tällä hetkellä erityisesti monialaisessa merioperaatiossa, MMO, jossa eurooppalaisia valvonnallisia suorituskykyjä yhdistetään pohjoisen Itämeren rantavartioiden merialueella tapahtuvaan partiointiin. Yhteisenä nimittäjänä toimivat rannikkovartiostotehtävät ja Euroopan raja- ja merivartiovirasto Frontex sekä meriturvallisuusvirasto EMSA. Samat periaatteet yhteisestä valmistelusta, ihmisten tuntemisesta ja keskinäisestä luottamuksesta ovat onnistuneen operoinnin edellytys.

Edellä kuvattu osin teoreettinen ja vaatimuksia asettava lähestymistapa on

käytännössä osoitettu toimivaksi niin jokaisena arkipäivänä hätäkeskusrajapinnan turvallisuustehtävissä kuin isommissa varsinaisissa operaatioissa. Tästä voimme olla kansallisesti ylpeitä. Samalla on hyvä muistaa, että todennäköisesti seuraava laaja tilanne, johon joudumme reagoimaan, voi sisältää myös yllätyksiä. Erilaisten skenaariotarkastelujen ja suunnitelmien laadinnan lisäksi ovat kuitenkin edellä mainittu ja ennalta rakennettu ”kasvojen tunteminen” ja keskinäinen luottamus ne keinot, joilla monialaiset uhat ja tilanteet hallitaan ja luodaan monialainen vaste.

Yleisesikuntakomentaja Mikko Hirvi palvelee Rajavartiolaitoksen esikunnan meriturvallisuusyksikön päällikkönä.

Quo vadis Ruotsi?

TEKSTI: NIKLAS NIEMI

Aloitettuani upseeriuran vänrikkinä Bodenin tykistörykmentissä 1995 minulla ei ollut aavistustakaan, millaisia muutoksia tulisin kokemaan palvelukseni aikana. Kylmän sodan päättyminen pakotti Ruotsinkin reagoimaan muuttuneeseen turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen. Käynnistyi ennennäkemätön asevoimien toiminnan supistaminen ja rationalisointi. Joukko-osastoja suljettiin ja sotilaallisen toiminnan painopiste siirtyi kansallisesta puolustuksesta kriisinhallintaan. Muutoksen tuulien puhaltaessa epäilin jopa tekemääni uravalintaa. Vuoden 2016 puolustuspäätöksestä lähtien tilanne alkoi vähitellen muuttua ja asevoimia alettiin taas vahvistaa. Nato-jäsenyydestä ja puolustusbudjetin nostamisesta olisi ollut mahdoton edes unelmoida 5–10 vuotta sitten.

Asevoimien toiminnan painopisteen kääntynyt kansainväliseen kriisinhallintaan tuhansia ruotsalaisia sotilaita palveli viime vuosikymmeninä eri kriisinhallintaoperaatioissa ulkomailla. Palvelin itsekin tänä ajanjaksona kaiken kaikkiaan neljä kertaa kansainvälisissä tehtävissä. Venäjän laiton sota Ukrainassa käynnisti vuodesta 2014 alkaen muutoksen, joka alkoi kääntää asevoimia Euroopassa keskittymään jälleen kansalliseen puolustukseen.

Muutoksen laajuutta ja rajuutta kuvaa se, että tällä hetkellä Ruotsi ei osallistu muutamaa yksittäistä sotatarkkailijaa lukuun ottamatta enää yhteenkään Yhdistyneiden kansakuntien operaatioon. Suurin käynnissä oleva operaatio on Ruotsin lähettämä ja ylläpitämä taisteluosasto Naton eteentyönnytyissä maavoimajoukoissa Latviassa. Joukon kierrätys ja ylläpito toteutetaan yhteistoiminnassa Tanskan kanssa.

Tällä hetkellä Puolan ilmatilan valvontaan osallistuu useita ruotsalaisia JAS-hävittäjiä ja osallistumme Suomen tavoin Naton valmiusjoukkoihin Itämerellä. Ruotsalaisia upseereita palvelee myös kasvavassa määrin Naton komento- ja johtamisrakenteissa. Tulevaisuudessa lähes jokainen ruotsalainen upseeri tulee palvelemaan vuosia urastaan ulkomailla.

Paluu maanpuolustukseen

Kansallisen puolustuksen täysimääräinen palauttaminen Ruotsiin on vaativa ja aikaa vievä prosessi. Emme kuitenkaan koe, että kriisinhallinnan aikakauden opit ja kokemukset valuisivat hukkaan. Niitä voidaan hyödyntää runsaasti sotilaalliseen liittoutumiseen perustuvan puolustuksen tukena. Kriisinhallinnan aikakausi opetti suunnittelemaan ja toimeenpanemaan operaatioita lyhyellä viiveellä. Kaikki käskyt ja suunnitelmat opittiin laatimaan ja antamaan englanniksi. Operaatiot kriisinhallinnan uhkaympäristössä kasvattivat upseerien henkilökohtaisia taitoja, osaamista, yhteistoimintakykyä ja ymmärrystä toiminnasta kansainvälisessä operaatioympäristössä. Joukkojen suorituskykyä kehitettiin toimintatavoiltaan, organisaatioiltaan ja materiaaliltaan paremmin yhteensopivaksi toimimaan Nato-johtoisissa operaatioissa. Teimme siis paljon työtä yhteisoperointikykyämme kehittämiseksi Naton kanssa. Se työ ja osaaminen voidaan nyt ulosmitata täysimääräisesti.

Jo ennen Nato-jäsenyyttä uhka-arviomme perustui siihen, että mikäli lähiympäristössämme syttyisi sota, emme olisi koskaan yksin sodan toisena osapuolena. Arvioidemme mukaan kysymys olisi aina laajemmasta eurooppalaisesta konfliktista, jonka osapuolina

NIKLAS NIEMI

olisi muitakin samanmielisiä valtioita. Ruotsin puolustus perustui olettamukseen, että olemme aina osa suurempaa samanmielisten valtioiden yhteisöä, jolla on myös yhteiset puolustusintressit. Tavoitteenamme oli vahvistaa yhteistoimintaamme kumppaniemme kanssa kahden- ja monenvälisesti, kehittämällä

yhteistä valmiutta sopimus pohjaisesti ja harjoitellen yhteistoiminnassa.

Tämän kehityksen pohjalta kansallisen puolustuksen päälle syntyi erillisiä yhteistyöhankkeista ja sopimuksista yhteenkudottu tilkkutäkki, jolla vahvistettiin kansallista puolustusta. Voidaankin todeta, että Nato-jäsenyys vain vahvisti näitä aiemmin tehtyjä yhteistyöjärjestelyitä ja laajensi samanhenkisten liittolaistemme määrää. Tältä osin, vaikka Ruotsin päätöstä liittyä Natoon on pidetty suurena ja jopa vallankumouksellisenä muutoksena, peilattuna aiemmin esitettyyn kehitykseen se oli asevoimien kehittämiseksi melko luonnollinen ja johdonmukainen kehitysaskel.

Liittoutumisen vaikutukset

Yksi suurimmista muutoksista on kansallisen puolustuksen kytkeminen osaksi liittokunnan yhteistä puolustusta. Käytännön muutosten lisäksi kysymys on myös suuresta henkisestä ja kulttuurisesta muutoksesta, joka meidän kaikkien tulee omaksua. Toisena suurena muutoksena nostaisin esille sen, että asevoimien suorituskykyä ei enää määritetä pelkästään kansallisista lähtökohdista, vaan osana liittokunnan puolustusvalmiuden rakentamista. Ruotsia ei enää valmistauduta puolustamaan yksin, vaan yhteistoiminnassa liittolaisten kanssa. Ruotsin puolustaminen tulee kyetä aloittamaan kriisin varhaisvaiheessa kansallisin voimavaroja ja suunnitelmin, mutta operatiivisten suunnitelmien tulee kytkeytyä saumattomasti Naton suunnitelmiin, joka mahdollistaa joustavan siirtymisen kansallisesta puolustuksesta liittokunnan puolustukseen.

Oman alueensa puolustamisen lisäksi Ruotsi valmistautuu puolustamaan liittolaisiaan, kuten Suomea. Tähän liittyen Ruotsin on vahvistettava isäntämaatukea ja kykyään toimia liittokunnan joukkojen kauttakulkumaana ja tukialueena. Ruotsin rooli tukialueena voi kriisin myötä muodostua hyvinkin merkittäväksi. Maamme kautta siirrettävien joukkojen ja materiaalin määrä voi olla erittäin suuri ja edellyttäne merkittävän tukeutumis- ja varastointikapasiteetin varaamista, jolla mahdollistetaan liittokunnan operatiivisten suunnitelmien toimeenpano. Suurien joukkojen liikuttelu maamme alueella vaatii myös kykyä hallita kasvavia liikennevirtoja valtakuntamme alueella. Tämä edellyttää liikenneinfrastruktuurin kehittämisen suunnit-

telua, investointeja ja rakennushankkeita. Ruotsin puolustusvoimien on kyettävä myös tarjoamaan aseellista suojaa ja huollollista tukea alueellemme ryhmitettyille tai alueemme lävitse kulkeville liittolaismaiden joukoille.

Kansallisen puolustuksen vahvistaminen

Edellä esitettyihin vaatimuksiin peilaen voimme olla tyytyväisiä, että olemme kaikkien näiden vuosien ajan säilyttäneet Ruotsissa kodinturvajoukot (Hemvärnet). Kodinturvajoukot koostuvat yli 40 pataljoonasta, jotka ylläpitävät 24 tunnin toimintavalmiutta lähes koko valtakunnan alueella. Kodinturvajoukot eivät kärsineet kylmän sodan päättymisen jälkeen toiminnan supistuksista samaan tapaan kuin puolustusvoimat. Sen sijaan kodinturvajoukot ovat kaiken aikaa kyenneet kehittämään toiminta- ja suorituskykyään sekä hankkimaan uutta materiaalia. Viimeaikaisten puolustusvoimien materiaalihankintojen avulla Ruotsi on myös parantanut aluevalvontakykyään kehittämällä ilma- ja ilmapuolustuskykyään.

Kansallisen puolustuksen vahvistaminen edellyttää laajoja materiaalihankintoja, henkilöstön rekrytointia, uusien joukkoyksiköiden perustamista sekä toimintaa tukevien huolto- ja ylläpitöjärjestelmien ja infrastruktuurin rakentamista. Työ on sisällöllisesti valtava, vaikka ei aina näykään tiedotusvälineiden otsikoissa. Aivan tyhjistä emme kuitenkaan lähde osaamistamme rakentamaan.

Vaikka kylmää sotaa seuranneina rationalisointivuosina joukkoja lakkautettiinkin paljon, samanaikaisesti huolehdittiin, että kaikilla toimialueilla eri puolustushaaroissa ja aselajeissa ylläpidettiin osaaminen säilyttämällä ainakin joitain yksiköitä yhä puolustusvoimien rakenteissa. Esimerkiksi kenttätykistön ja ilmatorjunnan toiminnan kehittäminen olisi tällä hetkellä hankalaa, ellemmme olisi säilyttäneet näistä kyvykkyyksistä siemeniä asevoimiemme rakenteissa. Nyt näiden aselajien toimintaan ollaan laajentamassa hankkimalla kenttätykistölle Archer- ja HIMARS-tyyppistä tykistöaseistusta sekä ilmatorjunnalle Patriot-ohjusjärjestelmää. Ilmapuolustusta vahvistetaan edelleen JAS E -hävittäjien hankinnalla ja käyttöön otolla. Olemassa olevat JAS C/D -versiot säilytetään uuden kaluston rinnalla toistaiseksi.

Kylmän sodan jälkeiset henkilöstö-

supistukset Ruotsin puolustusvoimissa aiheuttivat vääristymää asevoimien henkilöstörakenteessa. Rationalisoinnin seurauksena johto- ja esikuntahenkilöstön suhteellinen osuus asevoimien rakenteessa kasvoi. Tilanteen korjaamiseen on nyt ryhdytty ja henkilöstön määrää pyritään kohdentamaan enemmän joukkoyksiköitasolle. Upseerikoulutukseen kohdennetaan merkittävästi lisää resursseja ja opiskelijoiden aloituspaikkojen määrä on jo kaksinkertaistettu aloittavilla kadettikursseilla.

Ruotsilla on muihin Itämeren ympärysvaltioihin verrattuna Itämeren pisin rannikko, joka sisältää erillisiä toimintasuuntia ja jakautuu sekä itä- että länsirannikkoon. Turvallisuusympäristön muutoksesta ja Suomen Nato-jäsenyydestä johtuen Pohjanlahden sotilaallinen merkitys on kasvanut. Länsirannikon satamat ovat tärkeitä myös Norjalle ja Suomelle. Itämeren meriliikenteen jatkuvuus on elintärkeää kaikille Itämeren valtioille. Noin 90 prosenttia kaikesta tuonnista Ruotsiin tulee meritse.

Ruotsin ja Suomen Nato-jäsenyys merkitsee, että liittokunnan merivoimilla on vahva asema Itämerellä. Ruotsi kehittää meripuolustuskykyään hankkimalla uutta valvonta- ja asemateriaalia, taistelualuksia, sukellusveneitä ja peruskorjaamalla olemassa olevaa kalustoa. Nato-jäsenyys Itämerellä edellyttää parempaa koordinaatiota johtamisessa ja operatioiden suunnittelussa, yhteistä tilannekuvaa sekä kykyä käyttää kaikkia käytössä olevia omia ja liittolaisten suorituskykyä koordinoitusti.

Kokonaismaanpuolustuksen ja puolustusyhteistyön kehittäminen

Turvallisuustilanteen muutos näkyy myös muiden viranomaisten toiminnassa ja sen kehittämisessä. Kokonaismaanpuolustusta on kehitetty Ruotsissa selkeyttämällä valtakunnallisia johtamisvastuita. Puolustusministeriössä on puolustusministerin lisäksi toinen ministeri, joka keskittyy väestönsuojelun johtamiseen.

Ruotsin ja Suomen tiivis turvallisuus- ja puolustusyhteistyö jatkuu ja syvenee entisestään. Yhteistoiminnassa toimeenpantuun harjoitukseen osallistui viime keväänä 900 ruotsalaista sotilasta Lapissa ja Suomenlahdella. Maidemme yhteistä puolustusta kehitetään miljardien kruunujen materiaalihankinnoilla sekä yhteisellä operatiivisella suunnit-

Kuvat: Saab.com, Dennis Lundberg ja Getty Images. Kuvamuokkaus Pasi Väättäinen.

telulla ja henkilöstövaihdolla maidemme sotilasviranomaisten kesken.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Ruotsin puolustuksen kehittämiseksi tehdään parhaillaan suuria investointeja. Arvioidemme mukaan rakentamistyö, joka käsittää henkilöstö- ja materiaaliressurssien vahvistamisen, uusien joukkojen perustamisen ja tätä tukevien huolto- ja tukitoimintojen sekä infrastruktuurin kehittämisen, tulee viemään aikaa noin kymmenen vuotta. Haasteena on, että turvallisuustilanne ei mahdollista tämän tekemistä tyhjiössä. Rakentamisen ohessa Ruotsin on kaiken aikaa ylläpidettävä toimintakykyä ja valmiutta sotilaallisten ja ei-sotilaallisten uhkien torjuntaan sekä väestön turvaamiseen yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa.

Edellä kuvatun valmiuden ylläpitäminen, muut velvoitteet ja uuden suorituskäyvän rakentaminen asettavat kovaa painetta asevoimien henkilöstölle ja jaksamiselle. Asevoimien kasvua on kyettävä edistämään tukemalla upseerikoulutusta, hankkimalla uutta materiaalia ja

rakentamalla infrastruktuuria. Olemme edelleen sitoutuneet Ukrainan tukemiseen kouluttamalla heidän asevoimien henkilöstöä ja lahjoittamalla materiaalia maanpuolustukseen ja yhteiskunnan muihin tarpeisiin. Samanaikaisesti lähetämme kasvavassa määrin lisää henkilöstöä Naton esikunta- ja johtamisrakenteisiin ja edistämme maamme integroitumista Naton rakenteisiin. Osallistumme joukoillamme Nato-johtoihin operatioihin ja harjoituksiin sekä harjoittelemme oman alueemme puolustamista yhteistoiminnassa liittolaistemme kanssa. Jatkamme edelleen osallistumistamme kansainvälistä rauhaa ja vakautta edistäviin kriisinhallintatehtäviin.

Yhdessä vahvempia

Tämän artikkelin tavoitteena on ollut antaa käsitys siitä, miten Ruotsi näkee Pohjolan ja oman alueensa puolustuksen ja mitä tehtäviä on edessä nyt ja keskipitkällä aikavälillä tulevaisuudessa. Elämme vallankumouksellista aikaa, mutta otamme haasteet vastaan. Otamme tärkeitä kehityssaskelia päivä

päivältä ja kuukausi kuukaudelta kohti yhteistä, vakaata, uskottavaa ja pelotetta tuottavaa puolustusratkaisua Pohjoismaissa.

Usein vastaavissa historian murroksissa herääminen muutoksiin on tapahtunut aivan liian myöhään. Tällä kertaa olemme kuitenkin hereillä ja muutostarpeet on tunnustettu sekä resursoitu. Positiivista on se, että Ruotsi ei ole tällä kertaa yksin muutoksen keskellä. Suomenlinnan Kuninkaanporttiin kiveen hakattu tunnuslause ”Eftervard stå här på egen botn och lita icke på främmande hjälp” on mielestäni osin vanhentunut, sillä kannamme vastuuta puolustuksestamme yhdessä.

Eversti Niklas Niemi palvelee Ruotsin sotilasasiamiehenä Suomessa.

Zeitenwende

Saksan turvallisuus- ja puolustuspoliitiikan murroskausi?

TEKSTI: ANTTI SEPPO

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 aiheutti Saksassa valtavan shokin. Venäjä, jota oli pidetty Saksassa pääosin kumppanina, rikkoi räikeästi Euroopassa vallinnutta turvallisuusjärjestystä ja rauhantilaa. Entinen liittokansleri Scholz julistikin, että käsillä oli merkittävä aikakauden muutos – Zeitenwende.

Viime aikoina on puhuttu jo ”kaksois-Zeitenwendestä”, jolla viitataan siihen, että Saksalle perinteisesti tärkeät transatlanttiset suhteet ovat kärsineet radikaalin inflaation Trumpin toisella presidenttikaudella ja ettei Yhdysvaltojen haluun taata Euroopan turvallisuutta voida enää luottaa.

ANTTI SEPPO

Zeitenwende-termillä, joka valittiin vuoden sanaksi Saksassa 2022, on historiallinen kaiku: Zeitenwendestä on aiemmin Saksassa puhuttu muun muassa Venäjän lokakuun 1917 vallankumouksen, ensimmäisen ja toisen maailmansodan päättymisen sekä DDR:n rauhanomaisen demokraattisen vallankumouksen yhteydessä. Historialliset analogiat osoittavat, että termin esiin nostaminen oli poliittiselta johdolta strateginen valinta, johon kohdistui myös toisenlaisia odotuksia kuin tavalliseen poliittiseen puheeseen.

Saksan strategiseen kulttuuriin sisältyvissä periaatteissa korostuu sotilaallisen voimankäytön rajoittaminen puolustustarkoitukseen sekä monenkeskinen liittolaispolitiikka. Saksa on perinteisesti

tasapainoillut ulkoisten odotusten ja sisäpoliittisten realiteettien välillä – tämä on korostunut erityisesti kysymyksissä Saksan osallistumisesta ja panoksesta kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan Saksojen yhdistymisestä lähtien.

Kansainvälinen kriisinhallinta on Ukrainan sodan myötä siirtynyt taustalle ja Nato korostaa jälleen perinteisiä tehtäviään alueelliseen puolustukseen ja pelotteeseen perustuvana puolustusliittona. Tilanne on Saksan näkökulmasta uudella tavalla ongelmallinen – vaikka perinteinen liittouman puolustaminen sopii paremmin Saksan strategisen kulttuurin periaatteisiin kuin sotilaallinen kriisinhallinta, transatlanttisten suhteiden kriisi ja Yhdysvaltojen tempoileva ja transaktionaaliseksi kutsuttu ulko-

politiikka istuvat huonosti Saksan näkemykseen siitä, miten Euroopan turvallisuus tulisi jatkossa taata.

Venäjä – kumppanista persona non grataksi

Venäjän hyökkäys Ukrainaan merkitsi Saksan Venäjä-suhteen perinpohjaista muutosta. Aiemmin kumppanina, joskin usein vaikeana pidetty Venäjä muuttui Saksan näkemyksissä suurimmaksi Euroopan turvallisuutta uhkaavaksi tekijäksi. Venäjän aloittaman sodan nähtiin paitsi räikeästi rikkovan sen itsensä allekirjoittamia Euroopan turvallisuutta ja valtioiden itsemääräämisoikeutta koskevia sopimuksia, myös olevan pyrkimyksiltään imperialistinen.

Nopeimmat käänteet nähtiin aluksi energiapolitiikassa. Saksan entisen ulkoministerin Baerbockin toteama siitä, että saksalaiset olivat maksaneet jokaisesta kuutiometristä Venäjältä tuotua kaasua kaksin- tai jopa kolminkertaisen turvallisuuspoliittisen hinnan, oli harvinaisen osuva. Poliittisesti jo rakennusvaiheessa kyseenalainen Nordstream 2 -kaasuputki jäi ottamatta käyttöön. Saksa kääntyi pikaisesti kartoittamaan vaihtoehtoisia energiakumppaneita ja Venäjältä tuotu energia pyrittiin korvaamaan muun muassa Norjasta tuodulla nestemäisellä tyypellä ja panostamalla entistä enemmän uusiutuviin energialähteisiin.

Zeitenwende näkyy edelleen vahvasti tavallisten saksalaisten mielipiteissä Venäjästä. Vuoden 2022 vuosittaisessa turvallisuuspoliittisessa kyselyssä 70 prosenttia saksalaisista katsoi Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikan muodostavan suurimman uhan paitsi Euroopalle ja Saksalle, myös henkilökohtaiselle turvallisuudelle. Samaan aikaan kannatus Naton operaatioille ja Saksan sotilaalliselle tuelle liittouman itäosissa, puolustusbudjetin kasvattamiselle ja sotilaiden määrän lisäämiselle nousi ennennäkemättömällä tavalla. Tämä trendi on jatkunut hyökkäyssodan alkamisen jälkeen lähes samansuuntaisena näissä kyselyissä, vaikka kysymys Ukraina lähettävän sotilaallisen tuen jatkuvuudesta ja määrästä jakaa Saksassa poliittista kenttää.

On selvää, että Saksan kuten muidenkin Euroopan maiden Venäjä-suhteiden kehitys riippuu Ukrainan sodan lopputuloksesta ja siitä, millä ehdoin mahdollinen rauha Ukrainaan saadaan aikaiseksi. Zeitenwende on osoitus siitä, että Saksan pitkän linjan idänpolitiikan ydin, eli Venäjän lähentäminen muuhun Eurooppaan tiivistämällä dialogia, on epäonnistunut ja tämä pätee myös Venäjän kanssa harjoitettuun kauppaan. Jatkossa lienee selvää – Ukrainan sodan lopputuloksesta riippumatta – että Venäjä-suhteen uudelleenrakentaminen tulee tapahtumaan Saksan ja Euroopan turvallisuus eikä esimerkiksi saksalaisten energia- ja teknologiyritysten voiton tavoittelu edellä.

Bundeswehrin

voimaannuttamispyrkimykset

Venäjä-suhteen ohella suurimmat Zeitenwenden aikana tapahtuneet muutokset koskevat Bundeswehriä, jonka uudistamiseen on oikeastaan vasta viime

vuosina alettu toden teolla poliittisesti ja taloudellisesti panostamaan. Scholzin hallitus otti käyttöön 100 miljardin euron suuruisen Bundeswehrin erityisrahaston 2022, jonka tarkoituksena oli tilkitä pahimpia puutteita materiaalin ja kaluston suhteen. Vuoden 2024 loppuun mennessä rahaston varat oli allokoitu hankintoihin. Hankintalistalle tuli muun muassa 35 F-35-hävittäjää, 60 Chinook-helikopteria, Arrow-ilmapuolustusjärjestelmä, neljä luokan F126 fregattia, 123 Leopard-panssari-vaunua, 50 Puma-rynnäköpanssari-vaunua, 123 kevyttä panssariajoneuvoa, 62 kevyttä luokan H145M taiste-

luhelikopteria, viestintäsatelliitteja sekä tykistökranaatteja. Lisäksi yhdessä Norjan kanssa aloitettu projekti tuo tilausputkeen neljä modernia luokan U212CD sukellusvenettä.

Tämän ohella Merzin hallitus sopi valtavasta 500 miljardin euron rahoituspaketista, jolla on tarkoitus kohentaa Saksan heikkenevää infrastruktuuria. Samassa yhteydessä puolustushankinnat poistettiin niin sanotun velkajarrun piiristä, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että mittavat panostukset puolustukseen tulevat lähitulevaisuudessa jatkumaan – tätä heijastelevat myös Saksan aseteollisuudesta välittyvät positiiviset viestit. Tämä on hyvä

Kuvat: Bundeswehr.de ja pixabay.com. Kuvamuokaus Pasi Väättäinen.

pitää mielessä, mikäli silmäilee esimerkiksi Saksan liittopäivien toimeksiantosta julkaistavaa vuosittaista puolustuskertomusta, jonka viimeisin versio vuodelta 2024 maalaa esimerkiksi kaluston, infrastruktuurin ja henkilöstön suhteen vielä paikoin melko synkän kuvan. Kirkkaampaa valoa on siis näkyvisä tunnelin päässä.

Hankintojen ja Bundeswehrin organisaatioon tehtyjen rakenneuudistusten ohella muutosta pyritään saamaan aikaan myös sotilaallisessa ajattelussa ja palveluskulttuurissa. Saksassa julkaistiin vuonna 2023 ensi kertaa kansallinen turvallisuusstrategia, jossa Bundeswehr on

avainasemassa. Saksasta on strategian ja uusimman puolustusselonteon mukaan tehtävä jälleen paitsi puolustuskykyinen, myös sotakelpoinen. Tätä ajattelumallia on pyritty tuomaan muun muassa upseerikoulutuksessa esille yhä johdonmukaisemmin. Lisääntyneen ampumakoulutuksen ohella sotilaita on pyritty herättämään siihen, että tarvittaessa täytyy olla valmis myös tappamaan. Keskipitkän aikavälin tavoitteena on luoda Bundeswehristä sellainen voimatekijä Eurooppaan, ettei Saksan panosta liittouman puolustamiseen enää kyseenalaisteta.

Hyvä esimerkki Saksan uudenaikaisesta turvallisuus- ja puolustuspolitiisesta

orientaatiosta on Liettuassa huhtikuun alussa palveluksensa aloittanut Bundeswehrin 45. panssariprikaati, jonka tehtävänä on tuottaa pelote ja suojata Naton koillista sivustaa. Noin 5 000 sotilaa ja siviilin vahvuinen prikaati on sijoitettu Liettuaan pysyvästi ja sen on tarkoitus olla täydessä operatiivisessa valmiudessa vuoteen 2027 mennessä. Saksan hallitus on markkinoinut panssariprikaatia niin sanottuna majakkaprojektina ja saksalaisena solidaarisuuden sekä johtajuuden osoituksena pienempiä liittolaisiaan kohtaan.

Saksassa on viime aikoina keskusteltu myös yleisen asevelvollisuuden uudelleenaktivoimisesta. Mitään tarkkaa aikataulua tai mallia asian läpiviennille ei ole olemassa, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että Saksaan on tulossa jonkinlainen muunneltu versio Ruotsissa käytössä olevasta järjestelmästä. Bundeswehrin nostaminen Zeitenwenden keskiöön näkyy myös kansalaisten Bundeswehrin toimintaa kohtaan osoittamana kasvaneena luottamuksena ja kiinnostuksena. Vaikka Bundeswehriin on suhtauduttu Saksassa pitkään jo pääosin positiivisesti osana saksalaista yhteiskuntaa, Venäjän hyökkäys Ukrainaan näkyy myös kasvuna esimerkiksi vapaaehtoisten rekrytointimäärissä. Pitkään negatiivisena jatkuneen henkilöstötrendin muuttamiseen tarvitaan jatkossa edelleen vahvoja toimenpiteitä, jotta strateginen henkilöstötavoite 203 000 sotilasta vuoteen 2031 mennessä saavutetaan.

Trump, USA ja transatlanttisten suhteiden aallonpohja

Saksan ja Yhdysvaltojen välit ovat Trumpin kausilla olleet tuuliset, mutta yhtä vaikeassa tilanteessa on oltu oikeastaan viimeksi yli 20 vuotta sitten, jolloin silloinen liittokansleri Schröder kritisoi presidentti Bushin sodanlietontaa Irakissa ja julisti, ettei Saksa osallistuisi moiseen seikkailuun. Yhdysvaltain hallinto puhui silloin ”uudesta” ja ”vanhasta” Euroopasta – Saksa ja Ranska muodostivat jälkimmäisen joukon eli ne, jotka eivät olleet valmiita tukemaan Yhdysvaltain hyökkäystä Irakiin. Nyt erona on se, että lähes koko Eurooppa Unkaria lukuun ottamatta on yhtenäisesti Ukrainan takana. Osasyyn yhteisen sävelen löytymiseen on se, ettei kenellekään ole jäänyt epäselväksi, että Yhdysvaltojen sitoutuminen Euroopan puolustamiseen on horjunut Trumpin aikana.

Trumpin kausilla suhteet Saksaan ovat olleet myrskyiset. Trump kritisoii Saksan riippuvuutta Venäjän energias- ta erittäin ankaraan sävyyn jo Merkeli- n aikana. Merkeli ja Trumpin välillä ei ollut oikeastaan minkäänlaista positiivista henkilökemiala. Scholzin kaudella Yhdysvaltojen ja Saksan välit olivat ko- hentumaan päin presidentti Bidenin kau- della, mutta heikentyivät jälleen Trum- pin aloitettua toisen kautensa – varsin- kin varapresidentti Vancen aiheuttaman kohun jälkeen Münchenin turvallisuus- kokouksessa alkuvuonna ennen liittopäi- vävaaleja. Nykyinen liittokansleri Merz teki jo vaalien alla selväksi, että transat- lantiset suhteet tulevat joka tapaukses- sa tuntuvasti muuttumaan. Oli selvää, että Eurooppa joutuu tulevaisuudessa kantamaan päävastuun Euroopan puol- lustamisesta.

Vaikka Merz on luonut kohtalaisen hyvät henkilökohtaiset suhteet Trumpiin, skeptinen asenne on edelleen havaitta- vissa saksalaismedian haastatteluissa. Lisäksi Merziltä odotetaan vahvempaa johtajuutta Euroopassa, mikä puoles- taan lisää jännitteitä Saksan ja Yhdys- valtojen välillä. Tämä nähtiin viimeksi elokuun puolivälissä Washingtonin kokouksessa, jonne Trump oli kutsunut Zelenskyin ohella Euroopan johtajia kes- kustelevaan keinoista Ukrainan sodan lopettamiseksi. Merz hieman opettavaan sävyyn painotti tulitauon merkitystä eu- rooppalaisten näkökulmasta ennen kuin mitään jatkoneuvotteluja Putinin kans- sa tulisi käydä. Tämä ei varsinaisesti ol- lut Trumpin mieleen, jonka osin seka- vistakin puheista kävi ainakin ilmi, et- tä Saksan vierastama Trumpin transak- tionalistinen lähestymistapa Ukrainan kriisiin jatkuisi myös rauhanneuvotte-

lujen osalta. Vaikka myös humanitaari- sista asioista ja Ukrainalle annettavista turvatakuista keskusteltiin, tärkeintä oli Trumpin mukaan saada ”diili” aikaisek- si sodan lopettamiseksi.

Saksassa on puhuttu myös niin sa- notusta kaksois-Zeitenwendestä, ja sil- lä viitataan nimenomaan transatlanttisen suhteen radikaaliin muutokseen Trum- pin toisella kaudella. Yhdysvaltojen si- toutuminen Euroopan puolustamiseen on ollut tärkein Saksan puolustuspolitiikan pilari 1950-luvulta alkaen ja tämän pila- rin horjuminen yhtäältä vaikeuttaa Sak- san preferoimaa monenkeskistä lähesty- mistapaa turvallisuus- ja puolustuspoli- tiikkaan, mutta toisaalta pakottaa Sak- san strategisen kulttuurin sopeutumaan realiteetteihin. Horjuvan transatlanttisen pilarin pönkittäminen edellyttää Saksal- ta kuitenkin edelleen tietynlaista tasapai- noilua Euroopan ja Yhdysvaltojen väli- lä, vaikka Zeitenwende on selkeästi nos- tanut Saksan turvallisuus- ja puolustus- poliittista profiilia Euroopassa. Vaikka Euroopan strategisesta autonomiasta on puhuttu yhä enemmän myös Saksassa, Yhdysvaltain sotilaallisella vetäytymi- sellä olisi Euroopalle Yhdysvaltojen si- toutumiseen kriittisesti suhtautuvien ar- vioiden mukaan yhtä vakava vaikutus kuin Venäjän ydinaseisella.

Kohti uudenlaista johtajuutta?

Saksan turvallisuus- ja puolustuspoliit- tisesta roolista Euroopassa on puhuttu Saksojen yhdistymisestä lähtien. Saksa onnistui vakuuttamaan sen kumppanit siitä, ettei yhdistynyttä Saksaa tarvitse pelätä ja että se on sitoutunut Euroo- pan integraatioon ja Naton kollektiivi- seen puolustukseen. Saksa on kuiten- kin aina kipuillut Naton alueen ulko-

puolisten, sotilaallisten kriisinhallin- taoperaatioiden kanssa, koska ne ovat usein olleet ristiriidassa Saksan stra- tegisesta kulttuurista kumpuavien pe- riaatteiden kanssa. Naton siirtyminen kohti perinteistä rooliaan pelotteen ta- kaajana ja kollektiivisen turvallisuuden järjestönä sopii Saksalle paremmin, ja se on osaltaan helpottanut Saksan stra- tegisen kulttuurin sopeutumista uusiin geopoliittisiin realiteetteihin. Trumpin presidenttikaudet ovat myös osaltaan kiihdyttäneet tätä sopeutumiskehitys- tä ja Saksa tietää, että siltä odotetaan johtajan roolia myös eurooppalaisessa turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa.

Kylmän sodan aikana Länsi-Saksa kykeni ajattelevaan strategisesti ja jo- pa ottamaan harteilleen strategista joh- tajuutta Euroopassa ja Natossa. Sakso- jen yhdistymisen jälkeen 1990-luvulla tätä strategista ajattelua tukeva intellek- tuaalinen infrastruktuuri asteittain hajosi. Nykyään vain harvoissa Saksan yliopis- toissa, valtiollisissa tutkimuskeskuksis- sa ja ajatuspajoissa tehdään strategiaan kysymyksiin ja ajatteluun painottuvaa tutkimusta tai tarjotaan aiheeseen liitty- vää opetusta. Zeitenwenden onnistunut läpivieminen ei siis edellytä pelkästään puolustusmenojen kasvattamista vaan tämän infrastruktuurin elvyttämistä tai uudelleenrakentamista. Tarvitaan siis autenttista saksalaista strategista ajatte- lua. Tämä on myös perimmäinen edel- lytys sille, että Saksa kykenee jatkossa ottamaan turvallisuus- ja puolustuspo- liittisen johtajan mantelin harteilleen uskottavalla tavalla.

Tutkija, valtiotieteen tohtori Antti Seppo työskentelee Maanpuolustus- korkeakoulun sotataidon laitoksessa.

Kuva: Bundeswehr.de.

Puola Itämeren alueen puolustuksen moottorina

U seimmille suomalaisille Puola jää arkielämässä etäiseksi valtioksi. Vaikka Puola on kymmenen eniten Suomen kanssa kauppaa käyvän maan joukossa, ei puolalaisia tuotteita havaitse helposti – tutuimpia lienevät kestotarjouksessa kauppojen hyllyjä koristavat Idared-omenat. Lomalle päädytään usein Viroon tai Pohjoismaihin, mutta ei ehkä kuitenkaan syvemmälle Baltiaan, puhumattakaan Puolasta. Lentoyhtiöiden tarjoamat halvat lennot Gdańskiin, Krakovaan tai Varsovaan houkuttavat joitain pitkän viikonloppun viettoon. Tätä kulttuurista vierautta kurssimme pääsi hälventämään yhteisessä Joint Resolve -harjoituksessa, jossa yli 200 yleisesikuntaupseeriopiskelijaa suunnitteli ja toimeenpani operaatiota Itämeren alueella Naton operatiivisten ohjeiden mukaan kuvitteellisessa skenaariossa. Maanpuolustuskorkeakoulu osallistui ensimmäistä kertaa Puolan sotakorkeakoulun ja Baltian puolustuskorkeakoulun yhteisharjoitukseen. Ensi vuonna harjoitus järjestetään Suomessa.

Yhteistyön tiivistämiselle on hyvät perusteet. Maat jakavat keskenään yhtenevän uhka-arvion ja toimintaympäristön. Maiden historia eriaa toisistaan merkittävästi, mutta johtopäätökset ovat olleet 2000-luvun alusta alkaen samoja: itsenäinen puolustuskyky on turvattava. Suomen näkökulmasta Nato-jäsenyyden poliittinen hankaluus esti vakavan liittymiskeskustelun ennen Venäjän aloittamaa laajamittaista hyökkäyssotaa Ukrainassa. Puola taas pettyi länsieurooppalaisten valtioiden saamattomuuteen ja rakensi puolustuskykyään vahvasti kahdenväliseen transatlanttiseen suhteeseen nojaten. Yhdysvaltojen sitoutuminen pohjoisen Euroopan puolustukseen herätti kuitenkin kysymysmerkkejä jo presidentti Trumpin ensimmäisen kauden aikoihin. Puolalaisten puolustusreformi on vuodesta 2018 lähtien ohjannut suuria summia puolustuskäytön kehittämiseen, erityisesti materiaalihankintojen kautta. Puolalaisten kanssa keskustelussa nousee esille kiinnostus suomalaista puolustusjärjestelmää, asevelvollisuutta ja kokonaisturvallisuuden mallia kohtaan.

Puolalainen poliittinen maisema on

jakaantunut. Tätä ilmentää myös nykyinen EU-myönteinen hallitus ja juuri valittu Laki ja oikeus -puolueen tukema kansallismielinen presidentti. Venäjän uhka ja puolustuskäytön merkitys kuitenkin ovat niitä harvoja aiheita, joista ollaan yhtä mieltä. Maan finanssikriisistä ja pandemiasta hyvin selvinnyt talous jatkaa kasvuaan, mikä osaltaan mahdollistaa puolustusbudjetin ylläpitämisen noin 5 prosentin tasolla.

Suomen ja Puolan yhteistyö niin poliittisella kuin asevoimien tasolla on tiivistyvää. Pääministeritasolla on todettu yhteiset intressit, muun muassa juuri päättyneen Puolan EU-puheenjohtajuuskauden päätavoitteet: puolustuksen, kaupan, energiasiirtymän ja terveysturvallisuuden kehittäminen ovat linjassa Suomen kanssa. Pääesikunnan päällikkö on tavannut vastinpariaan ja vierailut ovat vastavuoroisia. Puolalaiset maajoukot harjoittelivat 500 sotilaan voimin ensi kertaa Suomessa kesäkuussa. Alussa mainittu Joint Resolve -harjoitusjatkumo on osa yhteistyön tiivistymistä.

Maiden puolustusteollisuuksilla on hyvät yhteistyönäkymät. Patria on myynyt Puolaan satoja AMV-panssariajoneuvoja 2010-luvulla. Vaunuista osa valmistetaan lisenssillä paikallisesti. Suomalainen Iceye puolestaan sai yli 200 miljoonan euron sopimuksen Puolaan toimitettavista tutkasatelliiteista touko-

kuussa. Kesällä uutisoitiin, kuinka Puola on myös ostamassa osuutta yhtiöstä. Puolan massiiviset hankinnat Yhdysvalloista ja esimerkiksi Etelä-Koreasta ovat suomalaisen tapaan sisältäneet teollisen yhteistyön elementtejä. Loppukeväästä uutisoitiin Puolassa valmistettavista Patriot-ilmatorjuntajärjestelmän komponenteista. Patriotin kaltainen korkea ohjusteknologia on juuri sitä, mitä eurooppalaisessa aseeteollisuudessa on vähän saatavilla. Eurooppalainen valmistus voi siis pienentää riippuvuuksia Yhdysvalloista – ainakin pitkässä juoksussa.

Kahden koillisen Euroopan suurimman asevoiman yhteistyö näyttää vääjäämättä kehittyvän. Yhteisessä harjoituksessamme yhteistyö sujui myös pääosin kitkattomasti. Suomalainen sotahistoria kiinnosti kovin ja suurin este yhteiselle tekemiselle oli joidenkin kollegoiden heikko englannin kielen taito. Suomalaisen päättäväisyys, into ja säntillisuus keräsivät kiitosta. Ajoittain hieman vanhemmat puolalaiset kurssilaiset topuittelivat suomalaisia: pysy suunnitelmassa, puhu kun on puheenvuoro, älä höntyile. Kanssakäymisen tiivistyessä löytyy varmasti se yhteinen sävel, yhteisen uhkan ja kansallisen puolustuksen ollessa raameina.

Tapani Montonen

Puola – Naton itäinen pilari

TEKSTI: ARI-PEKKA PIETIKÄINEN

Puolalaiset tuntevat yhteenkuuluvuutta enemmän kansana kuin maantieteelliseen alueeseen sidottuna entiteettinä. Siinä missä suomalaisuus usein kytkeytyy maahan, metsiin ja järviin, Puola nojaa identiteetissään ennen kaikkea kansaan ja kulttuuriin. Kuvaavasti maan kansallislaulussa todetaan: *”Puola ei ole kuollut niin kauan kuin puolalaisia elää.”* Tämä ajattelutapa heijastuu myös maan turvallisuuspolitiikkaan – selviytymistahto ja yhteinen kokemus ohjaavat sen strategisia ratkaisuja.

ARI-PEKKA PIETIKÄINEN

Ukrainan sodan myötä Puola on noussut yhdeksi Euroopan turvallisuuspolitiikan keskeisistä toimijoista. Se on asemoitunut Naton itäiseksi pilariksi, jonka sotilaallinen panos, poliittinen aktiivisuus ja alueellinen johtajuus ovat vahvistuneet ennennäkemättömällä tavalla. Puolaa ei voi täysin ymmärtää ilman sen strategisen kulttuurin tuntemusta – pitkän historian muovaamaa ajattelutapaa, jossa jaetut kokemukset, uskomukset ja arvot ohjaavat sitä, miten maa näkee turvallisuusympäristönsä ja tekee siihen liittyviä ratkaisuja.

Puolan strategisen kulttuurin ytimessä yhdistyvät kaksi vastakkaista, mutta toisiaan täydentävää perinnettä: Puola–Liettua-kansainyhteisöstä kumpuaava suuruusajattelu sekä vuosisatojen pettymykset ja petetyksi tuleminen tunteet. Kansainyhteisö oli aikanaan alueellinen suurvalta. Tätä seurasi kuitenkin sarja jakoja, miehityksiä ja alistuksia, jotka jättivät jäljen kansalliseen identiteettiin.

1900-luvun historian kokemukset – erityisesti toisen maailmansodan aikainen miehitys ja sitä seurannut asema Neuvostoliiton etupiirissä – loivat vahvan perinnön, jossa oman suvereniteetin varmistaminen on ensisijainen tavoite. Kylmän sodan jälkeen Puola pyrki välittömästi Naton jäseneksi. Tämän lisäksi se on pitkäjänteisesti pyrkinyt läheisiin suhteisiin Yhdysvaltojen kanssa. Samalla se on tietoinen tarpeesta ylläpitää omia sotilaallisia kyvykkyyskysymyksiä.

Krimin valtaus herätti

Strategiset shokit vahvistivat tätä linjaa. Georgian sota 2008 näytti, kuinka nopeasti Venäjä on valmis käyttämään voimaa lähialueillaan, ja paljasti lännen rajallisen halun reagoida. Krimin valtaus 2014 oli puolestaan hälytyskello, joka sai Puolan lisäämään puolustusbudjettiaan ja vaatimaan Nato-liittolaisilta entistä tiukempaa sitoutumista liittokunnan puolustamiseen. Ukrainan sota 2022 oli käännekohta: Puola siirtyi

entistä määrätietoisempaan, johtajuushakuiseen ja aggressiivisesti asevoimia kehittävään turvallisuuspolitiikkaan.

Puolalle on selvää, että Ukrainan kohtalo on erottamattomasti sidoksissa Euroopan turvallisuuteen. Varsova on ollut linjassaan johdonmukainen: se tavoittelee Ukrainalle sekä Euroopan unionin että Naton jäsenyyttä. Pitkäaikaisessa strategiassaan Puola on pyrkinyt kaventamaan Venäjän etupiiriä – tästä kertoo esimerkiksi se, että se on ajanut turvallisuuspoliittisia päämääriä myös Kaukasuksella. Presidentti Lech Kaczyński vieraili vuonna 2008 ensimmäisenä ulkovaltojen johtajana Georgian sodan jälkeen Tbilisissä ja totesi: ”Tänään Georgia, huomenna Ukraina ja ehkä tule-

vaisuudessa Puola.” Varsovalla on pitkä muisti ja johdonmukainen näkemys suhteessa Venäjään.

Varsovan näkökulmasta Euroopan kyvyttömyys tunnistaa Venäjän pyrkimykset laajentaa etupiiriään on jättänyt pysyvän jäljen myös Puolan sisäpolitiikkaan. Vuoden 2014 Krimin valtauksen jälkeen vallassa ollut hallitus nähtiin liian pehmeänä Moskovan suuntaan. Pääministeri Donald Tuskin katsottiin pyrkineen miellyttämään Berliiniä ja Pariisia välttämällä jyrkkää linjaa Venäjää vastaan. Tällä oli vaikutusta esimerkiksi Laki ja oikeus -puolueen (*Prawo i Sprawiedliwość*, PiS) vaalimenestykselle. Donald Tuskin johtama nykyhallitus on selkeästi tehnyt muutoksen: se ei enää pyri mukautumaan liiaksi Saksan tai Ranskan näkemyksiin, vaan osoittamaan, että Puola kykenee itsenäiseen ja päättäväiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

Puolan sisällä käytävä turvallisuuspoliittinen keskustelu nojaa vahvasti historiallisiin kokemuksiin. Miehitykset, rajojen siirtymät ja suurvaltojen pettämät lupaukset esiintyvät edelleen ylläpitäen narratiivia Puolasta uhrina. Toisaalta tätä käytetään perusteluna, miksi Puolan on oltava valmis puolustamaan itseään. Viesti on selvä – Puolan on lopulta luotettava vain itseensä.

Samanaikaisesti liiallinen nojautuminen uhrisyndroomaan – haluun korostaa Puolan kokemia epäoikeudenmukaisuuksia – voi muodostua esteeksi kompromissien hakemiselle. Tämä näkökulma vähentää poliittista liikkumavaraa ja tekee ulko- ja turvallisuuspolitiikasta helposti liian ehdotonta.

Lopulta Puolan ulko- ja turvallisuuspolitiikka on kuitenkin vahvasti konsensuslukuista. Maa pyrkii esiintymään yhtenäisenä ulospäin ja jättämään poliittiset kiistat sisäpolitiikan areenalle. Tässä suhteessa yhtäläisyys Suomen toimintatapaan on ilmeinen.

Transatlanttinen painotus ja alueellinen johtajuus

Puola on johdonmukaisesti pitänyt Yhdysvaltoja tärkeimpänä turvallisuustakuunaan. Pysyvät amerikkalaisjoukot Puolassa, yhteiset harjoitukset ja mitattavat asehankinnat kuvastavat tätä suhdetta. Yhteistyö on strategista molemmille: Puola saa suoraa pelotetta, Yhdysvallat puolestaan varman jalansijan Euroopan itäisellä sivustalla. Puola kuitenkin tietää, ettei pelkkä kahdenväli-

nen suhde riittää. Se rakentaa omaa rooliaan koko alueen johtavana turvallisuustoimijana. Kolmen meren hanke on yksi esimerkki – se on Keski- ja Itä-Euroopan kahdentoista maan yhteistyöfoorumi, joka keskittyy infrastruktuuriin, energiaan ja digitaalisiin yhteyksiin Itämeren, Mustanmeren ja Adrianmeren alueilla. Puolalle hanke on keino vahvistaa alueen sisäistä sitettä ja vähentää riippuvuutta esimerkiksi Kiinasta.

Näissä toimitissa näkyy historiallisia kaikuja reunavaltiohistoriasta, mutta nyt tavoitteena ei ole vain varautua uhkiin idästä ja lännestä, vaan myös rakentaa toimivia yhteyksiä ja keskinäistä riippuvuutta alueen valtioiden välille.

Puola tavoittelee selvästi alueellista johtajuutta ja johtavaa asemaa. Tiettyssä määrin tämä asema on jo vahvistumassa: Puola oli yksi viidestä maasta, jotka kutsuttiin Pariisiin Euroopan hätä-

neuvotteluihin Donald Trumpin valtaannousun jälkeen, kun Yhdysvaltojen kiinnostus Ukrainaa kohtaan alkoi selvästi hiipua. Varsova istuu yhä useammin samoihin pöytiin muiden Euroopan suurten toimijoiden kanssa.

Rauhanturvaamiselle ei Ukrainassa

Alkuvuodesta 2025 Euroopassa keskusteltiin mahdollisuudesta muodostaa halukkaiden koalitio rauhanturvaoperaatioon, jos Ukrainassa saavutettaisiin aselepo. Puola ilmoitti nopeasti, ettei se osallistuisi omilla joukoillaan tällaisiin tehtäviin. Päätöksen taustalla on alueellinen herkkyyks: Puolan ja Ukrainan suhde ei ole historiallisesti ongelmaton. Ukrainan länsiosat kuuluivat aiemmin Puolaan, ja maassa on yhä vahvoja tunnesiteitä alueeseen, jota kutsutaan Kresyksi. Tämä alue on Puolalle merkitykseltään verrattav-

Kuvat: Pixabay.com ja SOPA Images. Kuvamuokkaus Pasi Väätäinen.

sa Karjalaan suomalaisessa ajattelussa.

Puolan sotilaallinen läsnäolo Ukrainassa voisi tarjota Venäjälle propaganda-voiton. Moskova tiedostaa Puolan sotilaallisen ja poliittisen vahvuuden, ja Venäjän informaationsodankäynnissä tällainen tilanne kehystettäisiin todisteeksi siitä, että Puola tavoittelee historiallisia rajojaan ja haluaa vahvistaa asemaansa entisillä alueillaan. Tämä narratiivi voisi horjuttaa lännen yhtenäisyyttä ja heikentää Ukrainan luottamusta. Tusk ilmoitti selkeästi, ettei Puola aio missään tilanteessa lähettää joukkoja Ukrainaan. Puola torjui myös tältä osin Venäjän informaationsodankäyntiä.

Sotilaallinen modernisointi ja pelote

Ukrainan sota kiihdytti Puolan asevoimien uudistusta tasolle, jota ei ole nähty Euroopassa kylmän sodan jälkeen. Uudistusten toteutuessa Puolal-

la on Naton kolmanneksi suurimmat maavoimat heti Yhdysvaltojen ja Turkin jälkeen.

Hankintoihin sisältyvät Etelä-Korean K2-panssarivaunut ja K9-panssarihau-pitsit, Yhdysvaltain Abrams-vaunut ja HIMARS-raketinheitimet sekä ilmapuimien F-35-hävittäjät. Myös miehitettävissä olevia järjestelmiä, ilmatorjuntaa, merivoimia ja kyberpuolustusta vahvistetaan. Modernisointi ei ole vain kaluston uusimista, vaan se sisältää myös organisaatiomuutoksia, kuten uusien divisioonien perustamista ja reservijärjestelmän kehittämistä.

Tämä kehitys on selkeä poliittinen viesti: Puola aikoo olla koko Naton itäisen sivustan puolustuksen selkäranka. Samalla se vahvistaa asemaansa Naton sisällä – maa, joka ei odota muiden tulevan apuun, vaan valmistautuu puolustamaan itseään ja liittolaisiaan heti kriisin syttyessä. Puolalle yhteinen puolus-

tus on ehdoton tavoite. Se pitää kiinni Naton turvatakuista ja erityisesti artiklasta 5. Varsovalle sopii täysin, että Nato muuttaa painopisteensä perinteiseen alueelliseen ja liittokunnan yhteiseen puolustukseen, eikä se käytä resurssejaan kriisinhallintaan kaukana liittokunnan alueelta.

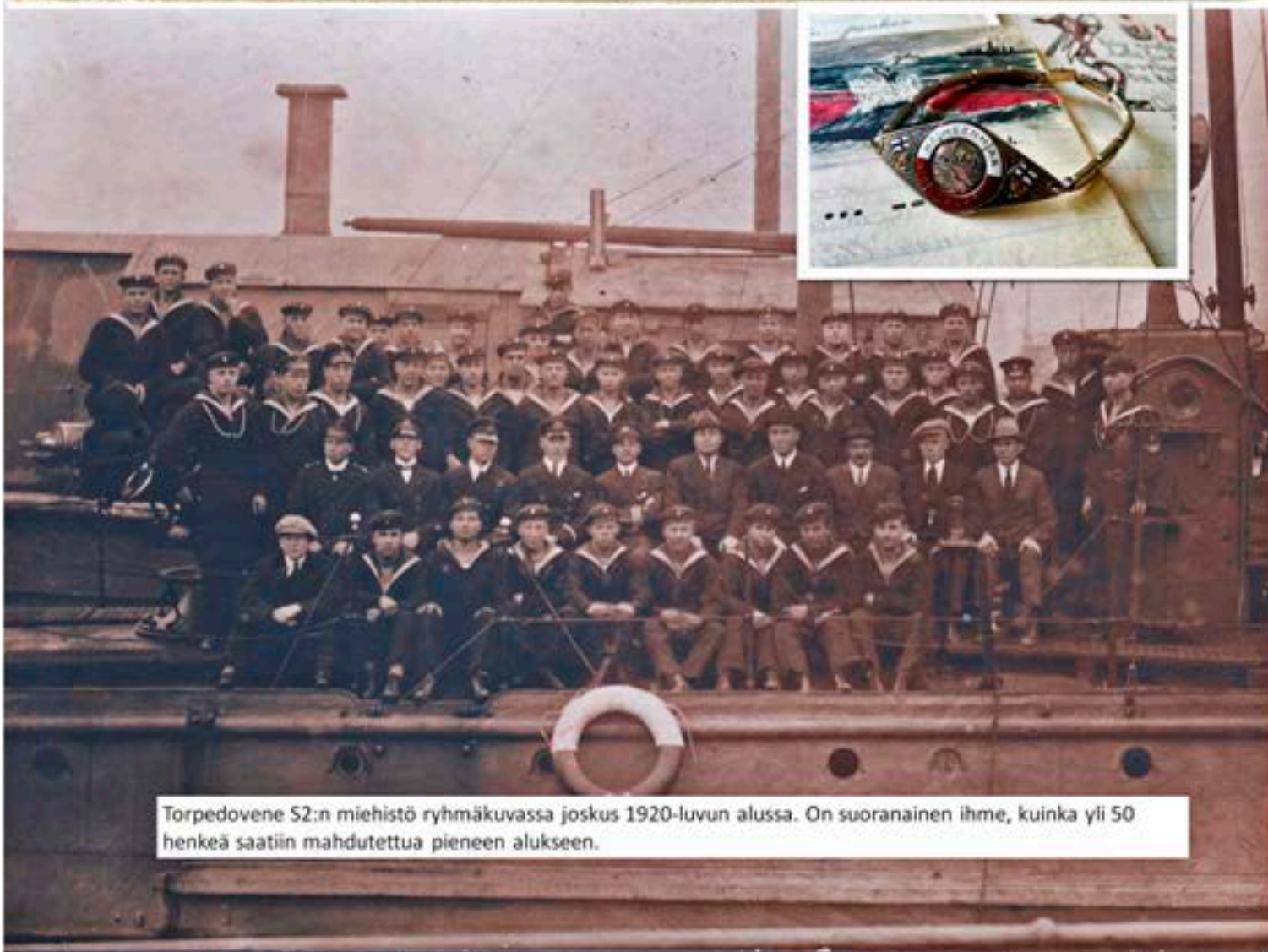
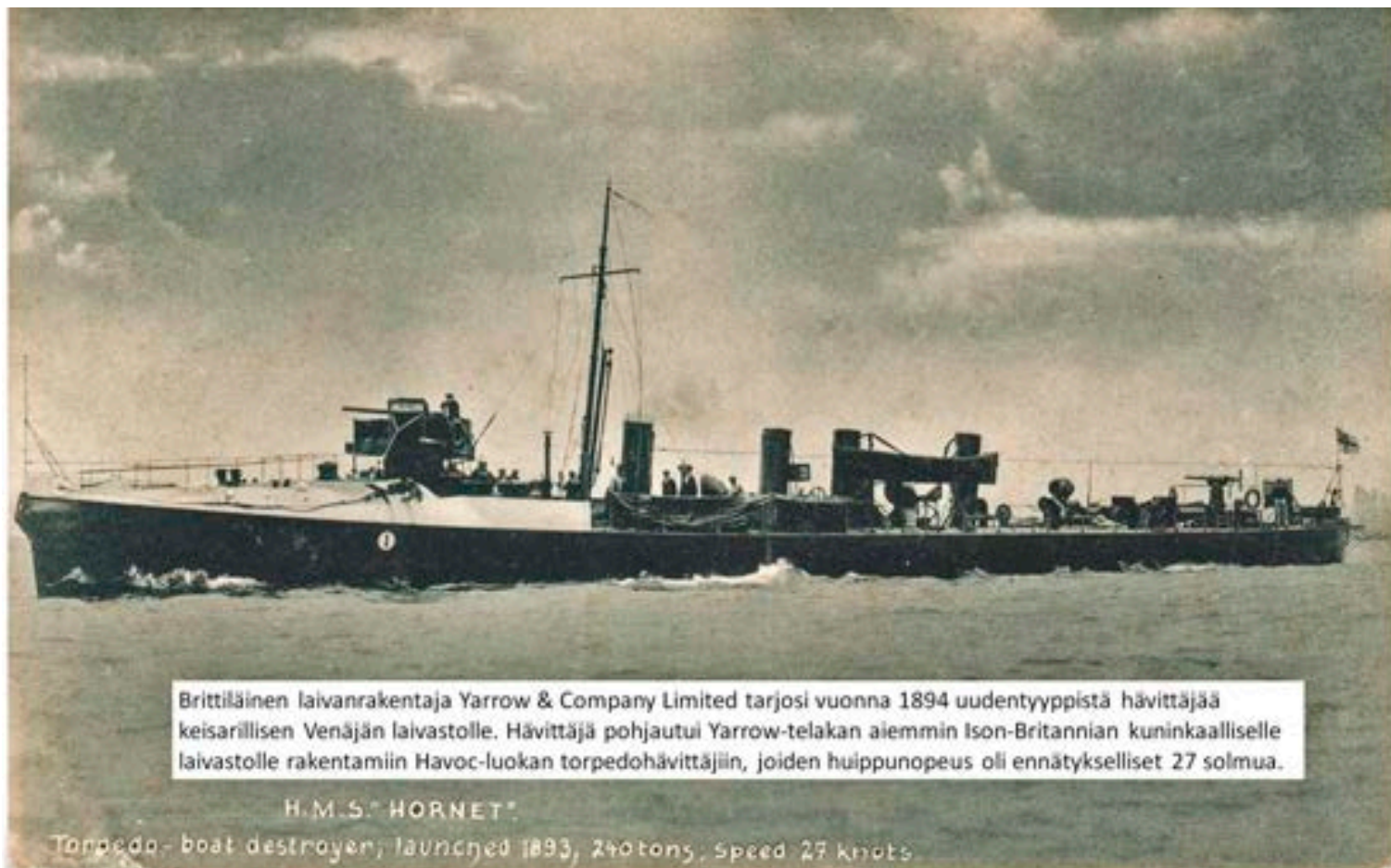
Varsovan rooli Euroopassa

Puolan nousu turvallisuuspolitiikan eturiviin herättää kysymyksen: voiko maa saavuttaa saman painoarvon Euroopan päätöksenteossa kuin esimerkiksi Berliini ja Pariisi? Vastaus ei riipu vain sotilaallisesta kyvykkyydestä ja alueellisesta asemasta, vaan myös taloudellisista edellytyksistä ja kyvystä tehdä kompromisseja, rakentaa luottamusta ja toimia sovittelijana.

Historiallisesti Puolan strateginen kulttuuri on sisältänyt vahvan uhrikerromuksen – ajatuksen siitä, että sitä on toistuvasti sorrettu ja katsottu alaspäin erityisesti lännestä käsin. Tämä on ymmärrettävä osa kansallista identiteettiä, mutta se voi rajoittaa kykyä toimia kompromisseja hakevana johtajana. Euroopan johtajuus ei synny vain sotilaallisesta voimasta tai taloudellisista resursseista, vaan myös kyvystä rakentaa luottamusta ja sovittaa ristiriitoja.

Mikäli Puola onnistuu karistamaan uhrisyndroomansa ja yhdistämään kasvavan sotilaallisen painoarvonsa Euroopan ulko- ja turvallisuuspoliittisiin ratkaisuihin, sillä on mahdollisuus nousta pysyvästi pois roolista, jota se pelkää – joutumista suurvaltojen taisteluketäiksi. Puola haluaa aseman, jossa se on selkeästi päätöksenteon pöydässä ja turvallisuuspolitiikan ruorissa – maa, joka ei vain reagoi suurvaltapolitiikan käännteisiin, vaan on osaltaan myös ohjaamassa niitä.

Kapteeniluutnantti Ari-Pekka Pietikäinen on päättänyt opintonsa Yleisesikuntaupseerikurssilla 62 ja laatinut diplomityön aiheesta Puolan strateginen kulttuuri shokkihoidossa.

Torpedovene S2 historian myrskyissä

TEKSTI: VILLE VÄNSKÄ

Torpedovene S2:n uppoaminen ja aluksen koko 53 hengen hukkuminen syysmyrskyssä 1925 on Suomen merivoimien rauhan ajan pahin onnettomuus. Onnettomuus on yleisesti tunnettu. Vähemmän tunnettua on aluksen värikäs palvelushistoria merisodankäynnin kultakautena. Alus oli kohdata loppunsa jo Venäjän–Japanin sodassa. Se soti maailmansodan Suomenlahdella ja osallistui itsenäisen Suomen ensimmäiseen kansainväliseen yhteisoperaatioon Koivistolla.

VILLE VÄNSKÄ

Torpedovene S2 oli entinen Venäjän laivaston torpedohävittäjä. Se oli rakennettu vuosisadan vaihteessa Pietarissa ja edusti aikanaan maailman nopeinta sotalaivaluokkaa. Monet sen teknisistä ratkaisuista olivat mullistavia. Aluksen rakentaminen osui niin kutsuttuun merisodankäynnin koneaikaan. Siirtyminen liikkumiseen konevoiman avulla, alusten panssarointi, laivatykistön kehittyminen ja merisodan uudet aseet muuttivat merisodan luonnetta enemmän ja nopeammin kuin milloinkaan aikaisemmin.

Sokol-luokan synty

Venäjän merisotilaallinen kehitys nojasi 1800-luvun lopussa muiden tekemiin innovaatioihin. Venäjä oli kyllä maailman johtovaltio merimiinojen kehityksessä, mutta muuten se joutui hankkimaan viimeisimmän aseteknologian ulkomailta. Brittiläinen laivanrakentaja Yarrow & Company Limited tarjosi vuonna 1894 uudentyyppistä hävittäjää keisarillisen Venäjän laivastolle. Yarrow-telakka käytti tarjouksessaan referenssinä aiemmin Britannian kuninkaalliselle laivastolle rakentamiaan Havoc-luokan torpedohävittäjiä, joiden huippunopeus oli ennätykselliset 27 solmua. Tarjous osui maaliin, koska Venäjän meriministeriö oli juuri tuollon tuskailtut riittävän nopean saattoaluksen puutetta.

Keisarillinen Venäjä tilasi yhden Havoc-luokan aluksen. Rakennettavan aluksen työnimi oli ensin Hornet, mutta venäläiset nimesivät sen pian Sokoliksi. Sokol eli suomeksi haukka viittasi hävittäjän nuolimaiseen sulavalinjaiseen muotoiluun ja sen nopeuteen.

Sokol osoittautui ominaisuuksiltaan erinomaiseksi ja venäläiset päättivät rakentaa alusluokkaa kotimaisilla telakoilla. Yarrow-telakka tarjosi teknistä konsultaatiota Sokol-luokan rakentamiseksi venäläisillä telakoilla sekä Sokolia suurempaa uutta alusluokkaa. Esteeksi tulivat kuitenkin taloudelliset rajoitteet ja Venäjä päätyi ainoastaan kopioimaan alkuperäisen Isossa-Britanniassa rakennetun Sokolin. Vuosina 1896–1908 Venäjän telakoilla syntyi 31 sisaralusta Sokolille.

Gagara

Sokol-luokan alus Gagara, josta myöhemmin tuli itsenäisen Suomen laivaston torpedovene S2, rakennettiin Nevski Zavodin telakalla Pietarissa vuosina 1898–1901. Se kuului neljän aluksen sarjaan, jonka Venäjän merivoimat oli tilannut. Sarja oli toinen Venäjän rakennuttamista Sokol-kopioista.

Torpedohävittäjä Gagaran rakentaminen aloitettiin vuonna 1898 ja runko laskettiin vesille kesäkuussa 1899. Sarjan alusten rakentamisen tuli laadittujen sopimusten mukaan kestää kunkin vain

18–23 kuukautta, mutta poikkeuksetta suunnitellut aikataulut menivät pitkiksi. Telakan työn laadussakin oli sanomista. Rakentamista valvova tilaajan asettama komitea luokitteli telakan työn laadun ”erittäin alhaiseksi”. Torpedohävittäjä Gagaran testiajot voitiin viimein aloittaa kesällä 1901. Kronstadtin linnoituksen vesillä suoritetuissa meritesteissä Gagarassa ja sen sisaraluksissa havaittiin jatkuvia toimintahäiriöitä ja ne palautettiin yhä uudelleen telakalle korjauksiin.

Sokol-luokan huonot merenkulk ominaisuudet tulivat jo varhain esille. Tyynessä ja maltillisessa aallokossa torpedohävittäjät käyttäytyivät hyvin, mutta myrskyssä ne keinuivat huomattavan paljon.

Torpedohävittäjä Gagara liitettiin keisarillisen Venäjän Itämeren laivastoon ja sen Saaristotorpedovenedivisioonan syyskuussa 1901. Sokol- eli Haukka-luokan torpedohävittäjille oli annettu sarjan ensimmäisen aluksen mukaan lintujen nimet. Gagara tarkoitti suomeksi kuikkaa ja sisaraluksia Itämeren laivastossa olivat muun muassa Korppi, Pöllö ja Haarahaukka. Venäjän merivoimien määräys antoi 1902 sarjan kaikille aluksille uudet ”taistelunimet”. Ga-

Yarrow-telakan Venäjän laivastolle rakentama torpedohävittäjä oli ensimmäinen avomeriolosuhteissa 30 solmun nopeuden ylittänyt alus. Kuvassa koeajot ovat päättäneet ja vielä aseistamaton Sokol on lähdössä Venäjälle.

garasta tuli sen aloittaessa operatiivisen palveluksensa Itämeren laivastossa Prozorlivyi eli suomeksi Terävänäköinen.

Matka Itä-Aasian sotänäyttämölle

Venäjän ja Japanin eturistiriitojen johdettua sotaan Itä-Aasiassa, Japanin laivasto teki yllätysiskun Venäjän Port Arthurin tukikohtaan Korean niemimaalla. Venäjän Tyynenmeren laivaston menetettyä yllätysiskussa taistelukykyänsä päätti keisari Nikolai II, että Itämeren laivastosta muodostettaisiin apuretkikunta. Kiireellä kasattu laivasto-osasto sai juhlallisen nimen Toinen Tyynenmeren eskaaderi.

Toisen Tyynenmeren eskaaderin rungon muodosti neljä Borodino-luokan taistelulaivaa. Suurten taistelulaivojen ja panssarilaivojen lisäksi eskaaderiin kuului joukko huoltoaluksia, hiililaivoja ja taisteluosaston suojaamisessa välttämättömiä nopeita torpedohävittäjiä. Näiden mukana oli myös torpedohävittäjä Prozorlivyi. Pitkä merimatka tiedettiin jo matkalle lähdettäessä haasteelliseksi pienille torpedohävittäjille, mutta tarve linjalaivoja suojaaville nopeille hävittäjille oli todellinen.

Prozorlivyin matka päättyi Tanskan salmiin. Osaston hiilestäessä torpedohävittäjä oli törmännyt panssariristeilijä Osljablan kylkeen ja rikkonut keulansa. Lisäksi höyrykoneiden jäähtyminen oli alkanut vuotaa. Ilman jäähtytintä Prozorlivyin nopeus tippui noin puoleen, eikä se kyennyt seuraamaan eskaaderia. Alus palasi takaisin Libahun.

Prozorlivyin uusi yritys kohdata Japanin laivasto koitti marraskuussa 1904. Alkuperäisestä Toisesta Tyynenmeren eskaaderista eri syiden takia poisjääneistä sota-aluksista koottiin laivasto-osasto, joka sai nimen ”kiinniotto-osasto”. Sen tuli nimensä mukaisesti kiirehtiä Euroopan ympäri, Välimeren halki Suezin kanavaan, ja tavoittaa aiemmin matkalle lähtenyt, mutta Afrikan kiertänyt eskaaderi.

Tällä kertaa Prozorlivyi pääsi Väli-merelle asti. Torpedohävittäjä oli pakko lähettää Kreikan Soudasta nilkuttamaan takaisin kotiin potkuriakseleiden kärsittyä pitkästä merimatkasta. Näin se tuli kuitenkin jo toistamiseen pelastautuneeksi varmalta tuholta Tsushiman meritaistelussa.

Ensimmäisessä maailmansodassa

Sokol-luokan torpedohävittäjät olivat ensimmäiseen maailmansotaan mennessä jo vanhanaikaisia, vaikka koko malli oli käynyt Venäjän–Japanin sodan jälkeen peruskorjauksessa sekä osin modernisoitu. Tilanteessa, jossa Saksan laivasto oli Venäjään nähden täysin ylivoimainen Itämerellä, kelpasivat vanhat torpedohävittäjät sotapalvelukseen siinä missä siviilimerenkulusta pakko-otetut aluksetkin. Sokol-luokka oli sodan alussa vielä pääasejärjestelmänsä mukaisesti luokituksestaan torpedohävittäjä, mutta matalakulkuisina ja varsin pieninä ne soveltuivat parhaiten miinanraivauksiksi, nopeiksi miinoitajiksi ja lähettipalvelukseen.

Maailmansodan alussa 1914 Itämeren laivastoon kuuluneet Sokol-luokan alukset oli järjestetty II Torpedoveneläivueen 6. Divisioonaksi. Itämeren laivaston uudelleenorganisoinnissa ne muodostivat laivaston 10. hävittäjälaivueen. Tässä organisaatiouudistuksessa torpedohävittäjä Prozorlivyi erotettiin hävittäjälaivueesta ja se sai toimia Itämeren laivastoon kuuluneen Sukellusveneläivueen lippulaivana. Sukellusvenelasajaksi oli uusi ja sukellusveneiden johtaminen vaati laivueen komentajalle ja eskunnalle työskentelytiloja sekä ajoittaisista merellä oloa.

Purjehduskaudella 1916 kahdeksasta Sokol-luokan aluksesta muodostettiin 2. Raivaajalaivue. Samassa yhteydessä Prozorlivyin palvelus Sukellusveneläivueen lippulaivana päättyi ja se palasi sisaralustensa yhteyteen. Laivueen viiden aluksen kotisatamana oli Turku ja kolmen Helsinki. Prozorlivyi oli yksi näistä kolmesta Helsinkiin tukeutuneesta aluksesta.

Koska Itämeren merisota oli luonteeltaan lähes pelkästään miinasotaa, Itämeren laivaston Sokol-luokka oli koko sodan ajan varsin työllistetty. Tosin Sokol-luokan todettiin pian sopivan varsin huonosti raivaustehtäviin. Kesäkuussa 1916, kun Prozorlivyi ja kolme muuta miinanraivaajiksi osoitettua Sokol-luokan alusta suorittivat ensimmäistä raivaustehtäväänsä, alusten trallausvaijerit menivät toistuvasti solmuun. Miinanraivauksen tottumattomat alusten päälliköt eivät myöskään osanneet seurata johtoaluksen lippuviestejä. Sokol-luokkaa ryhdyttiinkin käyttämään raivauksissa pintaan nousseiden miinojen tuhoamiseen tykistöllä ja raivausta suojaavina vartioaluksina ennemmin kuin itse raivaustehtäviin. Sokol-luokan alusten tehtäviksi tulivat myös syksystä 1916 alkaen erilaiset tiedustelu- ja vartiointitehtävät Suomenlahden suulla ja Viron saarten salmissa.

Torpedohävittäjä Prozorlivyin osalta maailmansota päättyi helmikuun ja lokakuun vallankumouksiin. Prozorlivyin miehistöstä muodostettiin ilmeisesti iskuosasto, joka osallistui vallankaappauksista seuranneen vastavallankumouksen tukahduttamiseen Pietarin seudulla.

Kun Suomen sisällissodassa valkoisten avuksi rientäneet saksalaisjoukot lähestyivät huhtikuussa 1918 Helsinkiä, joutui ilman miehistöä jäänyt torpedohävittäjä Prozorlivyi sotasaaliiksi ja siirrytti palvelemaan uusia isäntiä.

Koivisto 1919

Venäläisten Suomeen keväällä 1918 jättämiä kymmeniä sota-aluksia ryhdyttiin kiireesti laittamaan kuntoon ja ne muodostivat itsenäistyneen Suomen laivaston rungon. Laivaston tärkeimmäksi tehtäväksi muodostui kauppamerenkulkua suuresti haittaavien merimiinojen raivaaminen. Saksan laivaston poistuessa 1918 Suomenlahdelta, Suomen laivaston tehtäviksi tuli lisäksi merirajojen vartiointi. Vartiointipalvelusta suorittivat vartioristeilijät eli myöhemmät tykkiveneet ja torpedoveneet. Vartiopalveluksessa suomalaiset alukset pidättivät salakuljettajia, tekivät vaarattomiksi ajomiinoja ja tarkkailivat Neuvosto-Venäjän punalippuisen laivaston liikkeitä.

Torpedovene S2 osallistui ensimmäisenä kokonaisena purjehduskauteen vuonna 1919 erikoiseen episodiin. Saksan laivasto oli hallinnut Itämeren aluetta ensimmäisen maailmansodan ajan, mutta Saksan luhistuttua syksyllä uskaltautuivat britit Itämerelle tukemaan valkoisia joukkoja Venäjän ajaututtua valankumousten myötä sisäiseen sekasortoon. Toisekseen britit halusivat valvoa, että saksalaisjoukot vetäytyvät Baltian saaselepoehtojen mukaisesti.

Purjehduskaudella 1919 Ison-Britannian kuninkaallisen laivaston tehtäväksi Itämerellä käskettiin Suomenlahden etelärannikon varmistaminen, rannikon tuntumassa käytävien taisteluiden tukeminen ja ”Itämeren Punalippuisen laivaston muodostaman uhan eliminointi”. Suomi ja maan valtionhoitajana toiminut kenraali Mannerheim suhtautuivat brittien toimintaan suopeasti. Muodostihan Venäjän bolševikkivaltio uhan myös Suomelle.

Laivastonsa tukeutumispaikaksi britit esittivät Koivistoa Viipurinlahden suulla. Suomen laivasto tuki brittien toivomuksesta laivasto-osastoa niillä vaatimattomilla suorituskyvyillä, jotka sillä ensimmäisenä varsinaisena purjehduskauteen oli.

Suomen laivaston tehtäväksi tuli erityisesti Koiviston redille ankkuroituneen kuninkaallisen laivaston suojaaminen Koivistonsalmen suunnalla. Koivistonsalmea suojasivat saksalaisten ja suomalaisten laskemat miinoitteet, brittien laskema sukellusveneverkko ja sulku suojaavat Suomen laivaston alukset. Suomalaiset S- ja C-luokan torpedoveneet ankkuroivat vartiopalvelukseen Alvatinniemen edustalle ja A-luokan ve-

Synnyinään seikkailija ja konspiraattori Venäjän meriväen luutnantti Yrjö Ilmari Roos veljensä Artun kanssa studiokuvassa 1915 Kuopiossa. Rannikkolai- vueen ja myöhemmin laivaston vt. komentajaksi noussut Yrjö Roos tunnettiin lujatahtoisena ja taipumattomana meriupseerina.

neet luotsasivat aluksia miinaesteiden lomitse.

Suomen vastaperustetulle laivastolle yhteistoiminta maailman mahtavimman merivallan kanssa tarjosi mahdollisuuden kehittää toimintatapoja ja muutoin varsin kokemattoman henkilökunnan osaamista. Briteille laivastojen yhteistoiminnan päämäärä oli kenties Suomen poliittisen tuen varmistaminen sitouttamalla suomalaiset Pietarin saartoon tai jonkinlainen toive suomalaisista alueen olosuhteet tuntevina paikallisoppaina. Siinä vartiopalvelus itäisellä Suomenlahdella ei vaatinut juuri erityisosaamista vaan enemmänkin lehmän hermoja.

Itämeren punalippuisen laivaston menetettyä taistelukykyänsä ja itsenäistyneiden Baltian maiden tilanteen vakau-

duttua alkoi brittien kiinnostus Itämeren kohtaan laimeta. Sotapalvelus laivastossa oli kestänyt vuosia, maksanut maltaita ja laivaston miehistö alkoi kaipailla jo kotiin. Taistelutoiminta hiipui syksyn tullen ja Koiviston ankkuripaikka hiljensi lopullisesti joulukuussa. Vastaperustettu itsenäisen Suomen laivasto oli nyt ilman saksalaista tai englantilaista apua ja otti ensimmäisiä haparoivia askelia kohti yhdeksi maailman parhaista pienistä laivastoista.

Komentaja Ville Vänskä palvelee apulaisosastopäällikkönä Merivoimien esikunnassa. Artikkelin perustuu hänen syyskuussa 2025 ilmestyneeseen kirjaansa Torpedovene S2 – Tsaarin ja Suomen palveluksessa.

Kuva: Sotamuseo/Puolustusvoimat.

Kadettitoverikunnan 100 kestäväää kunnian vuotta

TEKSTI: MARKO PALOKANGAS

Itsenäisen Suomen kadettikoulun, mutta erityisesti sen oman oppilaskuntayhdistyksen, Kadettitoverikunnan satavuotinen historia on hyvin värikäs. Yhteisön elinjaksolle mahtuu muun muassa kaksi veristä kansallista sotaa, useita kansainvälisiä sotia tai kriisejä, kymmeniä lamakausia sekä jatkuva yhteiskunnallinen muutos. Näiden ja monien muiden asioiden kanssa kamppailu ja niistä selviäminen ei ole yhdellekään satavuotiaalle yhteisölle mikään itsestäänselvyys.

Suomalaisen upseerikoulutuksen monisäikeinen historia on myös aikojen saatossa synnyttänyt omintakeisen sisäisen perinnejä kasvatusympäristön, josta jokainen kadettiupseeri on saanut omansa – niin

hyvässä kuin pahassa. Kautta aikojen kadettien perinteisiin ovat myös kuuluneet toverikuntatoiminnan erilaiset piirteet ja toimintamuodot. Niiden ilmentymänä opintiansä alkutaipaleella tarpova upseeristo on saattanut muo-

dostaa voimakkaan yhteenkuuluvuuden tunteen lujittaman ja ammatistaan ylpeän veljeskunnan.

Haapaniemen upseerikoulujen perinteiden siirtymisestä sellaisenaan Venäjän vallan aikaisiin kadettikouluihin on har-

MARKO PALOKANGAS

vojen säilyneiden dokumenttien valossa vaikea esittää yhtä tulkintaa. Vähäisessä määrin säilyneisiin asiakirjoihin ja perimätietoihin nojaten selviää kuitenkin se tosiseikka, että vuonna 1808 Haapaniemen Kadettikoulun lakkauttaminen Suomen sodan kynnyksellä aiheutti vaaratilanteen perinteiden jatkuvuudelle. Sodan aikana Haapaniemen Kadettikoulun alue jäi osapuolten yhteisellä sopimuksella sotatoimien ulkopuolelle. Täydellisen hävityksen sijaan asia siis ratkesi upseerikoulutuksenkin jatkuvuuden kannalta edullisemmaksi.

Sodan lopputuloksen seurauksena, Suomen tultua liitettyksi suuriruhtinaskuntana osaksi Venäjän valtakuntaa, oli Samuel Möllerin laatima kirjallinen selostus Haapaniemen Kadettikoulun tarkoituksesta ja esitys upseerikoulutuksen jatkamisesta. Ne edesauttoivat syntyneen perinnetietaisuuden siirtymistä edelleen Kenttämittäuskoulun oppilaille.

Keisarillisen Suomen Kadettikoulun Toverikunta

Vuonna 1821 perustettu Toverikunta sai esikuvansa Haapaniemessä toimineesta edeltäjästään, ”Vanhojen neuvostosta”. Tärkeintä haapaniemeläisen ja suomalaiskansallisen upseerikoulutuksen henkisen perinnön säilymiselle oli, että uudessa Suomen Kadettikoulussa jatkoi toimintaansa Haapaniemestä peräisin oleva kadettien oma Toverikunta. Sille ei löytynyt vastinetta muista Venäjän sotakouluista.

Kadettikoulun henkilökunta suhtau-

tui ja asennoitui Toverikuntaan tietävästi neutraalisti. Etenkin kenraalimajuri Peter Georg Thesleffin otetta ja suhtautumista kadetteihin humanina, hyvän tahtoisena ja oikeamielisyyttä korostavana johtajana ihailtiin opiskelijoiden keskuudessa. Thesleffin seuraaja eversti Eberhard von Dittmars puolestaan omasi asioihin kadettien mielestä tyystin ”venäläisen katsantokannan”. Pedanttina, osin epäluuloisuuteenkin taipuvaisena upseerina hän loi Suomen Kadettikouluun venäläistyyllisen urkinta- ja ilmiantojärjestelmän, jolloin Toverikunnan toiminta joutui salaseurana lakkautetuksi.

Seuraavan koulunjohtajan, kenraalimajuri Johan Reinhold Munckin tullessa koulun johtajaksi marraskuussa 1843 urkinta lopetettiin, kurista ja kasvatuksesta kuitenkin tinkimättä. Toverikuntakin sai Munckin hiljaisella suostumuksella tarvittaessa jatkaa toimintaansa ja kadettikasvatus palautui uuden, haapaniemeläisen suomalaisjohtajan myötä perinteille urilleen.

Toverikunnan suomalaiskansallinen kasvatus ja traditiot säilyivät siten, venäläisvaikutteista sekä johdon venäläistämisyrittäksistä huolimatta, aina koulun lakkauttamiseen saakka eräällä tavalla Göran Magnus (Yrjö Maunu) Sprengtportenin hengessä. Toverikunnan arvojen ja toiminnan taustalla oleva ihanteellisuus oli käsin kosketeltavaa. Haapaniemeläisen perinteen ja samalla kuri- ja kasvatusperinteen voimakkain ilmentymä oli kaiketi juuri Haminan kadettien itsensä muodostama Toverikunta, jonka organisaatio ja toiminnan painotukset vaihtelivat eri aikakausina. Ilman Toverikunnan kasvatuksellista toimintaa Suomen Kadettikoulun suomalaiskansallisesta omaleimaisuudesta ei olisi paljoa kerrottavaa.

Itsenäisyyden ajan toverikuntatoiminta

Noin viisi vuotta sen jälkeen, kun itsenäisen Suomen Kadettikoulu aloitti toimintansa, päättivät kadetit perustaa keskuudestaan vuonna 1925 toverikunnan, jonka tehtävänä oli edustaa kadetteja koulun ulkopuolella ja samalla toimia eri kadettikursseja yhdistävänä yhdistyksenä.

Aloitteen olivat tehneet Kadettikoulun entiset oppilaat, eli jo koulusta valmistuneet kadettiupseerit. Varsinaisena aloitteen tekijänä tässä asiassa oli juuri Kadettikoulusta valmistunut vänrikki Ilmari Rytönen, jolla oli ollut hyvä

tilaisuus kadettiväapelinä seurata oppilaiden keskinäisten suhteiden kehitystä. Lisäksi Rytönen oli ”nähty mihin suuntaan asiat Kadettikoulussa olivat menossa”. Osa Kadettikoulusta jo valmistuneista upseereista oli nimittäin sitä mieltä, että rehti kadettihenki oli hiipumassa ja että huippuunsa kehitetyt muodolliset seremoniat olivat syrjäyttämässä Kadettikoulussa varsinaisia aatteellisia perinteitä. Näihin seikkoihin haluttiin muutosta virallistamalla Kadettitoverikunnan asema.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että Kadettitoverikunnan perustamisella ja sen toiminnalla oli alusta alkaen suuri merkitys kadettien elämässä. Henkiset harrastukset, huvittelu, vapaa-ajanvietto, juhlat ja yhteistoiminta toivat kadettien opiskeluarkeen kaivattua vaihtelua.

Ei nimi yhdistystä pahenna, jos ei yhdistys nimeään

Perustamisen ja alun jälkeen, vuosien kuluessa, toverikunnan toiminta muuttui yhä monipuolisemmaksi, minkä vuoksi sen organisaatiota jouduttiin kasvattamaan ja uusimaan myös sääntöjä. Alun perin yhteisön nimeksi valittiin Haapaniemen ja Haminan perinteitä kunnioittava Kadettitoverikunta. Nimi kuitenkin muutettiin jo huhtikuun 11. päivänä 1927 pidetyssä vuosikokouksessa Kadettikoulun Oppilaskunnaksi. Syitä nimenvaihdokselle oli useita, vaikka virallisesti sitä myöhemmin perusteltiin vertailukelpoisuuden näkökulmasta ”muitten korkeakoulujen mukaisesti oppilaskunnaksi”. Toisena selityksenä on esitetty ”käytännöllisiä syitä”.

Todellista syytä Kadettitoverikunnan nimenmuutoksesta vuodesta 1927 lähtien Kadettikoulun Oppilaskunnaksi ei ole kirjattu pöytäkirjoihin, mutta yksi osatekijä saattaa olla aikakaudella vallinnut jääkäriupseerien ajama kaikesta venäläisyydestä ja tsaarinajan perinteistä luopuminen. Toverikunta nimenä viittaasi hyvin vahvasti Keisarillisen Suomen Kadettikoulun aikaiseen toverikuntatoimintaan ja sana ”toveri” myös osaltaan venäläiseen kulttuuriin ja sotilasperinteisiin.

Vaikka nimi muutettiin virallisesti vuonna 1927 Kadettikoulun Oppilaskunnaksi, vakiintui se kadettien keskuudessa ja puhekielessä nopeasti ”Kadettioppilaskunnaksi”. Vuoden 1929 uusiutuisa säännöissä nimi oli jo kirjoitettu muotoon Kadettioppilaskunta.

Sodan tuulet oppilaskunnassa

Sodan ensimmäiset pilvet Suomen taivaalla heittivät varjon myös Kadettioppilaskunnan toimintaan. Jo kesällä ja viimeistään syksyllä 1939 sodan uhka ilmentyi käytännön varautumis- ja valmistautumistoimina, kuten erikseen linnoitustyöjärjestelyitä varten perustetussa oppilaskunnan toimikunnassa.

Talvisodan jälkeen vuoden 1940 aikana tehtiin myös päätökset liittyä oppilaskuntana Suomen ylioppilaskuntien liittoon sekä ottaa Kadettioppilaskunnan suojelukseen talvisodassa kaatuneelta kadettiveljeltä sotaorvoksi jäänyt ”kummilapsi”. Ottopojaksikin kutsutun kummilapsen ottaminen oppilaskunnan suojelukseen, jos mikään kuvastaa kadettiverillistä vastuuntuntoisuutta ja kadettien keskuudessa muodostunutta yhteishenkeä.

Kesällä 1941 syttynyt jatkosota näytti vaikuttaneen oppilaskunnan toimintaan samoin kuin talvisota. Kesästä 1941 lähtien Kadettioppilaskunnan kokoukset vaikuttivat jääneen tauolle. Sota-aika vaikutti selvästi oppilaskunnan toimintaan, sillä kesällä 1942 kuraattori Kontiopää avasi vuosikokouksen painavin sanoin muistuttamalla ”mieliin ne sekä sisäisesti että ulkonaisesti poikkeukselliset olosuhteet, joissa Kadettioppilaskunta joutuu toimimaan”.

Uusi kortteeri Santahaminassa – Olutkellarin perustaminen

Haminan aikana eli Keisarillisen Suomen Kadettikoulussa oppilaskunta oli vuokrannut kadeteille erillisen kerhuhuoneen, mitä kutsuttiin kortteeriksi.

Se oli kadettien olohuone, missä kadetit saivat vapaasti polttaa tupakkaa ja keskustella vapaammin ja laulaa ja vähän juodakin. Vaikka Santahaminassa oli 1940-luvulta alkaen ollut Kadettikerho, eli päärakennuksen nykyisen sotilaskodin paikalla ollut kadettien vapaa-ajan tila, niin alkoholin anniskeluun luvallista kerhohuonetta Santahaminassa ei ollut vielä 1960-luvulle tultaessa.

Toisaalta kadettien oli mahdollista vierailla iltaisin Santahaminan upseerikerholla, mutta sekään ei aina ollut paras paikka rentoutua, kun siellä oli ilanvietossa usein myös vanhempia upseereita. Sen sijaan Kadettioppilaskunta ajoi väsymättä asiaa ja esitystä perustaa Kadettikoululle oma oluenmyyntitila johonkin sopivaan paikkaan.

Tässä auttoi innokas ja asiaan myönteisesti suhtautunut Kadettikoulun johtaja Magnus Haaksalo. Olutkellarin tarkoituksena oli toimia ennen kaikkea kadettien rentoutumispaikkana omassa tutussa ympäristössä vapaa-aikana sekä mahdollistaa kadettien keskinäisten suhteiden lujittamista ja henkilökohtaisten vieraiden kutsumista ”mukavaan ympäristöön”. Mielenkiintoinen yksityiskohda Olutkellarin toiminnasta löytyy pysyväiskäskyn lopusta: ”Korostetaan, että olutkellari on toistaiseksi kokeilukäytössä. Jokainen kadetti vastaa käyttäytymisestään ja oluen nauttimisestaan.” Kokeilukäyttö on jatkunut aina 2020-luvulle saakka, ollen edelleen 100-vuotiaan Kadettiverikunnan toiminnan yksi keskeisistä paikoista ja myös osaltaan yksi vakiintuneiden taloudellisten resursien tukipilareista.

Kadettikasvatus, upseeriperinteet ja yhteisöllisyys

Tultaessa 1990-luvun alkuvuosiin, uudistettiin upseerikoulutuksen tutkintorakennetta merkittävästi. Upseerin tutkinnon muuttaminen ylemmäksi korkeakoulututkinnoksi pidentäisi kurssiaikaa aiemmasta kolmesta opintovuodesta neljään. Maanpuolustuskorkeakoulun perustaminen vuonna 1993, yhdistämällä Sotakorkeakoulu ja Kadettikoulu, sekä Taistelukoululla järjestettyjen täydennyskoulutuskurssien keskittäminen yhden korkeakoulun alaisiksi toiminnoiksi vaikuttivat niin oppilaskuntatoiminnan kuin upseeriperinteiden ja -kasvatuksen pyhään kolmiheyteen.

Tuossa vaiheessa kadettiperinteet ja Kadettioppilaskunnan toiminnan perusteet olivat vaarassa kadota kokonaan. Jälkikäteen arvioituna, tuolloin kiireellä tehty opetussuunnitelmien uusiminen, joidenkin vaikutusvaltaisten upseerien kritiikiton suhtautuminen tutkinto- ja upseerikoulutuksen uudistusten seuranaisvaikutusten arviointiin sekä siviiliyliopistoille tyypillisten koulutus suunnittelijoiden armeijan kasvattaminen upseerikouluttajien kustannuksella jättivät taka-alalle upseeriuteen liittyviä tärkeitä perinne- ja kasvatuksellisia asioita. Vääristymiä oli muodostumassa ja niin kovaa vauhtia, että kadetit itse huomasivat sen ja puuttuivat asiaan.

Onneksi nuo vuodet kadettiperinteiden valinkauhassa jäivät vain väli-vaiheeksi, jota jo nyt voi muistella mitä suurimman kritiikittömyyden aikakauteena, yhtäältä tehtyjen uudistuspäätösten osalta ja toisaalta yrityksenä ajaa alas satojen vuosien historiaa sekä perinteitä, mitä tulee perinteiden järjestelmälliseen vaalimiseen. Tämä jääköön kadettiupseeristomme mieliin synkkänä aikana, joita ikävä kyllä tulemme vielä kenties kohtaamaan muissa upseerikoulutukseen ja sen eri tutkintotasoihin kohdistuvissa uudistuksissa.

Nimenmuutos takaisin Kadettiverikunnaksi

Maanpuolustuskorkeakoulun perustamisvaiheessa vuonna 1993 Kadettikoulun nimi muutettiin virallisissa yhteyksissä Maanpuolustuskorkeakoulun Perustutkinto-osastoksi. Tilanne tavallaan ”normalisoitui”, kun upseerikoulutuksen 225-vuotisjuhlan paraatissa Santahaminassa 19. maaliskuuta 2004 puolustusvoimain komentaja, amiraa-

li Juhani Kaskeala juhlapuheessaan toi esille halunsa perinteisiin vedoten rehabilitoida sotakoulun nimi takaisin Kadettikouluksi. Näin tapahtuikin ja asetustekstin tarkistuksessa nimi muutettiin virallisesti vuoden 2006 alussa.

Ei ole millään tavalla sattumaa, että jälleen kerran kadetit olivat hereillä ja kiinni ajan pulssissa. Tosin Kadettikoulun nimen muuttaminen ja sen vahvistaminen asetuksella vuonna 2006 ei millään tavalla liity oppilaskunnan nimenmuutokseen, ihme kyllä. Kadettioppilaskunnan ylimääräisessä kokouksessa marraskuussa 2006 asiaa kuitenkin käsiteltiin sääntömuutoksen nimissä.

Kadettioppilaskunnan säännöt ja sitä myötä nimi muutettiin hallituksen tekemän esityksen perusteella oppilaskunnan yksimielisellä päätöksellä alkuperäiseen muotoonsa eli Kadettitoverikunnaksi. Samassa yhteydessä päätettiin rekisteröidä yhdistys Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin nimellä Kadettitoverikunta ry. Yhdistyksen virallistaminen ja rekisteröinti taas liittyy siihen, että kadettien Olutkelarin alkoholin anniskelulupa edellytti rekisteröityä yhdistystä, joten yhdistysrekisteriin siirtyminen oli pakon sa-

nelema toimenpide. Oluella oli siis pakottava voima saattaa tämäkin yhdistys viimein yhdistysrekisteriin ja lailliseksi sekä järjestäytyneeksi yhteisöksi.

2020-luvulla voimassa oleva tutkintorakenne pääosin tukee upseeri- ja perinnekasvatusta. Sata kunnian vuotta täyttävä Kadettitoverikunta elää ja voi hyvin vielä vuonna 2025. Perustamisestaan lähtien toverikunnan tärkeimpinä tehtävinä ovat olleet kurssien välisen hengen parantaminen, perinteiden ylläpitäminen sekä kadettihengen ymmärtäminen.

Kunnioitettu Kadettitoverikunta

Kadettitoverikunta voi syystä olla ylpeä historiastaan ja ennen kaikkea katsoa luottavaisin mielin tulevaisuuteen. Minulle, yhtenä lukuisista Kadettikoulun käyneistä upseereista, aikanaan Kadettioppilaskunnan jäsenestä, sittemmin Kadettikunnan monista jäsenistä, Kadettitoverikunta on aina merkinnyt sekä ilmentänyt voimakasta aatteellista ylpeydetunnetta, yhteenkuuluvuutta, uhrimielttä kunnioittavaa nöyryyttä sekä yli 100-vuotisten kunniaikkaiden kadetti- ja upseeriperinteiden vaalimista. Nämä kaikki tunteet yh-

distyvät Kadettitoverikunnan historiassa sekä monipuolisessa toiminnassa, joka edelleen perustuu vahvaan arvopohjaan. Tuntemalla menneisyytemme, voimme myös katsoa luottavaisin mielin tulevaisuuteen.

Juuri tätä tarkoitusta varten yhteisöille – kuten nyt Kadettitoverikunnalle – tehdään historiikkeja, jotta tietoisuus menneisyydestä faktoihin perustuen antaa suuntaviivoja tulevaisuudelle ja parhaimmillaan syventää yhteisön jo entisestään vahvaa koheesiota. Valmistuttuaan teos toivon mukaan valottaa ja antaa virikkeitä opiskelijayhteisön toiminnasta, elävistä kadettiperinteistä ja rikkaasta kasvatuksen tapakulttuurista.

Kadettitoverikunnan 100-vuotishistoriateos kantaa Kadettikunnan tunnuslauseesta mukailtua Kadettitoverikunnan yhteisölle ominaista ja hyvin sen toimintaa kuvaa toteamusta *Kestävä kunnian tiellä*. Kunnian ja isänmaan puolesta – kadettiperinteitä kunnioittaen. Olkoon Kadettitoverikunta nyt ja aina kestävä kunnian tiellä!

*Everstiluutnantti, dosentti, ST
Marko Palokangas*

Kuvat: Eetu Kolehmainen/Ruotuväki ja Upseeriliitto. Kuvanmuokkaus Pasi Väättäinen.

Aseet sotilasheraldiikassa

Aseet, erityisesti miekka, ovat keskeinen osa sotilasheraldiikkaa ja niitä voidaan löytää monista eri sotilasmerkeistä ja tunnuksista. Tarkastellaan muutamia niistä.

Vähiten tunnettu lieene toteutumatta jäänyt Kalevan Miekan ritarikunta. Vuonna 1928 vapaussodan muistojuhlien vieton yhteydessä valtiojohtossa heräsi ajatus Mannerheimin ja jääkäri liikkeen muistamisesta kunniamerkillä. Akseli Gallen-Kallela suunnitteli mustaksi emaloitavan helmikärkisen mantovanristin, jonka keskelle hän sijoitti muinaissuomalaiseen muotoon tehdyn Kalevan miekan. Miekka ja siitä tuiskevat liekit kuvaavat sitä palavaa intoa, joka nosti Suomen jääkäri nuorison isänmaansa pelastukseksi. Vaaleanvihreillä juovilla koristeltu tummanvihreä nauha edusti jääkärien perintöä ja luminen kuusenoksa talvista taistelua.

Uutta ritarikuntaa ei koskaan perustettu, mutta keskustelu ”erikoisesti urhoollisuudessa kunnostautuneille sotilashenkilöille” myönnettävästä sekä ilman nauhaa kannettavasta kunniamerkistä konkretisoitui myöhemmin Mannerheim-ristissä. Siinä miekat on kuvattu historiallisen Karjalan vaakunan tapaan. Heraldisesti selitettynä kaksi esiin työntyvää, toisiaan vastaan iskevää käsivartta, joista oikea, haarniskoitu, pitelee miekkaa ja vasen, rengaspanssarin peittämä, paljaassa kädessä käyrää sapelia; kaikki hopeaa, paitsi aseiden kahvat kultaa. Sama asetelma toistuu niin Karjalan prikaatin joukko-osastotunnuksessa kuin sotilaallisista ansioista myönnettävissä Vapaudenristeissä. Vapaudenristissä miekat ovat seppeleen päällä nauhassa. Sodan ajan ansioista on myönnetty Suomen Leijonan ja Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan kunniamerkkejä miekkojen kera. Kunniamer-

kissä olevat miekat ovat pitkiä ja suoria, ja ne on asetettu ristikkäin ristin taakse.

Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkkien jako käytännössä lakkasi sotien päätyttyä ja maanpuolustusansioista palkitseminen kuormitti muiden ritarikuntien jakokiintiötä. Niinpä esitettiin perustettavaksi uusi kunniamerkki. Tämä konkretisoitui vuonna 1978, kun Sotilasansiomitali otettiin käyttöön. Se voidaan myöntää palveluksessa kunnostautumisesta, erityisestä neuvokkuudesta, aloitteellisuudesta tai pelottomasta toiminnasta vaaratilanteessa. Puolustusvoimien hyväksi tehdystä poikkeuksellisen ansiokkaasta työstä mitali voidaan myöntää myös Puolustusvoimiin kuulumattomalle henkilölle.

Graafikko Gustaf von Numersin suunnitteleman Sotilasansiomitalin etupuolella on ristin päällä Suomen vaakuna. Vaakunan värit näkyvät punaisessa nauhassa ja sen kolmessa keltaisessa raidassa. Pronssinvärisen mitalin kääntöpuolella on pystyasennossa oleva liekehtivä miekka, mikä pohjautuu Gallen-Kallelan piirroksiin. Miekkaa ympäröivät sanat *Puolustusvoimat – Försvarsmakten*.

Viimeisimpänä ja samaa muotokieltä edustavana on vuonna 2017 käyttöön otettu valmiusyksiköiden tunnus. Sen tuli ilmentää iskukykyä ja nopeutta ollen samalla selkeä ja ymmärrettävä. Merkki on heraldisesti selitettynä oliivinvihreällä mustareunaisella kilvellä keltainen, liekehtivä, ylöspäin suunnattu nuoli. Tämän lomapuvussa käytettävän version lisäksi on myös mustalla nuolella oleva malli palveluspuvun kanssa käytettäväksi ja sinisellä kilvellä oleva malli Merivoimien valmiusyksiköille.

Edellä mainitut tunnukset ovat vain keihäänkärkijoukkojen tai yksilöiden kantamia. Helpoiten aseita löytää jokai-

sen sotilaan kantamasta joukko-osastotunnuksesta. Miekka esiintyy itsenäisenä kahdeksassa tunnuksessa, Suomen vaakunaleijonan kantamana neljästi ja Satakunnan karhun kantamana kahdesti. Miekat ovat pääasiassa suoria, paitsi kun ne on kuvattu vaakunaleijonan tai Karjalan vaakunan osana, jolloin toinen miekoista on sapelimainen eli kaa-reva. Satakunnan ja Karjalan vaakunat pohjautuvat 1500-luvulta. Tykinputket on esitetty kolmessa tunnuksessa. Utin jääkäri rykmentin joukko-osastotunnusena on siivitetty nuoli. Nuoli on jääkärilipuista tuttu ja kuvaa nopeutta ja se on aselajin luonteen mukaisesti siivitetty. Siivitetty nuolet esiintyvät jo Laskuvarjojääkärikoulun vuonna 1965 käyttöön otetun lipun kulmissa. Sieltä ne ovat siirtyneet barettimerkkiin ja koulutushaaramerkkiin.

Laskuvarjojääkärien lisäksi ase löytyy myös sotilassoittajien barettimerkistä, johon on kuvattu miekka yhdessä lyyran kanssa. Merivoimien barettimerkissä on ankkurin lisäksi Suomen vaakunasta tuttu leijona, joten siitäkin löytyy miekat. Myös Rajavartiolaitoksen karhunpääntunnuksesta löytyy havun lisäksi miekka. Koulutushaaramerkeissä esiintyy useita eri versiota kivääristä, kranaatista ja miekasta sekä käsikranaatti, ohjus, nuoli, panssarivaunu ja tykinputki.

Jussi Ahokas

Kapteeniluutnantti Jussi Ahokas palvelee Maanpuolustuskorkeakoulussa oppilasupseerina. Palstan kirjoitukset tarkastelevat sotilasperinteitä.

Pirullisen behaviorismin paluu

Kun katselee kentän laidalta lasten tai nuorten jalkapalloharjoituksia, tulee sellainen vaikutelma, että harjoitteluajasta suurimman osan puhuu valmentaja ja muut kuuntelevat tai ovat kuuntelevinaan. Tekemistä on vähän, eivätkä perustaidot kehity. Olemme hiljalleen nielleet sosiaalisen konstruktion kielellisen ansan. Sanat ja puhe ovat korvanneet tekemisen. Behavioristisesta toistamisesta on päästy irti.

Se on ymmärrettävää siitä näkökulmasta, että tekeminen paljastaa muille taidollisen tason. Ketään ei haluta nolata kömpelyyden, motorisen rajoittuneisuuden tai asenteen vuoksi. Kun olemme hyväksyneet ylipersonallisen yksilöllisyyden perushyveeksi, puhe on tapa peittää toiminnan osaamattomuus tai supertaito, joka tekee muut paremmiksi tai osaamattomiksi. Mitä enemmän korostamme tasa-arvoa, sitä enemmän myös tasapäästämme.

Yhtenä syynä tekemisen vähyteen ja motorisen toistamisen yhteiskunnalliseen katoamiseen on ollut aikaisempi nolaamisen kulttuuri. Ennen monet valmentajat ja opettajat käyttivät puutteellista suorittajaa esimerkkinä siitä, miten jotakin asiaa ei tehdä, ja virheet henkilöityivät. Vastaavasti myös loistosuoritukset henkilöityivät.

Myös jatkuva kehittämisen pakko tuo perustaitojen opetteluun painetta. Jatkuva palautteen antaminen ja pakolliset kehittämisosauudet tehdään keskustelemalla, mutta rajallinen aika ei mahdollista tekemällä kehittymistä. Kaikki kuitenkin tiedämme, kuinka paljon jonkin liikkeen oppiminen vie aikaa. Sen sijaan puhumalla ja korostamalla verbalista itseilmaisua on helppo oikoa mutkat suoriksi. Puheen kautta voidaan todeta, että ”kaikki ymmärtävät ja sitoutuvat”, mutta diskursiivisuus ei paljasta osaamattomuutta.

Osaaminen mitataan tekemällä. On kuitenkin helpompaa käyttää runsaasti aikaa keskustelemaan toiminnan palautteeseen, kuin toistaa tekemällä kehitettäväksi havaitut puutteet. Näin osoitamme aikamme hienotunteisuutta ja kohteliaisuutta, jotta kukaan ei vain ahdistuisi kohdatessaan osaamattomuutensa.

Behaviorismin palauttaminen johtamisen ja opettamisen työkaluksi olisi helposti omaksuttavissa. Aikamme digitalisaatio tukee hyvin audiovisuaalista kommunikointia. Jos kotona astianpesukone vuotaa, on kätevää avata videopuhelu ammattilaiselle, joka näyttää konkreettisesti, mitä tiivistettä tai napulaa painetaan sen sijaan, että aletaan selata valmistajan ohjekirjaa.

Ajatus kirjoitetun tekstin ja loputtoman puheen ylivallasta ihmisen mittana on lapsellista. Ihminen on aina oppinut ja kommunikoinut myös tekemisen ja toistamisen kautta, matkimalla. Jos voisimme pysäyttää päiväksi vesihöyryä tuottavan puheen maailmasta ja toimisimme tekemisen varassa, varmaanakin huomaisimme, mitä oikeastaan pitää tehdä ja kuinka paljon tuotamme jonninjoutavaa puhesaastetta ilmoille.

Tulevaisuudessa pyörää ei tarvitse keksiä uudestaan. Kun valmentaja tai opettaja itse pystyy näyttämään oppijoille jonkin suorituksen tai selittämään jonkin asian ymmärrettävästi, sitä harjoitellaan vaiheittain ohjatusti ja lopulta kokonais-suoritusta toistetaan riittävän monta kertaa. On saavutettu yksi tapa toimia, jota taidon lisääntyessä voi soveltaa. Kuulostaa vanhalta mutta on tuoreen toimivaa. Behaviorismia ja matkimista tukee myös audiovisuaalinen kulttuuri – niin hyvässä kuin pahassa.

Kun joku oppilaista tai opiskelijoista kyseenalaistaa jonkin perustoiminnon opettelun, häntä voi kohteliaasti pyytää

tekemään sen. Jos hän osaa sen, hyvä. Jos ei, osaamattomuus kertoo ilman sanojakin sen, miksi sitä pitää harjoitella. Se, että on kuullut jostakin puhuttavan, ei tarkoita sitä, että ymmärtää, hallitsee tai osaa jotakin – saati pystyy sitä muille opettamaan.

Behaviorismin väärinymmärrys johtuu usein siitä, että se nähdään katkaistuna pätkänä eikä jatkuvasti elävänä ja kehittyvänä kestossa tapahtuvana ilmiönä. Paradoksaalisesti kyse on loputtomasta itsekonstruktiosta. Sosiaalisen konstruktion vamma on siinä, että joukossa myös tyhmyys kirkastuu. Tästä esimerkkinä on mediotuneen maailmamme trendi, nautinnonhalu, ja ”vapaus”-propaganda.

Kun kehityssaarnaajat ja -konsultit saavat jalan asioiden tekemisen ovenväliin, jo toimiviin käytänteisiin tuodaan usein niin paljon asioita, että toiminnan opetteluun ei jää perusasioiden oppimiselle aikaa. Sen sijaan parveillaan, häröilläään ja multitaskailaan kaikkea oppimatta mitään syvällisesti. Tätä tukee taustalla oleva laajempi ajatus suurten kertomusten kuolemasta sekä totuuden ja oikean suhteellisuudesta. Näin ollen uudet sukupolvet kasvavat siihen, että kaikki on vain mielipiteitä, kaikki lait ja säännöt. Yksilö kokee vahvasti oikeudet itsestäänselviksi ja velvollisuudet kyseenalaistettaviksi.

Toisaalta aikamme tiedostava ja ”vapaa” yksilö on kyllä nopeasti huutamassa apua ja tukea, kun hän putoaa elämyselämänsä toiminnassa onnettomuuteen tai vaaraan. Leikkauspöydällä kukaan ei halua näkevänsä sosiaalista konstruktiota vaan odottaa leikkaavalta lääkäriltä oikeita suoritteita.

Älkäämme siis käyttäkö kallista aikaa kehittämiseen, vaan ajassa koeteltujen ja hyväksi opittujen toimintatapojen osaamisen harjoittamiseen. Behaviorismi on edelleen käypä tapa selvittää nopeita ratkaisuja vaativissa tilanteissa ja myös saada nautinnon ja vapauden huumassa kohti kuilun reunaa kaahaava joukko nopeasti järkiinsä, kontrolliin ja turvallisesti palautettua harmaan realismiin todellisuuteen.

Aki-Mauri Huhtinen

Mahdollista vai mahdotonta

Valtioneuvoston puolustusselonteko 2024 kuvasi Suomen turvallisuusympäristöä seuraavasti: ”Laajamittainen ja pitkäkestoinen sodankäynti palasi Eurooppaan, kun Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainassa helmikuussa 2022. Hyökkäys oli jatku-moa Venäjän aggressiivisille toimille Krimillä ja Itä-Ukrainassa vuonna 2014. Venäjän ja lännen vastakkainasettelu näkyy Suomen lähialueilla erityisesti laaja-alaisena vaikuttamisena. Suomen puolustuksen toimintaympäristö on epävakaa ja vaikeasti ennakoitavissa, ja turvallisuustilanne voi heikentyä nopeastikin. Suomella, joka sijaitsee sotilasstrategisesti merkittävällä alueella, on oltava jatkuva kyky vastata laaja-alaiseen vaikuttamiseen, pitkäkestoiseen sotilaalliseen painostukseen sekä vuosia kestävään laajamittaiseen sodankäyntiin kansallisin voimavaroin ja osana Natoa.” Sana Venäjä löytyy dokumentista 93 kertaa, joten en toista sitä enempää.

Voitaneen väittää, että kansainvälinen turvallisuusympäristö on tällä hetkellä heikoimmassa hapessa sitten toisen maailmansodan. Sotaa sen syvimmässä mielessä käydään Ukrainassa, jonka lähellä olevat valtiot seuraavat kauhulla tilanteen kehittymistä. Muun muassa Moldova pelkää sotatoimien laajen-tumista. Kaukasukselle on muodostunut jäätyneitä konflikteja, jotka tuntuvat ikuisuuksilta. Lähi-idässä ja Persianlahdella tilanne on äärimmäisen kireä. Koskaan ei voi tietää, milloin Aasiassa voi-si alkaa sapelien kalistelu.

Suomeen ei ole kohdistunut aseellista vaikuttamista, mutta olemme saaneet tuta laaja-alaisen vaikuttamisen elementtejä. Infrastruktuuriin on kohdistettu toimia. Vaikuttamista nähdään kyber- ja informaatioympäristöissä. On syntynyt uusia käsitteitä, kuten välineellistetty maahantulo. Itäraja on suljettu. Elämme poikkeuksellisia aikoja.

Puolustusvoimain komentaja totesi hiljattain Maanpuolustuskorkeakoulusta valmistuville sotatieteiden maistereille, että ”edessämme on todennäköisesti epävakaa ja vaikeasti ennakoitava tulevaisuus, jonka kehityskulkuja on vaikea ennakoita”.

Kun näin puhutaan, maailman menoa seuraavat kysyvät oikeutetusti itseltään – aika ajoin myös muilta, mihin suuntaan turvallisuustilanne on menossa. Kysymyksen ydin liittyy siihen, onko Suomi turvassa ulkopuolisilta uhilta. Aika moni kysyy uhkien toteutumisen todennäköisyyttä.

Vanha tapa tarkastella mahdollista uhkaa on tulo, jonka tekijöinä ovat potentiaalisen vastustajan kapasiteetti sekä sen poliittinen tahto käyttää voimaa (uhka = kyky x tahto). Yhtälön tekijöitä arvioimalla syntyy käsitys uhkien toteutumisen todennäköisyydestä, mahdollisuudesta tai mahdottomuudesta.

Tässä kohtaa on hyvä pitää mielessä, että poliittisen päätöksenteko autoritäärisissä järjestelmissä saattaa olla selkeästi nopeampaa kuin monissa länsimaissa. Aikaulottuvuus astuu siis mukaan ja asettaa omat vaatimuksensa suunnittelulle ja valmisteluille.

Todennäköisyys on ilmiön tapahtumisen yleisyyden mitta, jonka arvo voidaan ilmaista kvalitatiivisesti tai kvantitatiivisesti. En suosittelisi soveltamaan todennäköisyyksien laskentaa yllä esitettyyn kyky x tahto -kaavaan, sillä muuttuvia tekijöitä on liikaa. Saattaa olla parempi tarkastella maailman menoa akselilla mahdollinen – mahdoton.

Mahdollinen tarkoittaa jotain, joka ei ole varmaa, mutta jonka toteutuminen on teoreettisesti mahdollista. Mahdotto-muutta puolestaan kuvaavat sanat käsittämätön, ylivoimainen tai uskomaton.

Mitä sitten vastataan kadun miehen kysymykseen? Jos sanonta ”mikään ei ole mahdotonta” pitää paikkansa, uhkien realisoituminen on lopulta mahdollista. Tällä logiikalla on varauduttava kaikkien mahdolliseen.

Laaja-alaisen uhkien toteutumista on nähty ja tullaan näkemään normaali-oloissa. Ne moninkertaistunevat jouduttaessa poikkeusoloihin. Viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja yksittäisten kansalaisten yhteistyö varauduttaessa ”kaikkeen mahdolliseen” on kokonaisturvallisuusmallimme kulmakivi.

Suomen sotilaallinen puolustaminen perustuu tehokkaisiin suorituskykyihin, laajaan, hyvin koulutettuun reserviin ja taitavaan oman alueen käyttöön. Korkea maanpuolustustahto on keskeinen osa puolustuksemme uskotavuutta. Uskottava itsenäinen puolustus sai valtavan piristysruiskeen liittoutumisen myötä. Suomi voi saada merkittävää tukea liittolaisilta ja puolustus-yhteistyökumppaneilta.

Toivon mukaan nihkeästi orastava talouskasvu mahdollistaa sen, että Puolustusvoimat saa jatkossakin resurssit ylläpitää ja kehittää tarvittavat suorituskyvyt. Liittokunnan jäsenyys ja yhteinen puolustus suunnittelu lisäävät pelotetta ja kykyä uhkien toteutumisen ennaltaehkäisyyn.

Entä jos Suomi pysyy aseellisten selkkauksien ulkopuolella, mutta muualla palaa. Jäsenyys ja Naton 360 asteen periaate asettavat velvoitteen puolustaa liittolaisia Suomen rajojen ulkopuolella.

Puolustuskykymme tuki poliittisen johtomme pyrkimyksiä pysyä konfliktien ulkopuolella koko toisen maailmansodan jälkeisen kauden. Pidetään tilanne samana. Se on mahdollista.

MOT.

Heikki Välivehmas

Luutnantit saivat kylkiraudan kupeelleen

Tasavallan presidentti Alexander Stubb ylensi 29. elokuuta 109. Kadettikurssin ja 92. Merikadettikurssin luutnanteiksi sekä nimesi heidät Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen virkoihin. Syksyllä 2022 käynnistyneet sotatieteiden kandidaatin tutkintoon tähänneet opinnot on siten saatu päätökseen.

Sotatieteiden maisterikurssit puolestaan päätyivät ensimmäisen kerran nykymuotoisen Taistelukoulun historiassa kahden vuoden tutkintoon johtaneiden opintojen jälkeen elokuun 8. päivänä.

Kadettikunta toivottaa valmistuneille kursseille menestystä tulevilla palvelusurallaan. Kadettikunta toivottaa myös lämpimästi syyskuussa opintonsa aloittaneet 112. Kadettikurssin ja 95. Merikadettikurssin kadetit tervetulleiksi Kadettikuntaan.

Upseerimiekkahanke – mahdollistaja

Valmistuneiden kadettikurssien kadetit saivat elokuun 18. päivänä juhlallisessa seremoniassa kupeellensa kylkiraudan. Pääesikunnan päätöksellä poistettiin 1. heinäkuuta 1985 upseerimiekkaperushankintana korvattavien pukineiden luettelosta, eivätkä kyseisen vuoden syksyllä valmistuneet luutnantit enää saaneet upseerin perusvarustukseensa miekkaa.

Miekkojen luovuttamisen neljäskymmenen vuoden tauon jälkeen mahdollisti 2020-luvun alussa käynnistetty upseerimiekkahanke. Hankkeessa vastuunkantajina on ryhmä sellaisia vanhempia kadettiupseereja, jotka ovat halunneet nostaa tämän perinteisen upseeriuden symbolin uudelleen jaettavaksi. Upseerimiekkahanke on kansallisesti ainutlaatuinen ja upseerikunnian voimannäyttö, kuten Kadettikoulun johtaja, eversti Jukka Nurmi mainitsi jakotilaisuuden tervehdyspuheessaan. Miekkojen jaon vuonna 2025 ja sen jälkeen on mahdollistanut laaja lahjoittajien joukko, joiden joukossa on säätiöitä, yhdistyksiä, yrityksiä ja yksityisiä henkilöitä.

Kadettikoulun johtaja luovutti Maanpuolustuskorkeakoululla järjestetyssä luovutusseremoniassa kullekin 173 valmistuvalle kadetille henkilökohtaisen miekan, johon oli kaiverrettu valmistuvan kadetin sukunimi, etukirjaimet ja

kadettinumero. Kadetit olivat ennen tapahtumaa allekirjoittaneet myös *Miekkalupauksen*, jonka mukaan he muun muassa lupaaavat huolehtia upseerimiekasta sen arvolle sopivalla tavalla.

Kummikurssitoiminta

Kadettikurssien välisen kummikurssitoiminnan periaatteet on tarkistettu ja päivitetty säännöt on julkaistu Maanpuolustuskorkeakoulun 17. kesäkuuta päivättyllä asiakirjalla. Ohje on liitetty myös Kadettikunnan sääntökansioon. Kummikurssitoiminnan tarkoituksena on yhdistää eri kadettikurssit, ylläpitää kadettiperinteitä ja liittää opiskelunsa aloittanut kadettikurssi vanhempien kurssien kunniaakkaaseen joukkoon.

Kummikurssiohjeistuksen tarkistuksessa säilytettiin kahden kummikurssin malli – vanhempi ja nuorempi kummikurssi. Vanhempi kummikurssi on opiskelunsa aloittavaa kadettikurssia 50 vuotta vanhempi kurssi ja nuorempi kummikurssi on 30 kurssia vanhempi kadettikurssi. Kummikurssit määräytyvät opiskelun aloitusvuoden mukaan.

Kummikurssit voivat halutessaan osallistua nuorempien kadettien upseerikasvatukseen, erityisesti opintojen alkuvaiheessa. Kummikurssien toivotaan jakavan nuoremmille kadeteille oman upseerin uransa kokemuksia ja antavan näkökulmia kadettilupauksen merkityksen pohdinnalle. Kadettikoulu kutsuu kummikurssin edustajia eri tilaisuuksiin.

Kummikurssit voivat halutessaan tukea kadettien opiskelua kannustus-palkinoin ja stipendein. Kummit voivat osoittaa palkitsemisensa kadeteille esimerkiksi Kadettikoulun perinnepäivänä 20. maaliskuuta tai kadettien valmistumisen yhteydessä. Kummikurssi voi myös osallistua kadettien tukemiseen antamalla tukea edellä mainitulle upseerimiekkahankkeelle. Palkitsemisasioissa otetaan yhteyttä Kadettikouluun.

Kadettitoverikunta 100 vuotta

Kadettitoverikunta ry täytti 24. huhikuuta 100 vuotta. Yhdistyksen 100-vuotisjuhlallisuuksia vietettiin elokuussa siten, että päiväjuhla järjestettiin Maanpuolustuskorkeakoululla 14. elokuuta ja iltajuhla Tapahtumakeskus Koskenrannassa Helsingissä 16. elokuuta. Kadettikunta esittää parhaat kii-

HEIKKI POHJA

tokset Kadettitoverikunnalle juhlaista ja täsmällisesti järjestetyistä juhlallisuuksista.

Päiväjuhlan yhteydessä juljketttiin Kadettikunnan kustantama Kadettitoverikunnan historiateg Kestävä kunnian tiellä – Kadettitoverikunta 100 vuotta. Everstilutnantti, dosentti Marko Palokangas on tehnyt laajan taustatutkimuksen Kadettitoverikunnan historiasta ja on kirjan käsikirjoittaja. Tämä tutkimus ja kirjan julkaisu ei olisi ollut mahdollista ilman säätiöiden tukea. Kadettikunta esittääkin parhaat kiitoksen tutkimushanketta tukeneille tahoille.

Syyskokous

Kadettikunnan syyskokous järjestetään 25. lokakuuta Maanpuolustuskurssien Maneesissa Helsingissä ja verkkoyhteydellä. Kokouspäivä aloitetaan klo 10.00 ajankohtaisesityksellä. Alustuksen sekä järjestö- ja viestintätutkimuksen tulosten esittelyn jälkeen alkaa klo 12.30 syyskokous, jossa päätetään muun muassa Kadettikunnan vuoden 2026 hallituksesta, toiminnasta ja taloudesta. Syyskokouskutsu on julkaistu toisaalla lehdessä.

Constantem Decorat Honor

Heikki Pohja
Kadetti 7265

Ilmoittautuminen osallistumisesta eri tilaisuuksiin pyydetään tekemään viimeistään 16. lokakuuta 2025 Lyyti-tapahtumahallintajärjestelmässä:
https://www.lyyti.fi/KK_syyskokous2025

Niitä, jotka eivät halua syntymäpäivätietojaan julkaistavan, pyydetään siitä ilmoittamaan Kadettikunnan toimistoon 26.11.2025 mennessä. Sähköposti: [sabina.krogars\(at\)kadettikunta.fi](mailto:sabina.krogars(at)kadettikunta.fi), puhelin 050 470 7291 tai postitse: Kadettikunta ry, Eino Leinon katu 12 E 64, 00250 Helsinki.

Tilaukset pyydetään tekemään ensisijaisesti sähköpostilla Kadettikunnan toimistonhoitaja Sabina Kroqarsille: [sabina.kroqars\(at\)kadettikunta.fi](mailto:sabina.kroqars(at)kadettikunta.fi), puhelin 050 470 7291.

Kuvat: Pekka Intke.

XXVII Kaaderigolf Mikkeliissä 20. elokuuta 2025

Perinteinen Kaaderigolf järjestettiin tänä vuonna Etelä-Savossa Annilan Golfkeskuksessa 20. elokuuta 2025. Etelä-Savon kadettiipiiri vastasi tapahtuman järjestelyistä yhteistoiminnassa Annilan Golfkeskuksen ja Kadettikunnan toimiston kanssa.

Tapahtumaan virittäytyminen tehtiin edellisenä iltana järjestetyllä upseeripäiväallisellä Mikkelin Upseerikerholilla. Ennen päivällistä eversti evp Markku Riittinen valisti osallistujia savolaisista sotilasperinteistä aina 1600-luvulta alkaen päätyen Maavoimien esikuntaan ja Naton pohjoisen alueen johtoportaan Mikkeliin. Päivällisen aikana virinneistä keskusteluista päätellen tilaisuudelle oli tarvetta ja soisi, että käytäntö jatkuisi osana Kaaderigolfia seuraavissakin kilpailuissa.

Varsinaiseen kilpailuun oli ilmoittautunut 59 kilpailijaa ja yhden ilmoittautuneen ollessa estynyt kilpailuun osallistui lopulta 58 golfaria. Kilpailumuotona oli pistebogey. Erikoiskilpailuina olivat paras scratch, pisin draivi ja lähimmäksi lippua.

Annilan Golfkeskuksen toimitusjoh-

tajan Anneli Kaikkosen ja kilpailun johtajan Jukka Röytin ohjeistamana kilpailu aloitettiin yhteislähtönä kello 10.00.

Etelä-Savon kadettiipiirin puheenjohtaja, majuri evp Mika Barck sekä Kadettikunnan pääsihteeri, eversti evp Heikki Pohja keskittyivät kilpailijoiden kannustamiseen väylien varrella. Yhteisenä havaintona oli onnistuneita lyöntejä, mallittaisia harmistumisia ei niin onnistuneen lyönnin jälkeen sekä kannustavan reipas ja iloinen mieli tuloksesta riippumatta.

Kaaderigolfin voittaja oli everstilutnantti evp Pekka Intke (67.k) tuloksella 48 pistebogeyä. Hänen nimensä kaiverretaan Ripen pytty -kiertopalkintoon. Naisten sarjan paras pelaaja oli Ritva Ortamala tuloksella 34 pb. Parhaan scratch-tuloksen (75) pelasi everstilutnantti evp Kari Pohjala (65.k). Pisin draivi -kilpailun voitti kenraaliluutnantti evp Sakari Honkamaa (65.k). Lähimmäksi lippua -kilpailun voitti Heli Kakkola.

Etelä-Savon kadettiipiiri hyödynsi kotikenttätunsa täysimääräisesti piirin jäsenten Sami Piiran, Pekka Intken ja Lauri Kiianlinnan voittaessa oman sarjansa. Piirien välisen kilpailun voittaja

oli Etelä-Savon kadettiipiiri, ja kadettikurssien voittajaksi pelasi 65. Kadettikurssin joukkue.

Mauri Maunulan (1921–2024, 26.k) vuonna 2021 kilpailulle lahjoittama Golf-ikikaaderi-kiertopalkinto vanhimmalle osallistujalle luovutettiin seuraavaksi vuodeksi everstilutnantti evp Ilkka Tiioselle (48.k) Pohjois-Satakunnan kadettiipiiristä.

Osoitan erityisen kiitoksen toimitusjohtaja Anneli Kaikkoselle ja muulle Annilan Golfkeskuksen henkilöstölle sekä eversti evp Jukka Röytille kilpailun johtamisesta.

Vuoden 2025 Kaaderigolfia palkinnoilla tukivat Saimaa Brewing Company, Savon Sammutinhuolto Oy, K-Rautaristiina / E. Tukiainen Oy, Teroprint Oy, J. Rinta-Jouppi Oy, Mikkelin kaupunki sekä Kadettikunta ry.

Kiitos kilpailijoille reilusta ja kadettiupseerihenkisestä kilvoittelusta.

Mika Barck

Etelä-Savon kadettiipiirin puheenjohtaja
Kadetti 7609

Kadettikunnan viestintäseminaari

Kadettikunta toteutti 5.–6. syyskuuta 2025 nuorille upseereille suunnatun seminaarin Helsingissä ja Tallinnassa. Seminaarin tavoitteena oli kannustaa ja opastaa nuoria yhteiskunnallisessa keskustelussa sotilaalliseen maanpuolustukseen, maanpuolustushenkeen ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä asioissa.

Seminaariin osallistui useita sotilas- ja siviilitaustaisia nuoria upseereita sekä mentoreita. Kahden päivän tilaisuus alkoi Helsingissä Maanpuolustuskurssien Maneesissa, jossa saimme kuulla useita luentoja aina yritysviestinnästä Puolustusvoimien strategiapäällikön luentoon sosiaalisen median sekä toimitetun median parissa toimimisesta. Luennoilla annettiin perusteita myöhempää työryhmätoimintaa varten sekä tuotiin esille erilaisia lähtökohtia viestinnästä ja kuinka omia ajatuksiaan voisi tuoda esille sosiaalisessa mediassa.

Aamupäivän jälkeen aloitimme tutustumisen työryhmän sisällä sekä työryhmien välillä laivamatkalla Tallinnaan. Tutustumisen seurauksena myös seminaarin tarpeellisuus konkretisoitui: monella nuorella upseerilla on hyviä ajatuksia liittyen seminaarin teemoihin, mutta suuri epävarmuus siitä, miten ja missä viestiä.

Tallinnassa ohjelmamme jatkui vierailulla Suomen suurlähetystöön, jossa

Eversti Uku Aroldille luovutettiin Kadettikunnan kunniakilpi nro 43.

Suomen suurlähettiläs sekä puolustusasiamies pitivät ajankohtaiskatsauksen Viron ja muiden Baltian maiden tilanteesta, Suomen sotilaallisen liittoutumisen vaikutuksista sekä tarjosivat mahdollisuuden antoisaan keskusteluun suurlähetystön tiloissa ajankohtaiskatsauksen jälkeen.

Eversti Uku Arold piti toisen päivän aluksi ajankohtaiskatsauksen Viron puolustusvoimien strategisesta viestinnästä. Sen jälkeen harjoittelimme mentoreiden laatimilla toiminnal-

lisilla rasteilla viestintään liittyviä taitoja esiintymisen, puhumisen kuin myös viestintäsuunnitelmien laatimisen parissa. Pohdimme myös haasteita, joita koimme esimerkiksi omien ajatustemme julkaisussa liittyen maanpuolustukseen, turvallisuuspolitiikkaan tai muihin oman kiinnostuksen aiheisiin. Mentoreilta saimme asiantuntevaa palautetta, kehitysvinkkejä sekä vastauksia kokemiimme viestinnän haasteisiin.

Kokonaisuutena koimme seminaarin tarpeelliseksi – tällä hetkellä monet hyvät ajatukset, kokemukset sekä näkemykset jäävät nuorilta jakamatta kenties liian korkeaksi koetun kynnyksen johdosta. Seminaarin opit auttavat laskemaan kynnystä, joka toisaalta on myös oman päänsä sisällä: mitä jos epäonnistun?

Uramme aikana saamamme upseerikasvatus on opettanut meidät tuomaan ajatuksemme ilmi asiallisesti ja tätä taitoa voi tietoisesti kehittää entisestään. Paras keino siihen lienee kuitenkin viestinnän aktiivinen harjoittaminen tuomalla omia ajatuksiaan esille.

Viestinnässä epäonnistumisen riski on aina olemassa, mutta todennäköisempää kuitenkin on, että onnistut.

Osallistujien puolesta,
Yliluutnantti **Jesse Hyttinen**
Kadetti 11663

Kohtalona levoton karhu naapurissa

Pelon vyöhyke – Suomi ja seitsemän Venäjän läntistä rajamaata

Arvo Tuominen

Otava 2025

Sivuja 253

ISBN 978-951-1-50856-4

Arvo Tuominen on kirjoittanut Venäjästä – valitettavasti kovin myötäilevästi. Suomen lisäksi tulee tarinaa Norjasta, Virosta, Latviasta, Liettuaista, Puolasta, Valko-Venäjästä ja Ukrainasta. Lisäksi Tuominen käsittelee myös Kaliningradia sekä Moldovaa, joka sisältää myös kiistellyn Transnistrian. Kohteita on paljon, ja on selvää, että käsittely jää monelta osin pintapuoliseksi. Tuominen osaa kuitenkin hyvin pelkistää ja kiteyttää monimutkaisia asioita kirjassaan.

Kirjan parasta antia on Venäjää käsittelevä osio. Tuominen osaa yksinkertaistaa mistä on kyse, kun Venäjä hamuaa lisää valtaa ja alueita naapureiltaan. Taivoitteena on jatkuva laajentuminen. Venäjän mielestä reunavaltioiden tulisi olla sen etupihaa Naton takapihan sijasta. Tätä Putinin pyrkimystä ei tietenkään hyväksytty Euroopassa. Viimeisin niitti oli Suomen ja Ruotsin liittyminen Natoon, jonka Putin sai aikaan aloittamalla oman erikoisoperaationsa. Silti Putinin Venäjä näkee itsensä lännen uhrina, jota uhataan ja saarretaan joka suunnalta. Venäjä ajattelussa hyökkäys on paras puolustus, kuten Ukrainan esimerkki osoittaa. Venäjän perusongelmana on, että sen liittolaisiksi joudutaan, kun lännen liittolaisiksi pyritään.

Venäläisen maailman – *ruskij mir* – idea on kirjan mukaan silmänkääntötempu, jolla yritetään oikeuttaa muiden maiden sisäisiin asioihin puuttuminen – tarvittaessa aseellisesti. Monien venäläisten mielestä Venäjä on Jumalan valitsema kansakunta, jonka tehtävä on pelastaa maailma lännen turmelvalta vaikutukselta.

Tuominen sanoittaa Kremlin narratiivia ja ottaa esimerkeiksi Krimin anastuksen tuomitsemisen, Kosovon itsenäisyyden tunnustamisen ja sen, miten länsi tulkitsee kansainvälistä sääntömääräistä järjestystä. Yhdysvaltain sotaoperaatio Iraqi Freedom vuonna 2003 men-

nee samaan kastiin. Asiasta voinee olla eri mieltä. Samoin ei voine olla varma siitä, että Venäjän uhka Euroopalle loppuisi Ukrainan luovuttaessa Krimin, Donetskin ja Luhanskin Venäjälle, kuten Tuominen esittää. Tuomisen selostus anteeksiantaa Venäjän sotarikokset ja laittoman hyökkäyksen. Vähemmästäkin tuli kuolemantuomio Nürnbergissä.

Norja esiintyy kirjassa maana, jonka puna-armeija vapautti lokakuussa 1944. Neuvostojoukot otettiin Pohjois-Norjassa myönteisesti vastaan ja puna-armeija ruokki paikallisväestöä. Pohjoisnorjalaisilla ja venäläisillä ei ole samaa sotahistorian painolastia kuin suomalaisilla ja venäläisillä. Turvallisuudentunne on nyttemmin Pohjois-Norjassa järkkynyt, koska venäläiset laivat kuuntelevat Norjan asevoimien viestiliikennettä, ja Venäjä toteuttaa alueella GPS-häirintää. Syynä tähän ovat arktinen alue, joka on kasvattanut geopoliittista merkitystään, ja Venäjän ydinaseet, jotka sijaitsevat lähellä Norjan rajaa.

Tuominen kuvaa Venäjää Suomen lähikaukomaaksi, joka sijaitsee aivan vieressä mutta on henkisesti todella kaukana. Stalinkin kuuluu aikoinaan todenneen Paasikivelle, että ”maantieteelle me emme voi mitään”. Tuhatvuotinen olemisen lekan ja alasimen välissä on kansallisessa muistissamme. Tuominen listaa syitä Suomen paremmalle selviytymiselle: oveluus, hyvä onni ja kansallinen

yhtenäisyys. Tehokkaalla kansallisella puolustuksellakin lienee ollut merkittävä osuutensa. Toisin kuin Baltian maat, Suomi valitsi aseellisen vastarinnan vuonna 1939. Venäläisen katsannon mukaan Baltian maat liittyivät vapaaehtoisesti Neuvostoliittoon 1940. Historiallisesti Venäjä on aina pitänyt Baltian maita etupihanaan ja moittii näitä kiittämättömyydestä EU- ja Nato-jäsenyyksien vuoksi. Tuominen toteaa ironisesti, että baltit eivät ymmärrä olla kiittollisia miehityksestä ja kyydityksistä.

Slaavilaisten kansojen, Venäjän ja Puolan, välisellä kaunalla on pitkä historia. Puola pitää itseään toisen maailmansodan suurena valtiouhrina. Maan miehittäneet neuvostojoukot ja Wehrmacht toimeenpanivat Puolassa puhdistuksia ja vangitsemisia. Katyn lienee murheelisin esimerkki Neuvostoliiton otteista. Operaatio Barbarossan alettua Saksa jatkoi vastaavia toimia koko Puolan alueella. Suotta ei Timothy Snyder ole teoksessaan kutsunut Puolan valtioaluetta ”tappotantereeksi”. Sodan jälkeen Puola putoi taas Neuvostoliiton satelliitiksi ja maa siirrettiin 200 kilometriä lännemmäksi. On ymmärrettävää, että Puola on kehittänyt asevoimiaan eikä suostu enää jaettavaksi.

Kirjan lopussa päästään Ukrainaan. Tuomisen mukaan Ukrainan nykytilanne on Moskovon itse ”keittämä soppa”. Lenin aloitti liittämällä venäläisen Donbasin alueen Ukrainaan vuonna 1922. Stalin jatkoi toisen maailmansodan jälkeen liittäen Puolalle kuuluneet Galitsian ja Volynian alueet. Nämä olivat kulttuurisesti ja poliittisesti länsisuuntautuneita. Lopuksi Hruštšov päätti vuonna 1954 lahjoittaa Venäjän sosialistiseen neuvostotasavaltaan kuuluneen Krimin Ukrainan neuvostotasavallalle venäläisvähemmistöineen. Alueelliset erot ja jännitteet ovat nyt johtaneet tilanteeseen, jossa Kreml on tarttunut aseisiin ratkoakseen itse aiheuttamansa ongelmat.

Loppulauseeksi voitaisiin ottaa Tuomisen muistutus Saksan entisen valtakunnankanslerin Otto von Bismarckin sanoista: ”Älä taistelee venäläisten kanssa. He reagoivat jokaiseen siirtoosi arvaamattomalla tyhmyydellä.”

Pekka Holopainen

Muutosjohtamisen haasteet urheiluvalmennuksen näkökulmasta

Alpo

Risto Pakarinen

Into 2024

Sivuja 300

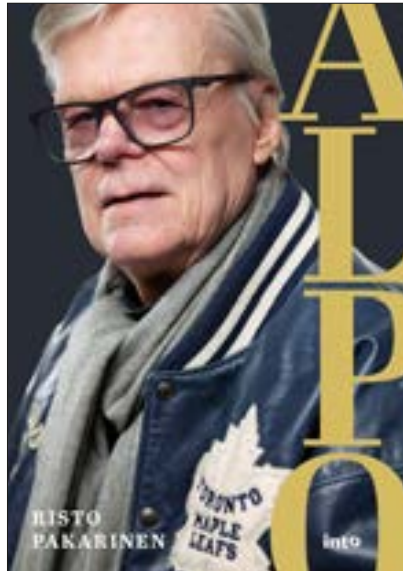
ISBN 978-952-393-331-6.

”**H**aemme mieluummin turvallisuutta kuin mahdollisuuksia ja kuitenkin elämässä on vain mahdollisuuksia.” – Alpo Suhonen 1984.

Alpo Suhonen (s. 1948) oli ensimmäinen eurooppalainen päävalmentaja Pohjois-Amerikassa, kaikkien aikojen nuorin A-maajoukkuevalmentaja ja NHL:n ensimmäinen eurooppalainen päävalmentaja. Suhonen lienee myös yksi ristiriitaisimpia valmentajia ja huippu-urheilun johtohahmoja Suomessa. On kiinnostavaa perehtyä siihen, miten hänestä on tullut sellainen.

Risto Pakarinen on vapaa toimittaja, joka on kirjoittanut sekä kirjoja että artikkeleita erityisesti jääkiekosta. *Alpo* kertoo Suhosen elämäntarinan syntymästä nykyhetkeen melko yksityiskohtaisesti. Pakarinen kertoo kirjan jälkipuheessa ehdottaneensa Suhosen tarinan tallentamista ensimmäisen kerran kymmenen vuotta ennen kirjan valmistumista, mutta onnistuneensa toiveessaan vasta nyt. Ehkä Suhosen kanssa aiemmin yhdessä kirjoitettu kirja Markku Kanervasta on antanut Pakariselle mahdollisuuden päästä tavallista lähemmäs Suhosta.

Sotilasjohtamisen näkökulmasta Suhosen hahmo ja hänen tarinansa tarjoavat oivan peilin esimerkiksi muutosten johtamisen sietämättömään vaikeuteen: ihmisluonne hakee turvaa rutiineista, eikä tottumuksia kannata muuttaa. Tähän ajatusmalliin lienee törmännyt jokainen Puolustusvoimien rakenneuudistuksia todistanut, mutta erityisesti jokainen kouluttaja- ja opettajatehtävissä toiminnut sotilas. Johtaja-kouluttaja-valmentaja-kolminaisuus korostuu niin sodan ajan joukkoja kuin mestaruusjoukkueita tuotettaessa. Kirjaa tuli luettua väistämättä omaan sotilasuraan peilaten, mikä sai monesti tuhahtelemaan Suhosen

puolesta ja ehkä samalla omillekin nuoren upseerin ehdottomuuksille.

Alpo on kuin valtava palapeli, jota Pakarinen kokoaa luku luvulta aikalais-tuttujen haastatteluita ja Suhosen omia sanomisia yhdistäen. Tutuiksi tulevat niin Forssan kadut kuin maailman jäähallit. Vaikka yksityiskohtia on paljon, ne eivät uuvuta. Tarkat ajankuvat yksityiskohtineen auttavat lukijaa elämään Suhosen uran uudelleen läpi sivujen. Yhtymäkohta ammattisotilaiden elämään löytyy ainakin jatkuvista muutoista ja uusista työyhteisöistä, joihin sopeutua.

Muutamia vuosikymmeniä sitten sekä ammattilaisurheilussa että Puolustusvoimissa suhtauduttiin alkoholin käyttöön todella vapaamielisesti nykytilanteeseen nähden. Vuoden 1983 jääkiekon MM-kisoissa Suomen maajoukkue kirjaimellisesti joi itsensä ulos mitaleilta. Suhonen ei voinut uskoa tai ymmärtää huippu-urheilijoiden läträilyä, mikä oli saanut jatkua kaukalon ulkopuolella turnauksesta toiseen. Puolustusvoimissa alkoholinhuuuiset ampumaleirit taisivat jatkua vielä kylmän sodan jälkeenkin. Suhosellakin meni pitkään vanhan toimintakulttuurin kitkemisessä pois, mi-

tä voi olla nykyurheilijan vaikea uskoa.

Kirja piirtää kuvaa urheilun ja kulttuurin moniosaajasta, joka ei tunnu väsyvän vastoinkäymisistä ja jota on aina ymmärretty ulkomailla paremmin kuin kotimaassa. Välillä piti lukemisen aikana pysähtyä miettimään, johtuuko kritiikki ja suoranainen viha Suhosta kohtaan nimenomaan hänen menestyksestään. Suomalaisen sanotaan iloitsevan toisen epäonnistumisesta enemmän kuin omasta onnistumisestaan. Ehkä Suhonen on tämän negatiivisen kautta hengittävän kansamme uhri.

Suhonen saa myös rakentavaa kritiikkiä aikalaisvalmennettaviltaan ja yhteistyökumppaneiltaan. Eri lajiliittojen ja järjestöjen keskinäiset arvovaltakamppailut tulevat tutuiksi – jääkiekko on luonteiden taistelua myös kaukalon ulkopuolella. Vastaavasti sodan ajan johtajat Suomessa joutuvat lähes täysin harjoittelemaan olematonta taistelua varten – ottelua, jota ei toivottavasti koskaan pelata. Onpa vain sotilaillekin muodostunut vuosien saatossa melko moninainen järjestö- ja edunvalvontakenttä, ja toisinaan huvittavalta tuntuva jako työnantajaan ja työntekijöihin. Jokainen on kuitenkin vapaaehtoisesti jääkiekkoilija tai ammattisotilas.

Pakarisen seikkaperäisen kerronnan kritiikiksi on todettava, että vähemmälläkin toistolla olisi tullut selväksi Suhosen katkeruus Suomea kohtaan ja ristiriitaisuus jääkiekkopiireissä poikkeavan maailmankatsomuksensa ja valmennusfilosofiansa vuoksi. Kirjassa ei kuitenkaan kaunistella päähenkilöä. Suhosen merkitystä suomalaiselle huippu-urheilulle ja kulttuurille ei voi kirjan perusteella kiistää.

Suhonen kiteytti ennen vuoden 1984 talviolympialaisia sotilasjohtajan elinikäiseen kasvuunkin sopivan mietteen: ”Usko itseesi. Ihmisillä ei ole vaikeuksia saavuttaa tavoitteitaan. Heidän vaikeutensa on määritellä, mitä haluavat ja siten he toimivat epämääräisesti.”

Lauri Kohva

Mitä meidän tulisi oppia Ukrainan sodasta?

Pekka Toveri – Ukrainan sodasta

Pekka Toveri & Jaakko Puuperä
Docendo 2025
Sivuja 433
ISBN: 9789528501879

”Tunne itsesi, tunne vastustajasi, niin voitostasi ei ole vaarassa; tunne taivas ja tunne maa, niin voitostasi on täydellinen” – Sunzi.

Neljättä vuotta laajamittaisena jatkuva Ukrainan sota on osoittanut, että tunnumme todennäköisen vastustajamme taktiikan ja taistelutavan melko hyvin. Mielikuvituksetonta, kaavamaisista ja perustuu määrälliseen ylivoimaan. Näin siis yleisellä tasolla. Pääesikunnan entisen tiedustelupäällikön, kenraalimajuri evp Pekka Toverin yhdessä tietokirjailija-toimittaja Jaakko Puuperän kanssa kirjoittama kirja *Pekka Toveri – Ukrainan sodasta* osoittaa, että meillä on edelleen paljon opittavaa Venäjän kyvystä ja tavasta sotia.

Kenraalimajuri evp, nykyinen europarlamentaarikko Pekka Toveri on ollut aktiivinen Ukrainan sodan analyttikko aivan sodan ensimmäisestä päivästä lähtien. Hänen analyttiset katsauksensa ja arvionsa sodasta ovat muodostuneet supersuosituiksi ja hänen selkeää hillityn ammattimaista tyyliään ovat yrittäneet heikolla menestyksellä plagioida monet sodan esiin nostamat pseudoasiantuntijat.

Pekka Toveri – Ukrainan sodasta on perusteellinen esitys Ukrainan sodan taustoista ja tähänastisista tapahtumista. Kirjoittajat kuvaavat tapahtumien kulkua, syitä ja seurauksia analyttisesti ja kansantajuisesti. Arvioita onnistumisten ja epäonnistumisten syistä on esitetty tapahtumien yhteydessä, ja kirjan viimeiseen osaan on koottu strategiseen, operatiiviseen ja taktiseen tasoon jaotellut Ukrainan sodan opit Suomen puolustuksen kehittämiseksi. Tämä on ammattisotilaalle muutoinkin mielenkiintoisen kirjan mielenkiintoisin osa.

Venäjän strategisen tason heikkouksina mainitaan kirjassa strategisen tason

”yksisilmäisyys”, jossa ei uskalleta kyseenalaistaa johdon näkemyksiä ja päätöksiä. Koko Ukrainan sota perustui valheelliselle tiedustelun arviolle, joka aiheutti sen, että varautuminen pitkäkestoiseen sotaan laiminlyötiin. Venäjä ei varautunut yhteiskunnan siirtymiseen sotatalouteen, teollisuus ei varautunut sotatarvikkeiden tuotantoon ja jo aiemmin alas ajettua liikekannallepanojärjestelmää ei muodostettu uudelleen. Mielenkiintoisena yksityiskohtana kirjassa mainitaan myös paljon hehkutettu Venäjä kyky hybridisodankäyntiin, joka osoitautui vaikutuksiltaan vaatimattomaksi. Oppeina Suomelle kirjoittajat nostavat esiin muun muassa ennakkoinnin ja varautumisen merkityksen, huoltovarmuuden sekä yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta huolehtimisen.

Operatiivisella tasolla Venäjän operaatio meni metsään niin ikään virheelisen tilannekuvan seurauksena. Joukkojen johtamisrakenne oli muodostettu miehitysoperaatiota silmällä pitäen, johtaminen oli keskitettyä ja puolustushaarojen sekä aselajien yhteistoiminta epäonnistunutta. Operatiivisen tason oppeja Suomelle ovat yhteisoperaa-

tioiden ja yhteistoiminnan merkityksen korostuminen, kaukovaikuttamiskyky, selkeät ja matalat johtamisrakenteet sekä operatiivisen suunnittelun merkitys valmisteluissa.

Venäjän taktisen tason epäonnistumisten lista on pitkä kuin nälkävuosi. Taktisella tasolla heikkoudet korostuvat ja niitä ovat esimerkiksi aloitteellisuuden puute, mukautumiskyvyn puute, kaavamaisuus, yleisesti venäläisen kaluston heikko suorituskyky ja niin edelleen. Venäjän käyttämä pataljoonan taisteluosastokonsepti mainitaan sekin heikkoutena. Venäläiset pataljoonan taisteluosastot ovat liian pieniä, ja niiltä puuttuu jalkaväkeä ja huoltokykyä. Listaus taktisen tason opeista Suomelle on sekin pitkä. Siinä korostuvat hyvän peruskoulutuksen ja hyvien varusteiden merkitys, aselajien yhteistoiminta, lennokit uutena taistelukentän elementtinä, suojan arvo, pimeätaistelukyky, mukautumiskyky muuttuviin tilanteisiin ja niin edelleen.

Entä mitä näyttää maailma Ukrainan sodan jälkeen *Ukrainan sodasta* -kirjan perusteella? Se riippuu sodan lopputuloksesta. Venäjän kyky käydä sotaa hiipuu kirjan kirjoittajien mukaan joskus vuoden 2026 alkupuolella ellei maa saa nostettua uudistustoimintaa tai saa merkittävää aseapua ulkopuolelta. Miehistön määrästä Venäjän sodankäyntikyky ei jää kiinni. Miehistöä riittää, mutta sen keski-ikä kasvaa ja koulutustaso laskee.

Tilanteessa, jossa Venäjän sodankäyntikyky hiipuu, se voisi olla halukkaampi neuvottelupöytään kuin aikaisemmin. Toisaalta tilanteessa, jossa Ukrainaa joutuu solmimaan pakkorauhan alueluovutuksineen, sodan uhka säilyy korkeana ja Venäjä etsii seuraavaa mahdollisuutta laajentumispyrkimyksilleen. Kummassakin tapauksessa Venäjä tarvitsee 3–5 vuotta sotilaallisen materiaallisen suorituskykynsä palauttamiseen, mutta palaa entistä vaarallisempaan ja epäonnistumisistaan oppineena.

Ville Vänskä

School of War

Kuulovartion pimentyvis-
sä syysilloissa käännet-
tään korva kohti ame-
rikkalaista tuotantoa. Tällä ker-
taa tarkastelussa on podcast
School of War. Vuodesta 2021
ilmestynyt ja reippaasti yli kak-
sisataa jaksoa sisältävä sarja tar-
joaa sodankäynnin ja strategian
tarkastelua erityisesti sotahisto-
rian näkökulmasta, joskin ajan
myötä ohjelma on siirtynyt paino-
pisteeltään enemmän nyky-
ajan ilmiöitä tarkastelevaksi,
mutta ei ole unohtanut juuriaan.
Podcastin takana ei ole perin-
teistä tai entuudestaan tunnet-
tua organisaatiota, joten se voi-
daan laskea kuuluvaksi nyky-
ajalle tyypilliseen sekä yleiseen
mies ja mikrofonin -kategoriaan.

Tämä ei toki tarkoita, että kyseessä oli-
si harrastelijamainen tuotos, jopa päin-
vastoin.

Podcastin isäntä Aaron MacLean on
taustaltaan sotilas ja ansioitunut myös
akateemisesti. Tämänkaltaisen tausta
tuntuu olevan turvallisuusaiheisille po-
dcasteille, jos ei tyypillinen, niin ainakin
yleinen. Asevoimissa MacLean palveli
upseerina Yhdysvaltain merijalkaväes-
sä ja on urallaan palvellut Afganistanis-
sa sekä opettanut Laivastoakatemiassa.
Sotilasuran jälkeen MacLean on toimi-
nut Arkansasin senaattori Tom Cottonin
ulkopoliittisena neuvonantajana sekä
erilaisissa ajatuspajoissa kuten Hudson
Institutessa. Koulutustausta MacLeanilla
ei ehkä ole se kaikkein yleisin, sillä Ox-
fordissa laatimassaan tutkielmassa hän
tarkasteli keskiaikaista arabien ajattelua.
Historian tuntija kuitenkin.

Sarjan keskeinen suola on, moni-
en muiden podcastien tapaan, vieraili-
joiden haastatteluissa. Jaksot koostu-
vat valtaosin näistä haastatteluista, mi-
kä luonnollisesti vähentää isännän roo-
lia kokonaisuudessa. Yli kahdensadan
ilmestyneen jakson jälkeen tuskin ku-
kaan aktiivinen kuuntelija jaksaisikaan
yhtä henkilöä kaikkein alojen asiantun-
tijana edes kuunnella. Podcastissa vie-
railee usein todella kovia nimiä akatee-
misen ympäristön perinteisistä kirjoit-
tajista, modernimpia kommentaattorei-

Kuva: Nebulous Media

ta Ukrainan sotaan liittyen kuin myös
merkittäviä entisiä sotilaita ja poliitikko-
ja. Esimerkkeinä tämän vuoden vieraista
mainittakoon Hal Brands ja Lawrence
Freedman, Michael Kofman ja Fred
Kagan sekä Mick Ryan.

Käsiteltävät aiheet ja kokonaisuudet
ovat laajoja. Ne ulottuvat historiallisista
konflikteista ja kampanjoista, kuten
toisen maailmansodan taisteluista, aina
nykypäivän geopolitiittisiin kysymyksiin,
kuten Kiinan sotilasvoiman kehitykseen
ja kybersodankäyntiin. Tarkastelun koh-
teena on tapahtumien lisäksi niin kom-
mentajien, diplomaattien, strategien kuin
korkeampienkin valtiomiesten toiminta.
Podcast pyrkii yhdistämään menneisyy-
den tapahtumia nykyajan haasteisiin,
mikä tekee historiallisista aiheista rele-
vantteja. Sarja yhdistelee oman esitte-
lynsä mukaan sotahistoriaa ja strategiaa.

Usein pyrkimys yhdistää historialli-
set tapahtumat nykypäivän sotataitoon
on jonkinlaisessa keskiössä, mutta sar-
ja ei ole pelkkää sotahistoriaa tai sen so-
veltamista nykypäivään. Jaksoissa käsi-
telläänkin välillä yksityiskohtaisemmin
jotakin tiettyä tapahtumaa, ja toisinaan
hyvinkin laajasti yksittäistä sodankäyn-
nin ilmiötä. Tuoreimmista jaksoista voisi
hyvinä esimerkkeinä nostaa esille eme-
ritusprofessori Lawrence Freedmanin,
jonka kesäisen vierailun aiheena kuuli-
tiin laajaa ja monipuolista pohdintaa so-

tien päättymättömyydestä. Tar-
kempaa tarkastelua taas edustaa
kesäkuussa julkaistu jakso Nor-
mandian maihinnoususta ja sen
yhdestä tarinasta Stephan Raben
ollessa vieraana.

Podcast-sarjan tuotantotahtia
voidaan pitää kiivaana, sillä kah-
desti viikossa ilmestyvä, yleen-
sä puolesta tunnista tuntiin kes-
tävä jakso vaatii yhdeltä tekijäl-
tä merkittävän määrän panosta.
Tämä korostuu, kun kyseessä on
ilmeisen laadukkaasti valmistel-
tuja haastatteluja sisältävä, yksi-
tyiskohtaisiin aiheisiin keskitty-
vä lopputuote. Juontajan ameri-
kкалаistyypinen mukana hymis-
tely saattaa joitakin kuuntelijoita
häiritä, mutta ei erityisesti jou-
kossaan korostu. Juontajan ky-

symyksiin ja sarjan asiasisältöönkään
seikka ei vaikuta ja ärsyttävyykskin on
kuulijan korvassa. Muilta osin sarjassa
perusasiat alkutunnarista äänenlaatuun
ovat kunnossa, eivätkä ansaitse mitään
erityistä moitittavaa.

Kokonaisuudessaan podcastia voi
luonnehtia tasoltaan erinomaiseksi lä-
hes kaikilla mittareilla. On selvää, ettei
asiantuntevista vieraista huolimatta ai-
na kolmessakymmenessä minuutissa tai
tunnissakaan päästä kovin syvälle aihee-
seen. Tämä on toki yleisellä tasolla liik-
kuvalle ohjelmalle tyypillistä ja sisään-
rakennettuaakin, sillä suurella yleisöllä
ei ehkä löydy samankaltaista intoa vii-
meisiinkin yksityiskohtiin, kuin millaista
vaativa kuulija saattaisi kaivata kiinnos-
tavan aiheen ääreltä. Amerikkalainen sar-
ja luonnollisesti katsoo maailmaa ame-
rikkalaisesta näkövinkkelistä, eikä ko-
vin laajaa pyrkimystä kaikenkattavaan
eri tulokulmien yhdistelyyn ole havait-
tavissa. On makuasia, onko kyseessä hy-
vä vai huono seikka, mutta kuunnellessa
se toki kannattaa pitää mielessä. Sarjan
kuuntelemista voi strategian ja sotahis-
torian yleissivistystä laajasti lisäävänä
suositella kaikille upseereille kadetis-
ta kenraaliin ja luonnollisesti muillekin
aihealueesta kiinnostuneille.

Walter Pomell

Huoltovarmuus on kokonais-turvallisuuden perusta

Huoltovarmuuskeskus
www.huoltovarmuuskeskus.fi

FLINKENBERG
 since 1921

Kumppanisi myös seuraavat 100 vuotta.

STEEL ENERGY CHEMICALS COMPONENTS

TOIMINTASI TURVAAJA.

Varmaa toimintaa kaluston koko elinjaksolle.

Millog on Suomen puolustusvoimien strateginen kumppani, joka ylläpitää maa- ja merivoimien kalustoja sekä ilmavoimien valvontajärjestelmiä niin normaali- kuin poikkeusoloissa.

MILLOG.FI

Millog

KYLKIRAUTA

-LEHDEN SEURAAVAN NUMERON AIKATAULU:
 4/2025 • Ilmestyy 19.12. • Aineistopäivä 4.11.

Lehti täyttää tänä vuonna 90 vuotta ja juhluvuoden viimeisen numeron teemana on TYYNIMERI.

Mainostaja, varaathan ilmoitustilasi aineistopäivään mennessä numerosta:

044 566 7194
 (SARI AARNIO, TJM-SYSTEMS OY)

walki

Vanhat kaaderit Mikkeliissä

Elettiin ihmiskunnan historian vaarallisinta vuorokautta, kun 47. Kadettikurssi ja 32. Merikadettikurssi juhlivat valmistujaisiaan. Kuuban kriisi kävi kuumana 26. lokakuuta 1962. Siitä mitään tietämättä 126 luutnanttia jatkoi daamiensa tanssittamista Kulosaaren Casinolla.

Kurssiemme valmistumisesta kuluneiden 63 vuoden aikana kurssiveljemme vahvuus on pudonnut puoleen ja keski-ikä noussut 85 vuoteen. Viisitoista jaksoi vielä noudattaa Olli Nepposen, Aimo Kiukkaan ja Kalevi Salovaaran kutsua Mikkeliin.

Kaupunki kärsii väestökadosta, mutta tunnelma on toiveikas. Kierroksemme alkoi vierailulla Sodan ja rauhan keskus Muistissa. Tiedekeskuksen ja Päämajamuseon muodostama kokonaisuus kertoo sodasta edistääkseen rauhaa.

Mikkelin Klubilla everstiluutnantti Paavo Kärnä puhui sotilaiden osuudesta tämän päivän Mikkeliissä. Itse *Herra Mikkelin Klubi* eli kurssiveljemme Kalevi Salovaara selvitti, että kyseessä on vuonna 1898 perustettu englantilaistyyppinen herrainklubi. Ylipäällikkö Mannerheim seurueineen ruokaili siellä jatkosodan ajan. ”Marskin hovi” muo-

dostui käsitteeksi.

Sen jälkeen pääisäntä Olli Nepponen tarjosi voissa paistettua muikua Mikkelin torilla. Kestitys jatkui Ollin kesäkodissa, Saimaan rannalla Tonttulassa.

Hotelliön jälkeen poikkesimme vielä Mikkelin kaupungintalossa, jossa kurssiveljemme Seppo Takamaan poika prikaatikenraali Sami-Antti Takamaa kertoi Maavoimien esikunnasta sekä odotetuimmasta aiheesta eli Nation tulevasta esikunnasta Mikkeliissä.

Tuomo Hirvonen
Kadetti 4139

54. Kadettikurssin 55-vuotisjuhla Keuruulla

Kadettikurssi 54 vietti 55-vuotisjuhlaansa kurssikokouksensa yhteydessä 7. kesäkuuta 2025 Keuruulla hotelli Keurusselän perinteikäissä puitteissa. Paikalle ilmestyi 28 kadettiveljeä ja 19 puolisoa, mitä voidaan pitää ikäämme – noin 80 vuotta – katsoen kunniakkaana määränä. Lisäksi joukko poissaolijoita oli lähettänyt veljille tervehdyksensä. Lounaan jäl-

keen otettiin kerhon edessä oheinen perinteinen ryhmävalokuva.

Juhlapäivä aloitettiin kunnianosoituksella Keuruun vanhan kirkon sankarihaudoilla, jossa kadettiväpelimme Antti Iivonen muisteli Keuruulla perustetun Jalkaväkirykmentti 30:n kunniakasta sotatietä. Yksi komppanianpäälliköistä oli kirjailija, runoilija Yrjö Jylhä, jonka talvisodasta kertova runoteos *Kiiras-*

tuli on syöpynyt suomalaisten sieluihin.

Varsinaisen kurssikokouksen aluksi kadettiväpeli Antti kertasi 50-vuotiskokouksen jälkeen kuluneiden kolmen vuoden tapahtumia todeten kurssin rivivahvuuden pienentyneen tuona aikana vain yhdellä, joten 102 valmistuneesta on vahvuutemme nyt huvennut 49 upseeriin. Vietimme hiljaisen muistohetken Arto Nokkalan muistoksi.

Vilkkaimman keskustelun herätti jälleen esitys kokoontumiskertojen tihentämisestä nykyisestä viidestä vuodesta. Seuraava kokous päätettiin pitää pääkaupunkiseudulla vuonna 2027.

Kurssikokouksen jälkeen vietimme pari tuntia mielenkiintoisella Keuruun kierroksella, jossa pääsimme tutustu-

maan muun muassa kuuluisaan Keuruun vanhaan kirkkoon sekä lakkautettuun kasarmialueeseen.

Ilta kuluikin sitten rattoisasti hotellin ravintolassa, missä Sillin perinteisen puheen naisille lisäksi pääsimme pyörrähtelemään tanssilattialle Eija Kantolan ja orkesterin tahdissa.

Kadettiveljemme Hannu Orsila ja Juhani Saikkonen olivat tehneet suurtyön saadaakseen kadettiveljet daameineen viihtymään ja siinä he todella onnistuivat – Kiitos!

Pekka Rapila
Kadetti 5457

59. Kadettikurssin ja 43. Merikadettikurssin 50-vuotisjuhla

50-vuotisjuhlamme ensimmäinen vaihe, sepeleenlaskut Hietaniemen Sankariristille ja Suomen marsalkan haudalle sekä kunnianosoituksia seurannut yhteinen lounas ravintola Elitessä toteutuivat valmistujaispäivänämme 26. maaliskuuta 2025. Tapahtuma onnistui lämpimässä kevätauringossa noin 10 asteen lämmössä suunnitellusti ja laadukkaasti. Koolla oli 16 kadettiveljeä.

Sepeleenlaskun jälkeen nautimme erinomaisista paistetuista silakoista perunamuusin kera perinteisessä ravintola Elitessä. Ravintola on perustettu jo vuonna 1932 ja toiminut nykyisellä paikallaan Eteläisellä Hesperiankadulla vuodesta 1938 lähtien.

Varsinaista 50-vuotisjuhlaa vietimme Helsingissä perjantaina 25. huhtikuuta 2025 yhdessä puolisoitten kanssa. Joukko kokoontui Maanpuolustus-

korkeakoulun juhlasalirakennuksen aulaan keskipäivään mennessä. Nautimme yhteisen buffett-lounaan varuskuntaravintola Ignatiuksessa osin samanaikaisesti nuorimman vuosikurssin kanssa. Laskimme kukkalaiteen Sankariaulassa koruttoman juhlavasti kadettiparin muodostaessa kunniavartion.

Perinteinen valokuvaus toteutui päärakennuksen pääoven edustalla. Edellisestä yhteiskuvauksesta puolisoitten

kera olikin kulunut peräti kymmenen vuotta. 45-vuotistapaamisemme jouduttiin perumaan viime hetkellä koronapandemian vuoksi, kuten myös vuodelle 2021 siirretty uusi yritys. Päätimme satsata tähän 50-vuotisjuhlamme. Yhteiskuvan jälkeen piipahdimme myös aulassa tarkastamassa kovin laajentuneet kunnia-aulut. Tuttu uima-allas näytti entiseltä, oli hyväkuntoinen ja siisti.

Kadettikoulun johtaja eversti Jukka Nurmi kertoi nykypäivän upseerikoulutuksesta muuttuvassa toimintaympäristössä ja tulevaisuuden näkymistä. Upseerikoulukseen hakeutuvien määrä on ollut viime vuosina korkeimmalla tasollaan jopa yli 700:ssä. Kurssin-aikainen poistuma eri syistä on pysynyt samalla prosentitasolla vuodesta toiseen. Totesimme keskeisten kadettiperinteiden säilyneen lähes ennallaan. Sarkajuhla on siirtynyt syksystä kevääseen Kadettikoulun perinnepäivän 20. maaliskuuta yhteyteen. Kaksi kadetti-edustajaa kertoi nykykadettien opiskelusta ja elämästä. Kadettiveli Hannu Herranen lausui kurssimme kiitossanat ja luovutti Kaakkois-Suomen sotilashistoriaa käsittelevät teokset pääesiintyjälle ja korkeakoulun palvelupäällikölle majuri Juho Suvannolle.

Sotilaskodin perinteisten munkkikahvien jälkeen pidimme vielä kurssikokouksen perjantai-iltapäivän hiljentyneissä auditoriotalon tiloissa. Päätimme kokoontua veljesten kesken noin vuoden kuluttua Vaasassa, entisessä Nikolainkaupungissa teemalla Jääkäri-liike.

Maanpuolustuskorkeakoulun vakiintunut seitsemän rastin vierailuohjelma käytiin läpi onnistuneesti ja aikataulun mukaan. Kiiruhdimme valmistautumaan päivän päättävään iltajuhlaan.

Katajanokan Kasinon iltajuhla aloitettiin vieraiden vastaanotolla Merisalissa. Poisnukkuneet 17 kadettiveljeä olivat läsnä kadettiaikaisten valokuvien sekä sytytettyjen kynttilöiden myötä. Kadettiveli Mikael Heinrichs oli kokemuksellaan ja tunnetulla taidollaan laatinut pöytäkartat ja illan menun yhteistyössä kasinon emännän kanssa. Veljet Ari Hautakangas ja Pentti Korhonen lauloivat serenadin naisille, jotka myös kukitettiin ruusuin. Veli Uolevi Piispanen oli arvostettuna yllätyksenä valmistanut puusta siniset ja valkoiset tulppaanit jokaisen paikalle pöytiin ja muistona kotiin viemisiksi. Syksyllä valmistuvan 109. Kadettikurssin, jonka kummikurssi olemme, edustajat kadettiväepeli Julius Klemola

ja kadetti Jussi Jarva viehättävine daameineen edustivat juhlassamme nuoruutta ja kauneutta.

Veli Hannu Herranen muisteli oman kurssimme taivalta kylmän sodan veteraaneina alkutaipaleen liennytyksen kaudesta Neuvostoliiton hajoamiseen sekä nykytilanteeseen. Muistelun teemana oli lähteminen ja kotiinpaluut, siirtymiset uusiin haastaviin tehtäviin ja toimintojen jatkuva kehittäminen. Puhetta kuunneltiin keskittyneesti ja hartaudella.

Veli Tapani Rahko, trumpettisti ja kurssimme aamuherrättäjä sekä hänen kokoomansa bändi solistinaan tytär Minna huolehti illan musiikista nuoruutemme aikaisin tutuin sävelin. Kurssimme lämpimät erityiskiitokset ansaitsee myös veli Ismo Talka merkittävästä tuestaan juhlan kustannusten kattamiseksi.

Ikimuistoinen ilta päätettiin kello 23.00. Juhlaväki palasi pääosin hotellimajoitukseen. Osa jatkoi kotiin aina Turkuun saakka.

Vesa Tervo
Kadetti 5912

Constantem Decorat Honor

109. Kadettikurssilta ja 92. Merikadettikurssilta 29. elokuuta 2025 valmistuneet luutnantit

Lauri Henrik Anton AALTONEN	109.k	Väinö Verner KOJO	92.mek
Daniel Alexander AHLBLAD	92.mek	Jussi Tapani KOKKARINEN	109.k
Aaro Oskari AHLGREN	109.k	Ilmari Aukusti KOKKO	109.k
Lauri Kristian ALAKASTARI	109.k	Onni Arvo Elias KOKKONEN	109.k
Lauri Luukas ALARIESTO	109.k	Konsta Kristian KOMPPA	109.k
Pekka Jaakko ALA-SIHTO	109.k	Mikko Henrik Olavi KOPONEN	109.k
Roope Aatu Antero ALATUPA	92.mek	Eelis Matti Ilari KOPPEROINEN	109.k
Aapo Oskari ANKERIASNIEMI	109.k	Toni Misa KORHOLA	92.mek
Ronja Anneli Raakel ANTTILA	109.k	Jesse Kalle Kristian KORPELA	109.k
Otto Wilhelm ASIKAINEN	109.k	Samu Arvi Johannes KORPELA	109.k
Miika Jean-Sebastian CARSTENS	92.mek	Juuso Vihtori KUISMIN	109.k
Lauri Martti Juhani ELOMAA	109.k	Valde Alvar Aukusti KUMPULAINEN	109.k
Ilari Aarne ESTAKARI	109.k	Jimi Henrik KUOKKANEN	109.k
Juho Lauri Petteri FRIMAN	109.k	Heikki Hermann KUOPPALA	109.k
Justus Erkki Olavi GERDT	109.k	Maximilian Mikonpoika KUOPPALA	109.k
Eetu Tapani GRÖNBERG	109.k	Miro Ilari KUOSMANEN	109.k
Mikael Kristian HAAPANEN	109.k	Samuli Antero Edvart KUOSMANEN	109.k
Jerker Kasimir Armas HAKALAX	92.mek	Matti Valtteri KUPIAINEN	109.k
Hannes Antero HALMINEN	92.mek	Iiro Sakari KURTTILA	92.mek
Herman Antton HAUTABACKA	92.mek	Joona Kalle Eemeli KUUKASJÄRVI	109.k
Juuso Asser Olavi HAVA	109.k	Veikka Eerikki KVIST	109.k
Tiitus Manuel HAVERINEN	109.k	Ilari Pasi Benjamin KYLLINEN	109.k
Tuomas Juho Iisakki HEIKKILÄ	109.k	Eeti Aleksanteri KYLLÖNEN	109.k
Konsta Mikko Olavi HEIKKINEN	109.k	Topi Vihtori KÄHKÖNEN	109.k
Aleksi Joni Valtteri HEINONEN	109.k	Arttu Matias Nikolai LAHTINEN	109.k
Lassi Oskari Kristian HELANEN	109.k	Kaapo Aku-Pekka LAHTINEN	109.k
Onni Eerikki HINDSTRÖM	109.k	Richard Markku Kristian LANDVIK	92.mek
Leo Iisakki HINTSALA	109.k	Mikael Alex Kristian LAURIO	109.k
Väinö-Vilhelm Aleksis HIRVONEN	109.k	Visa Veikka Aleksanteri LEHENKARI	109.k
Veikka Matias HURME	109.k	Kalle Anton LEHTINEN	109.k
Matias Arvo Ilmari HURSKAINEN	109.k	Jami Oskari LEMBERG	109.k
Oskari Eemeli HUTTU	109.k	Taneli Iisakki LIIMATAINEN	109.k
Frans-Albin HYYTIÄ	92.mek	Otto Ensio LUOSTARINEN	109.k
Sami Väinö Jalmar HÄKKINEN	109.k	Daniel Anton MAHLBERG	109.k
Aada Emilia INKEROINEN	109.k	Oskari Jesse Johannes MARJAKOSKI	109.k
Patrik Mikael JAAKKOLA	92.mek	Pauli Tapio MARKKANEN	109.k
Jussi Jalmar JARVA	109.k	Joni Mika Petteri MATALAMÄKI	109.k
Ilmari Vihtori JOKINEN	109.k	Jussi Erkki MATINLAURI	109.k
Juhani Petrinpoika JUUJÄRVI	109.k	Juho Kristian MERTANEN	109.k
Eeli Matias JÄMSÄ	109.k	Mauno Aleksanteri MERTANIEMI	109.k
Jimi Anton JÄRVINEN	109.k	Tuomas Heikki MIKKOLA	109.k
Rasmus Niko Olavi JÄRVINEN	109.k	Antti Matias MUSTONEN	92.mek
Lassi Eemil JÄRVIÖ	109.k	Milla Sofia MYLLYMÄKI	109.k
Sini Aada Maaria KAARTO	109.k	Topi Matti Johannes MÄENRANTA	109.k
Juho-Veikka Ilmari KALLIOKOSKI	109.k	Walter Rafael MÄKINEN	109.k
Henri Väinö Juhani KATAJAINEN	109.k	Hannes Ossian MÄTÄSAHO	109.k
Ilpo Erkki Matias KEMPI	109.k	Heikki Tapani NIEKKAMAA	109.k
Olli Johannes KEMPPINEN	92.mek	Eemil Vilho Matias NIEMINEN	109.k
Neliä Emilia KESKINEN	109.k	Lassi Eljas NIKKILÄ	109.k
Kalle Juho Eemeli KETO	109.k	Sam Sebastian NISKA	109.k
Väinö Juhani KIELEVÄINEN	109.k	Benjamin Miko Severi NISKAKANGAS	109.k
Totti Tuomas Juhani KIISSELI	109.k	Elmeri Joonatan NISSILÄ	109.k
Robert Heikki Sakari KINNUNEN	109.k	Otto Arveli NORDLUND	109.k
Juha Mikael KIVISTÖ-RAHNASTO	109.k	Juho Aaro Aleksander NÄSÄNEN	109.k
Julius Aleksanteri KLEMOLA	109.k	Tuuli Anniina OKSANEN	109.k

Constantem Decorat Honor

Viljami Joel Oskari OLLILA	109.k	Elmeri Kalevi SILTOVUORI	109.k
Ante Eetu Ilmari PAADAR	109.k	Veikko SINKKONEN	109.k
Nonna Emilia PAALANEN	109.k	Sam-Samuel Petter SIVEN	109.k
Aleksi Antti Johannes PAJUNIEMI	109.k	Santeri Johannes Saminpoika SOININEN	109.k
Elias Henri Antero PAKKANEN	109.k	Patrik Artur STRENG	92.mek
Frans Juhani PARTALA	109.k	Noel Eemil Juhani SUOMALAINEN	109.k
Joel Patrik PELKONEN	109.k	Samuli Toivo Kasper SUONSIVU	109.k
Juho Aleksi PITKÄNEN	109.k	Mikko Samuli SÄLPÖLÄ	109.k
Eetu-Perttu Juhani POKKINEN	92.mek	Olli Juhana SÖDERHJELM	109.k
Joni Iivari POHJOLAINEN	109.k	Rami Pietari TAPIO	109.k
Aamos Akseli POSTI	109.k	Eemeli Olavi Tapio TAVI	109.k
Sannttu Olavi PURO	109.k	Edvard Birger TILLES	109.k
Tero Toivo Juhani PUSSINEN	109.k	Waltteri Emil TIIPPANA	109.k
Jan Daniel PUUSTINEN	109.k	Atte Joonas TOIVANEN	109.k
Sannttu Eemeli RAE	92.mek	Veera Kanerva TOIVONEN	92.mek
Daniel Anton Kalervo RAJA	109.k	Ville Markus TOIVONEN	109.k
Matias Santeri RAJAVAARA	109.k	Aaro Eemeli TOMMILA	109.k
Leo Markus Kasimir RANTAKUPARI	109.k	Jori Petteri TURTIAINEN	109.k
Tuomas Fabian RASI	109.k	Sampo Verner TURUNEN	92.mek
Enni Hilja Maaria RAUTANEN	109.k	Severi Daniel Filemon TUUPANEN	109.k
Heta Hanna Anniina ROMO	92.mek	Ilari Johannes UUSITALO	109.k
Matias Juhani ROMO	92.mek	Aapo Juhani VARTIAINEN	109.k
Juho Antti Juhani RONKAINEN	109.k	Tuuli Amanda VASIKKANIEMI	92.mek
Niki Ivar Viljami ROSENKVIST	92.mek	Francisco Abraham VASQUEZ GRAU	109.k
Leevi Oskari RÄTY	109.k	Valtteri Veeti Päiviö VIITANEN	109.k
Luca Kasper Konstantin SAARELAINEN	109.k	Niko Daniel VIITANIEMI	109.k
Sakari Matti SAARENMAA	109.k	Santeri Akseli Johannes VIRTANEN	109.k
Lauri Esko Mikael SAARNI	109.k	Leevi Veikko Hugo VIRTANEN	109.k
Rasmus Ville Petteri SALMINEN	92.mek	Tuomas Jussi Santeri VUORENMAA	109.k
Emil Kristian SCHULZE	109.k	Jukka Kasper VÄHÄSOINI	92.mek
Oona Beata Aurora SEIKKULA	109.k	Joni Juuso Tapani VÄNSKÄ	109.k
Tuomas Veikko Viljami SIITARI	109.k		

Kadettikunta ja Kylkirauta onnittelevat ylennettyjä!

Kadettikunnan vyö

Kadettikunta on valmistanut Kadettikunnan tunnuksella varustetun nahkavyön. Vyön pituus on 120 cm, ja se on helposti lyhennettävissä. Käytännöllinen ja tyylikäs lahja kadettiupseerille.

Hinta on 40 euroa + postituskulut.

Kadettikunnan solmioneula ja kalvosinnappisetti

Kadettikunta on valmistanut ainutlaatuiset Kadettikunnan tunnuksella varustetut solmioneulan ja kalvosinnapit.

Ne ovat saatavissa tyylikkäässä mustassa samettipäällysteisessä rasiassa. Käytännöllinen ja tyylikäs lahja kadettiupseerille.

Hankkimalla jäsentuotteita tuet samalla Kadettikunnan toimintaa.

Hinta on 50 euroa + postituskulut.

Kadettikunnan solmio ja taskuliina

Kadettikunta on valmistanut häivytytyllä tunnuksella varustetun silkksolmion ja taskuliinan.

Tyylikäs lahja kadettiupseerille. Silkksolmion hinta on 40 euroa ja taskuliinan hinta 20 euroa + postituskulut.

Tuotteiden tilaukset Sabina Krogarsille:

sabina.krogars(at)kadettikunta.fi tai puh. 050 470 7291.

Kadettikunnan joulukortti

Nyt on aika tilata Kadettikunnan joulukortteja. Kaksiosainen joulukortti kuorineen maksaa 2,50 euroa/kappale.

Kortin oikeaan yläkulmaan on painettu Kadettikunnan merkki ja takakannessa on teksti Kadettikunta ry. Sinivalkoisen kortin *Sininen hetki* teksti on "Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta".

Sininen hetki on raikas talvinen kortti, jonka koko on 15,5 x 15,5 cm.

Kadettikunnan villasukat

Tilaa itsellesi tai lahjaksi perinteiset harmaat villasukat. Sukat on valmistettu Helsingin Villasukatehtaassa 1950-luvun neulontakoneita käyttäen.

Sukkien materiaali on 70 % puhdasta lampaanvillaa ja 30 % kestävyttä lisäävää polyamidia. Sukkia on kahta kokoa: 38–41 ja 42–45.

Villasukkien ympärillä on vyöte, johon on painettu Kadettikunnan merkki. Lisäksi toisen sukan yläreunaan on ommeltu kangasmerkki, jossa Kadettikunnan merkki.

Hinta sukkaparille on 33 euroa + postitus 5 euroa.

Kadettiupseerin isännänviiri

Kadettiupseerin isännänviiri on tilattavissa Kadettikunnan toimistosta.

Viirin hinta on 60 euroa (4-metrinen viiri, joka sopii 7–9 metrin pituiseen lipputankoon) tai 100 euroa (5,5-metrinen viiri) + postimaksu.

Tuotteiden tilaukset Sabina Krogarsille:

sabina.krogars(at)kadettikunta.fi tai puh. 050 470 7291.

Hautakivitunnus kadettiupseerin haudalle

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö on valmistuttanut **hautakivitunnuksen** kiinnitettäväksi kadettiupseerin hautakiveen. Reliefinomaisesti toteutettu merkki on 60 mm korkea, 45 mm leveä ja sen kokonaisvahvuus on noin 7 mm. Tunnus kiinnitetään hautakiveen piilokiinnityksenä kahden mukana olevan tapin avulla.

Hautakivitunnuksen hinta on 64 euroa + postimaksu 6 euroa. Kiinnitys hautaki-

veen maksaa merkin myyjäyrityksessä Helsingissä 15 euroa. Merkin kiinnityksessä voi olla yritys- ja paikkakuntakohtaisia eroja.

Hautakivitunnuksen voi tilata Hautaustoimisto Autio Oy:stä, osoite Runeberginkatu 42, 00260 Helsinki, puhelin 09 448 346, fax 09 449 841 ja sähköposti [info\(at\)hautaustoimistoautio.fi](mailto:info(at)hautaustoimistoautio.fi). Tunnuksia myydään vain *kadettiupseerin* hautakiveen kiinnitettäväksi. Hautaustoimisto tarkistaa osto-oikeuden tarvittaessa Kadettikunnasta.

Kadettikunnan merkki kuolinilmoitukseen

Helsingin Sanomat on Kadettikunnan esityksestä ottanut **Kadettikunnan jäsenmerkin** (upseerin tutkinnon merkki) niiden merkkien joukkoon, joita on mahdollisuus liittää kuolinilmoitukseen.

Merkin käyttö edellyttää upseerin tutkinnon suorittamista.

Merkin saa Helsingin Sanomien toimituksesta ja se on ladattavissa Kadettikunnan verkkosivuilla kohdassa jäsenistölle.

ASIANAJOTOIMISTO LINDELL OY

antaa Kadettikunta ry:n jäsenille oikeudellista neuvontaa perhe- ja perintöoikeuden sekä riita-asioiden alalta.

Ensimmäinen puhelinneuvonta on maksuton.

Puh. 02 251 1004

toimisto@asianajotoimistolindell.fi , www.asianajotoimistolindell.fi

Neuvontapalvelu perustuu Kadettikunta ry:n ja Asianajotoimisto Lindell Oy:n sopimukseen.

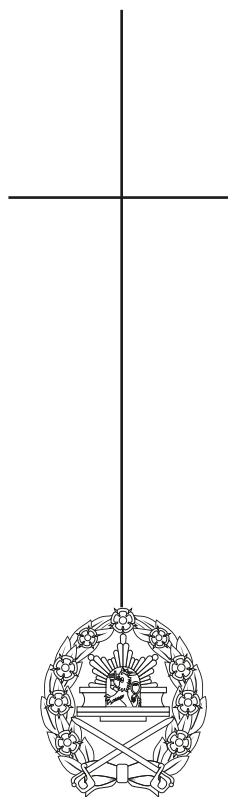
toimisto@valtalex.fi
050-5303503
www.valtajaoikeus.fi

***Apunasi kaikissa elämäsi tilanteissa.
Ja vielä sen jälkeenkin.***

Kadettikunnan jäsenille:

- 1. puhelinneuvonta ilmainen
- 15 % alennus normaalihinnoista

IN MEMORIAM

Pasanen

Arto Uolevi
Yliluutnantti
s. 5.2.1958
k. 7.6.2025
Kad.nro 6560
65. Kurssi

Torvinen

Raimo Juhani
Everstiluutnantti
s. 19.11.1942
k. 31.5.2025
Kad.nro 5236
52. Kurssi

Ylilehto

Veikko Antero
Everstiluutnantti
s. 4.4.1950
k. 14.5.2025
Kad.nro 5921
59. Kurssi

Sällälä

Urpo Ilmari
Majuri
s. 23.2.1955
k. 13.6.2025
Kad.nro 6106
61. Kurssi

Hannula

Matti *Juhani*
Everstiluutnantti
s. 22.3.1942
k. 3.7.2025
Kad.nro 4452
49. Kurssi

Aalto

Markku Taisto Johannes
Majuri
s. 8.5.1941
k. 13.7.2025
Kad.nro 4658
50. Kurssi

Lehtinen

Tuomo Sulo Juhani
Majuri
s. 21.12.1943
k. 18.7.2025
Kad.nro 5117
51. Kurssi

Silvennoinen

Ilmo Valdemar Sakari
Everstiluutnantti
s. 29.12.1940
k. 26.7.2025
Kad.nro 4236
47. Kurssi

Vesterinen

Pentti Antero
Majuri
s. 21.3.1949
k. 5.8.2025
Kad.nro 5653
56. Kurssi

Kauppinen

Matti Antero
Everstiluutnantti
s. 2.2.1935
k. 6.8.2025
Kad.nro 4017
46. Kurssi

Kare

Ilkka *Tapio*
Majuri
s. 4.5.1934
k. 11.8.2025
Kad.nro 3586
41. Kurssi

Huhto

Timo Ilmari
Majuri
s. 29.10.1939
k. 11.8.2025
Kad.nro 4689
50. Kurssi

Engström

Johnny Kim Päiviö
Komentajakapteeni
s. 23.11.1942
k. 22.7.2025
Kad.nro 694me
35. Merikadettikurssi

Savaste

Kimmo Kaarlo Ilmari
Majuri
s. 11.7.1941
k. 25.8.2025
Kad.nro 25.8.2025
49. Kurssi

Stenström

Lars Oscar
Eversti
s. 29.9.1939
k. 7.8.2025
Kad.nro 4240
47. Kurssi

Kangasvaara

Seppo Ilmari
Everstiluutnantti
s. 15.10.1934
k. 21.8.2025
Kad.nro 3676
42. Kurssi

Tirkkonen

Jukka Alpo Sakari
Everstiluutnantti
s. 5.2.1966
k. 5.9.2025
Kad.nro 7727
74. Kurssi

Rautiainen

Aatto *Juhani*
Majuri
s. 3.1.1943
k. 11.9.2025
Kad.nro 5032
51. Kurssi

KYLKIRAUTA

kylkirauta.fi

4/2025

Seuraava numero ilmestyy
19.12.2025

teemana
Tyynimeri

RBS 70 NG

Muuttaa uhat maaleiksi

Nykyajan joukot ovat riippuvaisia ase- ja puolustusjärjestelmiensä tarkkuudesta ja monipuolisuudesta.

RBS 70 -ilmatorjuntaohjusjärjestelmillä on yli 20 käyttäjää eri puolilla maailmaa. Se on operatiivisesti testattu ja soveltuu kaikkiin sääoloihin, arktisesta kylmyydestä aavikon kuumuuteen. Suomen puolustusvoimissa järjestelmä tunnetaan nimellä ITO05 ja ITO05M.

Uusi RBS 70 NG integroidulla 24/7 -moni-maalikyvyllä, on kehitetty vastaamaan vaativimpien taistelutilanteiden haasteisiin. Ampujan integroidut tähtäys ja laukaisu-apujärjestelmät, kuten automaattinen maalin-seuranta ja näköyhteys maaliin, vievät sen tarkkuuden huippuunsa.

RBS 70 NG tarjoaa maassa toimiville joukoille ilmatorjuntasuorituskykyä, jolle ei maailmasta löydy vertaista.

Lue lisää osoitteessa www.saab.fi